25480
INST. LINGVISTICĂ

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
CATEDRA DE LIMBA ROMÂNĂ CONTEMPORANĂ

GRIGORE BRÂNCUȘ
ADRIANA IONESCU
MANUELA SARAMANDU

LIMBA ROMÂNĂ CONTEMPORANĂ

MANUAL PENTRU STUDENȚII STRĂINI

III

București — 1981

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

BIBLIOTECA FACULTĂȚII
de
Limba și literatura română
Cota II 25480
Inventar 25441

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

II 25480 c

UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI
FACULTATEA DE LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA
CATEDRA DE LIMBA ROMÂNĂ CONTEMPORANĂ

GRIGORE BRÂNCUŞ
ADRIANA IONESCU MANUELA SARAMANDU

BIBLIOTECA INSTITUTULUI DE LINGVISTICA
INVENTAR CĂRŢI Nr. 25441

LIMBA ROMÂNĂ CONTEMPORANĂ

MANUAL PENTRU STUDENŢII STRĂINI

III

BUCUREŞTI, 1981

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Coordonator: GRIGORE BRÂNCUȘ

Textul a fost analizat în colectivul de catedră, care s-a declarat de acord cu multiplicarea în actuala redactare.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

TABLA DE MATERII

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LECTIA 32

SUCEAVA

Suceava este un loc cu o istorie străveche. Trecutul acestei regiuni trăieşte pînă astăzi în doinele şi baladele populare, precum şi în picturile de pe monumentele de arhitectură veche românească. Reşedinţa acestui judeţ este oraşul Suceava, nume cu strălucite rezonanţe în istoria ţării. Pe teritoriul oraşului Suceava a existat o continuitate de viaţă românească din timpuri îndepărtate. Datorită dezvoltării economice, favorizate şi de aşezarea sa pe artera economică principală spre Marea Neagră şi la întretăierea unor căi comerciale importante, oraşul devine, pe la 1400, capitala Moldovei. Timp de aproape două sute de ani, Suceava a jucat acest însemnat rol politic în istoria Moldovei.

Cetatea Sucevei, care se restaurează astăzi, a fost întemeiată, în urmă cu mai bine de şase secole, de către voievodul Petru Muşat. Multe adăugiri, îmbunătăţiri şi înfrumuseţări i-au fost aduse de către Alexandru cel Bun; importante lucrări în sistemul de fortificaţii ale cetăţii au fost făcute de Ştefan cel Mare, cel mai vestit domnitor al Moldovei. Cetatea l-a slujit pe Ştefan cu credinţă, apărînd Moldova cu zidurile ei masive, de nepătruns. După moartea lui, urmaşii n-au mai putut rezista turcilor, astfel că cetatea a fost ocupată, jefuită şi distrusă de cotropitori.

Fiind o mărturie de preţ a istoriei patriei noastre, a luptei pentru independenţă, cetatea Sucevei este astăzi în centrul atenţiei cercetătorilor trecutului nostru.

În oraşul Suceava mai pot fi vizitate cîteva biserici construite în stil vechi românesc. Aici, în oraşul din nordul Moldovei, se află şi muzeul "Ciprian Porumbescu", înfiinţat în 1957 şi închinat compozitorului care şi-a petrecut copilăria într-un sat din apropiere.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Suceava este şi un centru important de valorificare a artei populare, a folclorului din regiune, care este extraordinar de bogat.

Astăzi, Suceava are aspectul unui oraş modern, prin numeroasele construcţii ridicate în anii socialismului.

Datorită peisajului atrăgător al împrejurimilor, oraşul Suceava rămîne mereu punctul de pornire în itinerariile turistice spre plaiurile şi munţii din nordul Moldovei.

(După Lecturi geografice, II, Bucureşti,1967)

RETINEŢI

a. precum = cum, aşa cum, după cum — A acţionat precum l-am sfătuit = A acţionat cum (= aşa cum, după cum) l-am sfătuit.

şi ... precum şi = şi ... ca şi — Suceava este renumită pentru frumuseţea peisajelor şi a monumentelor istorice, precum şi (= ca şi) pentru folclorul său deosebit de bogat.

b. datorită + subst., pron.D. — A reuşit la examen datorită pregătirii temeinice.

Datorită lui, vom ajunge mai uşor la cabană.

c. de nepătruns = care nu poate fi pătruns

de neînvins = care nu poate fi învins

de necrezut = care nu poate fi crezut

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

de necuprins = care nu poate fi cuprins

de neînțeles = care nu poate fi înțeles

d. astfel = așa, în felul acesta

Nu trebuia să te porți astfel (= așa, în felul acesta).

astfel de + subst. = / subst. + { de acest fel / de felul acesta / ca acesta....

Nu-mi plac astfel de glume.

Nu-mi plac glume de acest fel.

Nu-mi plac glume de felul acesta.

Nu-mi plac glume ca acestea.

astfel că + verb

Autobuzul a întîrziat prea mult, astfel că n-au mai ajuns la timp la aeroport.

A primit banii la timp, astfel că a putut pleca în vacanță.

e. de preț = prețios, valoros

În muzee se află multe tablouri de preț (= prețioase, valoroase).

f. a fi (a se găsi, a se afla) în centrul atenției

g. ceva mai mult + num. card.= puțin mai mult + num.card.

Avea ceva mai mult de douăzeci de ani (= Avea puțin mai mult de douăzeci de ani).

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

G R A M A T I C Ă

I. PRONUME (ADJECTIV) DEMONSTRATIV

GENITIV-DATIV

A. DE APROPIERE

Adjectiv

singular

masculin

Am cunoscut familia ACESTUI coleg.	Am cunoscut familia colegului ACESTUIA.
ACESTUI copil îi place sportul.	Copilului ACESTUIA îi place sportul.

feminin

Mama ACESTEI eleve este cercetă-tătoare.	Mama elevei ACESTEIA este cer-cetătoare.
I-am povestit ACESTEI fetițe un basm.	I-am povestit fetiței ACESTEIA un basm.

plural

masculin

Am cunoscut familiile ACESTOR colegi.	Am cunoscut familiile colegi-lor ACESTORA.
ACESTOR copii le place sportul.	Copiilor ACESTORA le place sportul.

feminin

Mamele ACESTOR eleve sînt cercetătoare.	Mamele elevelor ACESTORA sînt cercetătoare.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Le-am povestit ACESTOR fetițe un basm.	Le-am povestit fetițelor ACESTORA un basm.

	m.	n.	f.
sg.	ACESTUI(A)		ACESTEI(A)
pl.	ACESTOR(A)		

NOTĂ:

a. acestui coleg = colegului acestuia

b. acestui prieten

acestei fete

acestor vecini (vecine)

acestui acestei acestor	+ subst. G., D. fără art.

prietenului acestuia

fetei acesteia

vecinilor (vecinelor) acestora

subst. G., D. cu art. hot. +	acestuia acesteia acestora

Pronume

- Acestui prieten îi dai cartea?	- Da, ACESTUIA i-o dau.
- N-ați telefonat și colegei acesteia?	- Ba da, i-am telefonat și ACESTEIA.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- Pe birou sînt lucrările colegilor (colegelor) acestora? | - Da, pe birou sînt lucrările ACESTORA.

	m.	n.	f.
sg.	ACESTUIA		ACESTEIA
pl.	ACESTORA		

NOTĂ:

limbă literară		limbă vorbită
ACESTUIA	⟶	ăstuia
ACESTEIA	⟶	ăsteia
ACESTORA	⟶	ăstora

B. DE DEPĂRTARE

Adjectiv

singular

masculin

Mi-a plăcut apartamentul ACELUI vecin. | Mi-a plăcut apartamentul vecinului ACELUIA.

I-a trimis ACELUI prieten o scrisoare. | I-a trimis prietenului ACELUIA o scrisoare.

feminin

Sora ACELEI fete era profesoară. | Sora fetei ACELEIA era profesoară.

Nu i-a spus ACELEI doamne nimic. | Nu i-a spus doamnei ACELEIA nimic.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

plural

masculin

Am vorbit cu părinţii ACELOR băieţi.	Am vorbit cu părinţii băieţilor ACELORA.
ACELOR studenţi nu le trebuie manuale.	Studenţilor ACELORA nu le trebuie manuale.

feminin

Lucrările ACELOR studente erau bine documentate.	Lucrările studentelor ACELORA erau bine documentate.
Au trimis flori ACELOR actriţe.	Au trimis flori actriţelor ACELORA.

	m.	n.	f.
sg.	A C E L U I (A)		A C E L E I (A)
pl.	A C E L O R (A)		

NOTĂ:

a. acelui prieten = prietenului aceluia

b. acelui prieten
   acelei fete
   acelor vecini (vecine)

acelui acelei acelor	+ subst. G, D. fără art.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

prietenului aceluia

fetei aceleia

vecinilor (vecinelor) acelora

subst. G,D. cu art hot. +	aceluia aceleia acelora

Pronume

- Ați dat nota zece acelui student? | - Da, i-am dat ACELUIA nota zece.
- Unde e coletul acelei doamne? | - Coletul ACELEIA e aici.
- Prietenilor (prietenelor) acelora le răspunsi acum la scrisoare? | - Nu, ACELORA le răspund mîine.

	m.	n.	f.
sg.	A C E L U I A		A C E L E I A
pl.	A C E L O R A		

NOTĂ:

a. Geamantanul este AL (studentului) acestuia.
Geamantanul este AL acestui student.
O soră A (studentului) aceluia e ingineră.
O soră A acelui student e ingineră.
Fratele mai mic AL (studentei) acesteia este elev.
Fratele mai mic AL acestei studente este elev.
Părinții (studentului) acestuia și AI aceluia sînt profesori.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

b. L-am cunoscut pe fratele acestuia; PE AL aceluia nu l-am cunoscut.

Pe soția aceluia o cheamă Ruxandra; PE A acestuia o cheamă Silvia.

Am luat stiloul acestui coleg, nu l-am luat PE AL aceluia.

PE + art. genit. +	acestui(a).. acelui(a)..

II. VERB

A. DIATEZA PASIVĂ

1. FORME (moduri și timpuri)

a. (Eu) sînt așteptat(ă) de prieteni la masă.
(= Prietenii mei mă așteaptă la masă).

(Tu) ești așteptat(ă) de prieteni la masă.
(= Prietenii tăi te așteaptă la masă.)

(El) este așteptat de prieteni la masă.
(= Prietenii lui îl așteaptă la masă.)

(Ea) este așteptată de prieteni la masă.
(= Prietenii ei o așteaptă la masă).

(Noi) sîntem așteptați (așteptate) de prieteni la masă.
(=Prietenii noștri ne așteaptă la masă).

(Voi) sînteți așteptați (așteptate) de prieteni la masă.
(= Prietenii voștri vă așteaptă la masă).

(Ei) sînt așteptați de prieteni la masă.
(Prietenii lor îi așteaptă la masă).

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

(Ele) sînt așteptate de prieteni la masă.

(Prietenii lor le așteaptă la masă).

Ieri (eu) am fost invitat(ă) de colega mea la prînz.

(= Ieri colega mea m-a invitat la prînz).

La școală eram lăudat de toți profesorii.

(= La școală toți profesorii mă lăudau).

Peste cîteva minute voi fi chemat de medic în cabinet.

(= Peste cîteva minute medicul mă va chema în cabinet).

O să fiu primit mîine în audiență de către director.

(= Directorul o să mă primească mîine în audiență.)

Am să fiu căutat la telefon de către Mircea.

(= Mircea are să mă caute la telefon.)

Trebuie să fiu examinat de un doctor.

(= Trebuie să mă examineze un doctor.)

La concurs pot fi întrecută numai de el.

(= Numai el mă poate întrece la concurs.)

Fiind ajutat de Ioana, am reușit să traduc textul.

(= Ajutîndu-mă Ioana, am reușit să traduc textul).

b. Lecția este explicată de către profesor.

(= Profesorul explică lecția).

Romanul acesta mi-a fost adus chiar de ea.

(= Chiar ea mi-a adus romanul acesta).

În fiecare zi copiii erau așteptați la poarta școlii de părinții lor.

(= În fiecare zi părinții îi așteptau pe copii la poarta școlii.)

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Desenele acestea vor fi terminate de mine.

(= Eu voi termina desenele acestea.)

Referatul final o să fie prezentat de președintele comisiei.

(= Președintele comisiei o să prezinte referatul final.)

Și televizorul are să fie reparat de el?

(= El are să repare și televizorul?)

Această temă trebuie să fie tratată de studentul Petrescu.

(= Studentul Petrescu trebuie să trateze această temă.)

Aprobarea poate fi dată numai de către director.

(= Numai directorul poate da aprobarea.)

A FI + adj. participial

2. TRANSFORMAREA ACTIVULUI ÎN PASIV

Activ	Pasiv
Mircea A ADUS cartea aceasta.	Cartea aceasta A FOST ADUSĂ de Mircea.
Albumul acela l-A FĂCUT Ioana.	Albumul acela A FOST FĂCUT de Ioana.
Tu AI SCRIS poezia aceasta?	Poezia aceasta A FOST SCRISĂ de tine?
Părinții îi AȘTEAPTĂ pe copii la gară.	Copiii SÎNT AȘTEPTAȚI de părinți la gară.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Pe mine O SĂ mă AJUTE **Maria** la lecții.	**Eu** O SĂ FIU AJUTATĂ la lecții **de Maria**.

Activ	Pasiv
verb tranz. ⟶	A FI + part. adj.
subst.,pron.N. ⟶	DE (CĂTRE) + subst.,pron.Ac.
subst.,pron.Ac. ⟶	subst.,pron. N.

3. EXPRIMAREA AGENTULUI

a. **Profesorii** l-au lăudat pe Ionel astăzi la școală.	Ionel a fost lăudat astăzi, la școală, **de profesori**.
Chiar **ea** mi-a adus scrisoarea.	Scrisoarea mi-a fost adusă chiar **de ea**.
Toți au apreciat spectacolul studențesc.	Spectacolul studențesc a fost apreciat **de toți**.
b. Am terminat proiectul la timp.	Proiectul a fost terminat la timp.
În curînd vor renova magazinul.	În curînd magazinul va fi renovat.
Au deschis expoziția acum o săptămînă.	Expoziția a fost deschisă acum o săptămînă.
Au tipărit cartea de curînd.	Cartea a fost tipărită de curînd.

Activ	Pasiv
Subiect exprimat	Agent exprimat
Subiect neexprimat	Agent neexprimat

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NOTĂ:

DE(CĂTRE)

Proiectul început de Radu a fost terminat de (către) Şerban.

Orchestra studenţilor a fost aplaudată de (către) toţi.

Cererea trebuie să fie aprobată de (către) Ministerul Sănătăţii.

DE CĂTRE

a. A fost ocupată sala de curs de către studenţi.

Au fost cumpărate cartelele de masă de către Ana?

Permisele de bibliotecă au fost vizate de către conducerea bibliotecii.

b. Au fost spuse lucruri interesante de (=despre) studenţi.	Au fost spuse lucruri interesante de către studenţi.

B. REFLEXIVUL PASIV

S-a pierdut un copil în gară.

(= A fost pierdut un copil în gară.)

Conferinţa se va ţine vinerea viitoare.

(= Conferinţa va fi ţinută vinerea viitoare).

S-au trimis felicitări colaboratorilor.

(= Au fost trimise felicitări colaboratorilor.)

Azi s-au adus manualele de la tipografie.

(= Azi au fost aduse manualel. de la tipografie.)

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Magazinele s-au deschis la ora 8 și s-au închis la ora 19.

(= Magazinele au fost deschise la ora 8 și au fost închise la ora 19.)

În ultimii ani s-au construit multe școli.

(= În ultimii ani au fost construite multe școli.)

Aici se repară numai ceasuri de mînă.

(= Aici sînt reparate numai ceasuri de mînă.)

SE + verb tranz., pers.3,6 = verb pasiv, pers.3,6

NOTĂ: stil oficial

Profesorul a comunicat notele.	Notele s-au comunicat de către profesor.
Directorul a anunțat programul nou.	S-a anunțat programul nou de către director.
Decanatul a propus amînarea sesiunii de examen.	S-a propus de către decanat amînarea sesiunii de examen.

C. PARTICIPIUL PASIV

Ștefan cel Mare a construit multe mănăstiri.	Ați vizitat mănăstirile construite de Ștefan cel Mare?
Nicolae Grigorescu a pictat tablouri minunate.	Îmi plac tablourile pictate de Nicolae Grigorescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Regizorul cel tînăr <u>a pus în scenă</u> o piesă românească.	Am văzut o piesă românească <u>pusă în scenă</u> de regizorul cel tînăr.
Astăzi <u>au adus</u> cîteva cărţi noi.	Ai văzut cărţile noi <u>aduse</u> astăzi?
Ieri <u>s-a ţinut</u> o conferinţă la Ateneul Român.	Conferinţa <u>ţinută</u> ieri la Ateneu a fost aplaudată.

adj. participial (+ DE + subst., pron. Ac.)

III. FORMAREA CUVINTELOR

1. NUME DE INSTRUMENTE

-<u>TOR</u>, -<u>TOARE</u>

bătător
fierbător
deschizător
închizător
răcitor
schimbător
ştergător

ascuţitoare
învelitoare
scobitoare
secerătoare
strecurătoare
stropitoare
treierătoare
vînturătoare

<u>Neologisme</u>

acumulator
aspirator
comutator
detector
excavator
proiector
radiator
receptor
reflector
tractor
transformator
ventilator

verb + -<u>tor</u>, -<u>toare</u> ——→ subst.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

2. NUME COLECTIVE

a. -ET	b. -IME	c. -IȘ
bănet	boierime	aluniș
brădet	funcționărime	frunziș
făget	moșierime	mărăciniș
nucet	muncitorime	păpuriș
tineret	nobilime	pietriș
	studențime	stejăriș
	țărănime	tufiș

subst.+ -et ——► subst.   subst.+ -ime ——► subst.   subst.+ -iș —► subst.

EXERCIȚII

1.a. MODEL: Vorbiți-mi despre monumentele ... oraș! ‖ Vorbiți-mi despre monumentele acestui oraș!

Nu știu nimic despre biografia ... scriitoare.
Spuneți-i adresa ... doctor!
Vă rugăm să ne citiți lucrările ... colege.
De ce nu luați bagajele ... bătrîne?
Scrieți despre viața ... savant!
Cînd ne arătați tablourile ... pictorițe?
Care e numele ... compozitor?
Încercați să traduceți piesele ... dramaturgi!

b. MODEL: Vorbiți-mi despre monumentele acestui oraș! ‖ Vorbiți-mi despre monumentele orașului acestuia!

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

2. a. MODEL: Acest şofer nu ştie adresa lor. Îi dau... adresa lor. || Îi dau acestui şofer adresa lor.

Aceste studente au nevoie de bilete de tren. Le cumpărăm ... bilete de tren.

Această femeie este bolnavă. Medicul îi prescrie ... un tratament cu vitamine.

Acest coleg nu are telefon acasă. I-am telefonat ... la serviciu.

Aceşti copii locuiesc departe. Părinţii o să le cumpere ... biciclete.

Aceste persoane nu vorbesc româneşte. Le traduceţi ... titlurile cărţilor?

Această fetiţă e răcită. Mariana îi dă ... un piramidon.

Acest bătrîn nu vede fără ochelari. Îi împrumutaţi ... ochelarii dumneavoastră?

Aceşti ingineri au făcut o invenţie. Directorul le-a înmînat ... diploma de inventator.

b. MODEL: Îi dau acestui şofer adresa lor. || Îi dau şoferului acestuia adresa lor.

3. MODEL: Această fată are o familie numeroasă. || Familia acestei fete locuieşte la Deva.

Acest muncitor a primit un apartament nou.
Aceste fetiţe au uniforme noi.
Aceşti copii au jucării mecanice.
Acest institut are birouri mari.
Această femeie are un copil frumos.
Aceste muzee au săli luminoase.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Acești chirurgi au instrumente de operație noi.
Această vecină are o bibliotecă mare.

4. MODEL: Familia acestui băiat a plecat la țară. || Familia acestuia a plecat la țară.

Am fotografiat casa acestui vecin.
A întrebat care este prețul acestor pantofi.
S-a jucat cu copiii acestei doamne.
Ai reținut răspunsul acestui candidat?
Ușile acestor clădiri sînt sculptate.
Tatăl acestui coleg va ține o conferință la radio.
S-a interesat de originea acestor cuvinte.
Lucrările acestor savanți sînt cunoscute peste hotare.

5. MODEL:

Nu le spun	acesta aceștia	nimic	Nu le spun acestora nimic.

Le-am adus	acesta	planul lucrării
O să-i cer	aceasta	o scrisoare lungă
Le scrii	aceștia	cărțile prin tine
Îi trimit	acestea	să-l ajute
Le spune		poeziile
Vrei să le traduci		să schimbe tacîmurile
Spuneți-i		un cadou frumos
O să-i facă		jucării

6.a. MODEL: Am dat acestui vînzător bonul achitat. || Am dat acelui vînzător bonul achitat.

Lăsați-le acestor musafiri cheia la portar!
Am urat acestei fetițe succes la concurs.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Am făcut cadou acestui coleg o riglă de calcul.

Va permite acestor studente să intre acum în sală?

Amintiţi-le acestor tinere traseul excursiei!

Au propus acestui arhitect să facă proiectul unei uzine.

A recomandat acestei bolnave să ţină regim alimentar.

O să transmit acestor prieteni rugămintea ta.

b. MODEL: Am dat acelui vînzător bonul achitat.	Am dat vînzătorului aceluia bonul achitat.

7. a. MODEL: Acela are multe discuri cu muzică populară.	Discurile aceluia sînt mai frumoase decît ale tale.

Aceea avea voce frumoasă.

Aceia au părinţi tineri.

Acela are o grădină mare.

Acelea aveau părul blond.

Aceea avea un pian de concert.

Aceia au rude la Brăila.

Acelea aveau genţi de piele.

Aceea are ochi albaştri.

b. MODEL: Discurile aceluia sînt mai frumoase decît ale tale.	Discurile băiatului aceluia sînt mai frumoase decît ale tale.

c. MODEL: Discurile băiatului aceluia sînt mai frumoase decît ale tale.	Discurile acelui băiat sînt mai frumoase decît ale tale.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

8. MODEL: Acestuia îi place pictura naivă, ... nu-i place. | Acestuia îi place pictura naivă, aceluia nu-i place.

Acesteia îi dau telefon, iar ... îi trimit o scrisoare.
Acestora le prezint familia mea; ... le-am prezentat-o deja.
Acestuia îi împrumut stiloul meu; ... îi dau pixul.
Acesteia îi dictez versurile; ... i-am dat cartea.
Acestora le citește poeziile sale; ... le-a oferit volumul.
Acestuia îi aduce o friptură, iar ... îi aduce sărmăluțe.
Acesteia îi trebuie un manual de istorie, iar ..., manualul de geografie.
Acestora le-a recomandat să meargă la munte, iar ..., la mare.

9.a. MODEL: Umbrela acestuia e nouă, ... e veche. | Umbrela acestuia e nouă, a aceluia e veche.

Casa acesteia e frumoasă, ... e prea veche.
Exemplele acestora sînt corecte, ... sînt greșite.
Aparatul acestuia e bun, ... s-a defectat.
Mașina acestora e confortabilă, ... e cam incomodă.
Rama acestuia e groasă, ... e mai subțire.
Locuința acesteia este în centrul orașului, ... e aproape de Gara de Nord.
Copiii acestora sînt elevi, ... sînt studenți.
Radioul acestuia are picup, ... nu are.

b. MODEL: În grădina acestuia am văzut flori, ... cîțiva pomi. | În grădina acestuia am văzut flori, în a aceluia, cîțiva pomi.

Cu părinții acesteia am vorbit, dar ... n-am vorbit încă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Pe sora acestora o știu de mult, însă ... n-o cunosc deloc.

El l-a ajutat pe bunicul acesteia și ...

Pe soția acestuia am întîlnit-o în piață și ... am văzut-o cu copilul în parc.

Nu i-a lăudat nici pe copiii acestora, nici ...

Cu frații acestuia am jucat șah, iar ... am făcut o excursie.

Pe băiatul acesteia profesorul l-a dat exemplu, iar ... l-a pedepsit.

Pentru copiii acestuia am cumpărat jucării, ... cărți de povești.

10. MODEL:

Ceasul	este	al a	acest acel	băiat	Ceasul este al acelui băiat. Ceasul este al băiatului aceluia. Ceasul este al aceluia.

Haina	este	al	acest	doctor
Ochelarii	sînt	a	acel	tineri
Cărțile		ai		fete
Stiloul		ale		profesoară
Umbrela				studenți
Banii				vecin
Bicicleta				eleve
Fotografiile				domnișoară

11. MODEL:

Prietenul acestuia a fost trimis la specializare.	Un prieten (de-)al acestuia a fost trimis la specializare.
A corectat lucrările acelora.	Am corectat cîteva lucrări (de-)ale acelora.

Am întîlnit-o pe sora acestuia la bibliotecă.

Colegii acesteia au plecat spre cabană.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Ai prezentat la radio cartea aceluia?

Vecinul acestora s-a însurat de curînd.

A lucrat într-un laborator cu mătuşa aceleia.

O să locuiesc împreună cu nepotul acelora.

Aseară am citit însemnările aceluia.

Am vorbit cu ruda aceleia.

12. MODEL: Se aflau în vagoanele acelui tren.	Se aflau în vagoanele din faţă ale acelui tren. Se aflau în vagoanele din faţă ale trenului aceluia.

Aripa acestei clădiri a fost reconstruită.

Am vorbit cu ghidul acestui muzeu.

A văzut repertoriul acelor teatre.

Au aprobat cererile acelor studenţi.

Lucrările acestui profesor au fost traduse în diferite limbi.

Locuiau în apartamentele acelei clădiri.

Să opreşti maşina la colţul acelei străzi!

A urcat pînă în vîrful acestor munţi.

13. MODEL: Deseară (a căuta) la telefon.	Deseară o să fiu căutat la telefon (am să fiu căutat, voi fi căutat). Deseară o să fii căutat la telefon (ai să fii căutat, vei fi căutat). . . .

Mîine (a primi) la minister.

Alaltăieri (a ruga) să dau (să dai...) un interviu.

Vreau (a aştepta) la gară.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

La vară (a invita) la un congres în Belgia.

Acum (a chema) la secretariat.

Pot (a ajuta) la lucrare de un coleg român?

Pe atunci (a lăuda) pentru performanţele sportive.

Săptămîna viitoare (a examina) de un medic internist.

14.a. MODEL: De ziua mea, Ionel mă felicită întotdeauna.	De ziua mea, sînt felicitat(ă) întotdeauna de Ionel. De ziua ta eşti felicitat(ă) întotdeauna de Ionel ...

Colegii mă văd adesea la teatru.

Mama mă aşteaptă acasă.

Prietenii mă caută în fiecare zi.

Tata mă roagă să-l ajut.

Rodica mă ajută să termin lucrarea.

Ei mă invită într-o excursie.

Profesorul mă laudă pentru hărnicia mea.

Totdeauna Vlad mă întrece la şah.

b. MODEL: De ziua mea, Ionel m-a felicitat întotdeauna.	De ziua mea, am fost felicitat(ă) întotdeauna de Ionel. De ziua ta, ai fost felicitat(ă) întotdeauna de Ionel...
c. MODEL: De ziua mea, Ionel mă va felicita întotdeauna.	De ziua mea, voi fi felicitat(ă) întotdeauna de Ionel. De ziua ta, vei fi felicitat(ă) întotdeauna de Ionel...

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

d. MODEL: De ziua mea, Ionel o să mă felicite întotdeauna. | De ziua mea, o să fiu felicitat(ă) întotdeauna de Ionel.

De ziua ta, o să fii felicitat(ă) întotdeauna de Ionel...

e. MODEL: De ziua mea, Ionel mă felicită întotdeauna. | De ziua mea, eram felicitat(ă) întotdeauna de Ionel.

De ziua ta, erai felicitat(ă) întotdeauna de Ionel...

15. MODEL: Trebuie să mă aştepte Radu. | Trebuie să fiu aşteptat de Radu.

Trebuie să fii aşteptat de Radu...

Nu vreau să mă vadă Maria.

Trebuie să mă primească directorul în audienţă.

Vreau să mă prezinte fratele tău.

Nu vreau să mă deranjeze nimeni la telefon.

Trebuie să mă ajute un specialist bun.

Nu vreau să mă invite chiar Alexandru.

Trebuie să mă examineze medicul de gardă.

Nu vreau să mă certe părinţii.

16. MODEL: Am fost căutat de vărul meu. | Vărul meu m-a căutat.

Rolul acesta a fost jucat de o actriţă din provincie.

Spectacolul va fi lăudat de toţi criticii.

Ai fost vizitată de mătuşa ta?

Prăjiturile acestea au fost aduse de Maria?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Valizele au să fie duse la gară de fratele ei.

Florile îi vor fi trimise de Silvia.

Geamul a fost spart de copilul vecinilor.

Mîncarea este pregătită întotdeauna de Mioara.

17. MODEL: Am expediat noi felicitările. ‖ Felicitările au fost expediate de noi.

Silvia a redactat capitolul despre arta populară.

Eu am tradus articolele din revista de arheologie.

Fratele ei a compus melodia aceasta.

Ele au pregătit toate dulciurile.

Haina cea albă a curățat-o chiar sora lui.

Mihaela a început desenul și Ioana l-a terminat.

Ai întors tu ceasul deșteptător?

El a reparat mașina?

18. MODEL:

Lucrarea ... pînă mîine.	a termina	Lucrarea va fi terminată pînă mîine.
Astăzi profesorul... de noi.	a aștepta	Astăzi profesorul este așteptat de noi.

Tratatul nostru ... în anul viitor.	a tipări
Ieri, lecția nouă ... de nimeni.	a nu învăța
Astăzi,experiențele...în laboratorul cel nou.	a face
Exercițiul acesta ... săptămîna trecută.	a rezolva
Teatrul cel nou ... acum cinci ani.	a construi
Toate scrisorile ... mîine dimineață.	a expedia
Pantofii ... pînă vineri.	a nu repara
Astăzi, bunicul ... de toți nepoții lui.	a felicita

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

19. __MODEL__: Magazinul ... pentru inventar.	a închide	Magazinul __a fost închis__ pentru inventar. Magazinul __este închis__ pentru inventar.

Premiera ... pentru luna viitoare.	a amîna
Biletele pentru mare ... cu două luni înainte.	a cumpăra
Muzeul cel nou ... în continuu.	a vizita
Haina aceasta... prost.	a croi
Ceasul ... din nou.	a repara
Blocul acela ... de curînd.	a termina
Spectacolele folclorice ... la Sala Palatului.	a prezenta
Poeziile acelea ... în mai multe limbi.	a traduce

2o. __MODEL__: __Eu__ __am compus__ un cîntec. Ai ascultat cîntecul...?	Ai ascultat cîntecul __compus__ __de mine__?

__Radu__ __a desenat__ harta României. Îți place harta ...?

__Sora ta__ __a cumpărat__ o mașină. Cît a costat mașina ...?

__Regizorul acela__ __a pus în scenă__ o piesă nouă. Ați văzut piesa cea nouă ...?

__George Enescu__ __a compus__ două rapsodii. Știți cum se numesc rapsodiile... ?

__Raluca__ __a văzut__ un film românesc. E bun filmul ... ?

__Mama ta__ ți-__a dăruit__ o bluză. De ce nu îmbraci bluza ... ?

__Tu__ __ai oferit__ acestei actrițe flori. I-au plăcut florile...?

La anticariat, __Maria__ __a găsit__ o carte rară. Cum se numește cartea...?

21. MODEL: Am scris o poezie. || Ai citit poezia scrisă de mine?

Am început o lucrare nouă.
Au pictat tablouri moderne.
Ați legat voi pachetele?
Ai adus rochia de la croitor?
Au schimbat lămpile la televizor.
A rupt jerseul albastru.
Ai cusut nasturii cu ață albă?
Au spart două ceşti de cafea.

22. MODEL: Ce carte ai citit? || Am citit cartea cumpărată ieri.
Am citit cartea cumpărată de Maria.

Ce poezie ai tradus?
Ce tablou au ales?
Ce aparat ați schimbat?
Ce album ai legat?
Ce cameră au ocupat?
Ce medicamente ai luat?
Ce locuri au vizitat?
Ce întîmplare ați povestit?

23. MODEL: De cine va fi prezentată lucrarea? || Va fi prezentată de (către) un specialist în chimie.

De cine va fi explicată experiența aceea?
De cine a fost ținută conferința?
De cine este făcut proiectul?
De cine a fost demontat motorul?
De cine o să fie recitate poeziile?
De cine a fost jucată piesa?
De cine era scris biletul acela?
De cine este recomandat Sandu?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

24. MODEL: În ultima excursie a fost pierdut un geamantan. | În ultima excursie s-a pierdut un geamantan.

Unde o să fie construită uzina de utilaj petrolier?
Cînd au fost tipărite primele cărți în limba română?
Operele de artă sînt păstrate în muzee.
Știi că a fost începută construcția unui cămin nou?
Pachetele vor fi trimise cu avionul sau cu trenul.
În fiecare seară, buletinul de știri era transmis la ora opt.
De ce n-au fost găsite cele mai bune soluții?
Ți-a fost aprobată cererea de transfer?

25. a. MODEL: Masa (a se servi) în grădină. | Masa se servește în grădină.
Masa s-a servit în grădină.
Masa se va servi în grădină.
Masa o să se servească în grădină.

Festivalul de muzică ușoară (a se deschide) săptămîna viitoare.
Rochiile de vară (a se ieftini) în septembrie.
Pateurile cu carne (a se pregăti) ușor.
Sîmbătă (a se vinde) biletele pentru acest spectacol.
Rezultatul concursului (a se comunica) peste trei zile.
Textul acela (a se scrie) în cîteva exemplare.
Experiențele de chimie (a se face) în laboratoare speciale.
Formularul acesta (a se completa) de mînă.

b. MODEL: Hainele (a se curăța) la "Nufărul". | Hainele se curăță la "Nufărul".

Acolo (a se face) comenzile pentru haine și aici - cele pentru pantofi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Mărfurile vîndute (a nu se schimba).

Aici (a se repara) numai ceasuri de mînă.

Fotografiile (a se executa) în 24 de ore.

Cererile (a se aproba) de către decanat.

Toate conferințele (a se ține) în amfiteatrul cel mare.

Antibioticele (a se lua) la oră fixă.

Spectacolele (a se termina) de obicei la ora zece.

26. **MODEL**: a se achita ‖ Bonul se achită la casă.

a se termina
a se executa
a se copia
a se publica
a se da
a se lua
a se aplica
a se rezolva
a se aproba
a se amîna

a se scrie
a se închide
a se aduce
a se deschide
a se propune
a se ține
a se scumpi
a se ieftini

27.a. **MODEL**: a fierbe ‖ Am cumpărat pentru excursie un fierbător electric.

a bate
a deschide
a schimba
a șterge

a ascuți
a scobi
a strecura
a stropi

b. **MODEL**: aspirator ‖ Mi s-a stricat aspiratorul.

acumulator
comutator

radiator
receptor

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

detector reflector

excavator transformator

28. <u>MODEL</u>: tufiș ‖ Am văzut o vulpe ascunzîndu-se în <u>tufiș</u>.

tineret

moșierime

muncitorime

țărănime

frunziș

pietriș

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LECŢIA 33

ÎNTR-O NOAPTE DE PRIMĂVARĂ

Bunicul meu dinspre mamă, compozitorul Gavril Muzicescu, era director al conservatorului. ... Casa bunicului era deschisă pentru toţi. Veneau tot felul de oameni ... unii - călugări, alţii - poeţi, alţii - actori, alţii - muzicanţi; erau îmbrăcaţi şi pieptănaţi din cale-afară de ciudat, unii vorbind cu glas neîncăpător de mare sub acoperişul unei case, alţii sfioşi pînă la gîngăvie. Bunicul îi primea în odaie, îi asculta cît se cuvine, dîndu-le ce se putea: uneori bani, alteori merinde, alteori sfaturi.

Dar cîteodată suia scara unul parcă şi mai altfel decît toţi. Îmbrăcat sărăcăcios, palid, cu frunte înaltă ca un răsărit de lună şi mustaţă grea. Ochii lui erau amari, duşi într-aiurea. După ce pleca, bunicul Gavril nu zîmbea, dimpotrivă, rămînea pe gînduri.

- Cine e, tată? au întrebat copilele.

- Poetul Eminescu, marele Eminescu - a oftat bunicul.

Copilele l-au crescut pe tatăl lor, fără ca numele să le spună cine ştie ce. Dar mai cu seamă s-au deprins cu omul. Venea ca fluturii de noapte, încărcat de taină şi tăcere, stătea cu ochii toropiţi şi mustaţa grea şi iar pornea. Uneori se aşeza în cerdac pe un scaun, într-o uitare de toate, apoi pleca singur ...

În casa Muzicescu era un volum legat în catifea roşie, pe care Ştefania Muzicescu îl deschidea adeseori spre ceasul asfinţitului, cînd încep stelele şi lămpile, rămînînd apoi pe gînduri ... Copilele cu cozi au observat, dar n-au dat mare atenţie, ştiind că oamenii mari sînt ciudaţi, avînd alte jucării decît copiii. Dar cartea cu scoarţe de catifea le aştepta şi pe ele. Aşa că într-o zi cartea s-a deschis ca o floare în mîna lor. S-au adunat obraz lîngă obraz la lumina scăzută a

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

lămpii și, pînă tîrziu, tresărind la fiecare bătaie a orelor, au cunoscut marea insomnie a lui Eminescu. Și abia atunci au priceput oftatul tatălui lor:

- Poetul Eminescu. Marele Eminescu.

Cu el începea tinerețea lor...

Iată că răsună un pas și o umbră vine spre casa Muzicescu. Cine să fie acel străin la ceas tîrziu de noapte? Răsare un obraz în lumina ceardacului. E Eminescu! Intră în salon și lumina lui de lună, se așază pe un scaun privind în gol ... În odaia de alături,surorile Muzicescu deschid pianul și încep la patru mîini valsul "Dunărea albastră".Chemat astfel, Eminescu se ridică de pe scaun și intră în odaia valsului în vîrful picioarelor. Surorile Muzicescu au cîntat tot ce-au știut pînă foarte tîrziu. Apoi pianul acelei nopți de primăvară s-a închis. Inimoasele pianiste au privit de la fereastra tinereții lor pe omul care pleca luîndu-și umbra. Totul era al lui Eminescu: luna, stelele, cerul, noaptea și pămîntul florilor de primăvară. Și nimic nu era al lui Eminescu ... Nu e oare Eminescu deasupra întregului neam românesc?

(După Ionel Teodoreanu, Masa umbrelor, Întoarcere în timp)

ȘI DACĂ

Și dacă ramuri bat în geam
Și se cutremur plopii,
E ca în minte să te am
Și-ncet să te apropii.

Și dacă stele bat în lac
Adîncu-i luminîndu-l,
E ca durerea mea s-o-mpac
Înseninîndu-mi gîndul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Și dacă norii deși se duc
De iese-n luciu luna,
E ca aminte să-mi aduc
De tine-ntotdeauna.

(M. Eminescu)

RETINEȚI

a. dinspre mamă = din partea mamei

b. tot felul de + subst.pl.neart.

c. din cale-afară de + < adj. / adv. = extraordinar de / grozav de } + < adj. / adv.

d. dimpotrivă = din contra

e. nu + verb + cine știe ce — N-a cîștigat cine știe ce (= A cîștigat puțin). Concluziile lucrării nu dovedesc cine știe ce (= dovedesc lucruri de mică importanță).

fără + să ... / fără + a ... } cine știe ce — A lucrat mult fără să realizeze cine știe ce. (= a realizat puțin).

f. mai cu seamă = mai ales, în special, îndeosebi

g. a se deprinde cu = a se obișnui cu

h. asfințit = apus (despre soare, lună, stele)

i. a rămîne / a fi / a sta > pe gînduri

j. a da atenție

k. a pricepe = a înțelege

l. a avea în minte

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

GRAMATICĂ

I. PRONUME NEHOTĂRÎT

A. UNUL

Nominativ - acuzativ

Singular	Plural

M-am întîlnit cu niște (cîțiva, mulți) colegi de liceu.

Singular	Plural
UNUL (dintre ei) este inginer.	UNII (dintre ei) sînt ingineri.
Pe UNUL (dintre ei) l-am invitat la masă.	Pe UNII (dintre ei) i-am invitat la masă.
Cu UNUL (dintre ei) am lucrat acum doi ani la Pitești.	Cu UNII (dintre ei) am lucrat acum doi ani la Pitești.

M-am întîlnit cu niște (cîteva, multe) colege de liceu.

Singular	Plural
UNA (dintre ele) este chimistă.	UNELE (dintre ele) sînt chimiste.
Pe UNA (dintre ele) am invitat-o la masă.	Pe UNELE (dintre ele) le-am invitat la masă.
Despre UNA (dintre ele) am aflat că s-a mutat la Galați.	Despre UNELE (dintre ele) am aflat că s-au mutat la Galați.

Genitiv-dativ

Petrică are mulți frați.

Singular	Plural
Am cunoscut familia UNUIA (dintre ei).	Copiii UNORA (dintre ei) sînt studenți.
UNUIA (dintre frații lui) îi place fotbalul.	UNORA (dintre frații lui) le place fotbalul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Silvia are cinci surori.

Am cunoscut familia UNEIA (dintre ele).

UNEIA (dintre ele) îi place mult pictura.

Copiii UNORA (dintre ele) sînt studenți.

UNORA (dintre ele) le place patinajul artistic.

	Singular			Plural		
	m.	n.	f.	m.	n.	f.
N. Ac.	UNUL		UNA	UNII	UNELE	
G. D.	UNUIA		UNEIA	UNORA		

B. ALTUL

Nominativ - acuzativ

Singular

- Aseară a jucat actorul acela?
- Nu, a jucat ALTUL.

Nu l-am găsit pe doctorul acela, așa că l-am consultat pe ALTUL.

Mi-a vorbit nu numai despre profesorul acesta, ci și despre ALTUL.

- Tot sala aceasta v-a fost repartizată?
- Nu, ALTA.

Plural

- Aseară au jucat actorii aceia?
- Nu, au jucat ALȚII.

Nu i-am găsit pe doctorii aceia, așa că i-am consultat pe ALȚII.

Mi-a vorbit nu numai despre profesorii aceștia, ci și despre ALȚII.

- Tot sălile acestea v-au fost repartizate?
- Nu, ALTELE.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Nu mi-a adus cartea aceea, mi-a adus ALTA.

- Nu mi-a adus cărțile acelea, mi-a adus ALTELE.

- Locuiești tot în casa aceea?
- Nu, în ALTA.

- Locuiți tot în casele acelea?
- Nu, în ALTELE.

Genitiv - dativ

- Servieta de acolo e a acestui student?
- Nu, e a ALTUIA.

- Servietele de acolo sînt ale acestor studenți?
- Nu, sînt ale ALTORA.

- Rolul principal a fost distribuit actorului aceluia?
- Nu, a fost distribuit ALTUIA.

- Rolurile principale au fost distribuite actorilor acelora?
- Nu, au fost distribuite ALTORA.

- Livezile de pe deal sînt ale acestei ferme?
- Nu, sînt ale ALTEIA.

- Livezile de pe deal sînt ale acestor ferme?
- Nu, sînt ale ALTORA.

- Camera de aici a fost repartizată acestei colege?
- Nu, a fost repartizată ALTEIA.

- Camerele de aici au fost repartizate acestor colege?
- Nu, au fost repartizate ALTORA.

	Singular			Plural		
	m.	n.	f.	m.	n.	f.
N.Ac.	ALTUL		ALTA	ALȚII	ALTELE	
G.D.	ALTUIA		ALTEIA	ALTORA		

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

II. ADJECTIV NEHOTĂRÎT

A. UN

Nominativ - acuzativ

Singular	Plural
UN cercetător se ocupă de poezia modernă, altul de cea clasică.	UNII cercetători se ocupă de poezia modernă, alții de cea clasică.
Pe UN coleg l-am anunțat eu, iar pe altul l-a anunțat Mircea.	Pe UNII colegi i-am anunțat eu, iar pe alții i-a anunțat Mircea.
O revistă apare săptămînal, alta apare lunar.	UNELE reviste apar săptămînal, altele apar lunar.
Radu a studiat O eră geologică, iar Alexandru a studiat alta.	Radu a studiat UNELE ere geologice, iar Alexandru a studiat altele.

Genitiv - dativ

Maria a prezentat opera UNUI dramaturg, iar Ana pe a altuia.	Maria a prezentat operele UNOR dramaturgi, iar Ana pe ale altora.
UNUI văr i-am telefonat astăzi, altuia am să-i telefonez mîine.	UNOR veri le-am telefonat astăzi, altora am să le telefonez mîine.
El a cerut adresa UNEI colege, iar tu, pe a alteia.	El a cerut adresa UNOR colege, iar tu,pe a altora.
Eu m-am adresat UNEI profesoare, iar colega mea, alteia.	Eu m-am adresat UNOR profesoare, iar colega mea, altora.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

	Singular			Plural		
	m.	n.	f.	m.	n.	f.
N.Ac.	UN		O	UNII	UNELE	
G.D.	UNUI		UNEI	UNOR		

NOTĂ:

a. unii colegi

unor colegi

adj.nehot. + subst.neart.

b. unii citesc; unele citesc

unii studenți citesc; unele studente citesc

pron. = adj.

c. - Trebuie să consult un doctor.
- Și eu trebuie să consult unul.

- Trebuie să consult un doctor de la Policlinica studențească.
- Și eu trebuie să-l consult pe unul (dintre ei).

- Ieri am cunoscut un văr de-al tău.
- Ieri l-am cunoscut pe unul dintre verii tăi.

d. Cei doi studenți au predat lucrările.

Lucrarea unuia am citit-o astăzi →

Pe a unuia am citit-o astăzi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

B. ALT

Nominativ - acuzativ

Singular	Plural
- Medicul acesta te-a examinat? - Nu, m-a examinat ALT medic.	- Medicii aceştia te-au examinat? - Nu, m-au examinat ALŢI medici.
- Tot pe mecanicul acela l-ai chemat? - Nu, am chemat ALT mecanic.	- Tot pe mecanicii aceia i-ai chemat? - Nu, am chemat ALŢI mecanici.
- Jucăriile le-ai cumpărat pentru copilul acesta? - Nu, le-am luat pentru ALT copil.	- Jucăriile le-ai cumpărat pentru copiii aceştia? - Nu, le-am luat pentru ALŢI copii.
- Această cercetătoare ţi-a dat explicaţiile necesare? - Nu, ALTĂ cercetătoare mi le-a dat.	- Aceste cercetătoare ţi-au dat explicaţiile necesare? - Nu, ALTE cercetătoare mi le-au dat.
- Tot maşina aceasta o aşteptaţi? - Nu, aşteptăm ALTĂ maşină.	- Tot maşinile acestea le aşteptaţi? - Nu, aşteptăm ALTE maşini.
- Şi ei o să locuiască în această cabană? - Nu, ei o să locuiască în ALTĂ cabană.	- Şi ei o să locuiască în aceste cabane? - Nu, ei o să locuiască în ALTE cabane.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Genitiv - dativ

- A acestui coleg e lucrarea?
- Nu, e a ALTUI coleg.

- Ale acestor colegi sînt lucrările?
- Nu, sînt ale ALTOR colegi.

- Acestui prieten i-ai oferit biletul?
- Nu, l-am oferit ALTUI prieten.

- Acestor prieteni le-ați oferit biletele?
- Nu, le-am oferit ALTOR prieteni.

- Numele acestei străzi va fi schimbat?
- Nu, al ALTEI străzi.

- Numele acestor străzi vor fi schimbate?
- Nu, ale ALTOR străzi.

- Florile le-ai oferit acelei actrițe?
- Nu, le-am oferit ALTEI actrițe.

- Florile le-ai oferit acelor actrițe?
- Nu, le-am oferit ALTOR actrițe.

	Singular			Plural		
	m.	n.	f.	m.	n.	f.
N.Ac.	ALT		ALTĂ	ALȚI	ALTE	
G.D.	ALTUI		ALTEI	ALTOR		

NOTĂ:

a. altă clasă

altui coleg

adj.nehot. + subst.neart.

b. Ieri am consultat un doctor, azi (l)-am consultat (pe) altul.

Pe unul îl cunoaște Ion, pe altul îl cunoaște Maria.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

c. Eu am tradus nuvelele unor scriitori. Tu ai tradus nuvelele altor scriitori ⟶ Tu le-ai tradus pe ale altor scriitori.

III. PRONUME ŞI ADJECTIV NEHOTĂRÎT: VREUN(UL)

a. FORME

Ştiu că ai invitat şi cîţiva colegi. A venit VREUNUL (dintre ei)?

Locuieşte singur sau cu VREUN coleg?

Ai cunoscut-o pe VREUNA dintre surorile lui?

Ai citit VREO carte în ultima vreme?

Ai trimis multe felicitări de Anul nou. Dar VREUNEIA dintre colege i-ai trimis?

		Singular			Plural		
		m.	n.	f.	m.	n.	f.
N.Ac.	Pron.	VREUNUL		VREUNA	VREUNII	VREUNELE	
	Adj.	VREUN		VREO	(VREUNII)	(VREUNELE)	
G.D.	Pron.	VREUNUIA		VREUNEIA	VREUNORA		
	Adj.	VREUNUI		VREUNEI	VREUNOR		

NOTĂ:

Exprimarea aproximaţiei numerice cu VREO

Au venit vreo doi - trei vecini şi m-au ajutat.

O să stea la mare vreo zece zile.

VREO + num. card.

b. FOLOSIRE

Propoziţii interogative

- Ai vreun frate în Bucureşti?
- Ştie vreo limbă străină?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- Ai scris vreuneia dintre surorile tale?
- Ai mai văzut pe vreunul dintre colegii tăi de școală?

Propoziții dubitative

Poate o să te ajute vreunul dintre colaboratori.

Dați-mi un plic, dacă mai aveți vreunul.

Cred că locuiește în vreunul dintre blocurile acestea.

Probabil că a aflat programul de la vreun coleg.

IV. FOLOSIREA NEDEFINITELOR NIȘTE, CÎȚIVA, UNII

a. - CINE ți-a trimis fotografiile?
- NIȘTE prietene din provincie.

- De la CINE ați primit felicitarea?
- De la NIȘTE colegi de liceu.

- Cu CINE se joacă Dănuț în parc?
- Cu NIȘTE copii de vîrsta lui.

- CE este pe raftul acela?
- Sînt NIȘTE reviste de modă.

- CE ai cumpărat?
- NIȘTE reviste de medicină.

- Cu CE s-a încălțat la munte?
- Cu NIȘTE bocanci de schi.

b. - CÎȚI (studenți) și-au petrecut vacanța la munte?
- CÎȚIVA.

- Au venit TOATE (elevele)?
- N-au venit toate, numai CÎTEVA.

- Pentru mîine aveți MULTE exerciții?
- Nu, avem doar CÎTEVA .

c. - Au venit TOȚI (prietenii)?
- Nu, numai UNII (dintre ei) (= O PARTE DINTRE EI).

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- I-ai invitat pe TOȚI colegii tăi?
- Nu, numai pe UNII (dintre ei).

- Ai bilete pentru TOATE?
- Nu, numai pentru UNELE (dintre ele).

În grupa aceasta sînt ZECE studenți. UNII (dintre ei) sînt din Franța.

Tudor are MULȚI prieteni. UNII (dintre prietenii lui) sînt din provincie.

A cumpărat CÎTEVA tablouri. Pe UNELE le-a pus în birou.

Am citit NIȘTE lucrări de lingvistică mai noi. UNELE mi s-au părut foarte interesante.

V . PREPOZIȚII ȘI LOCUȚIUNI PREPOZIȚIONALE CU GENITIVUL

a. Nu poți înota (în) CONTRA curentului.

Trebuie să luptăm ÎMPOTRIVA războiului.

Norii s-au abătut ASUPRA satului.

Vom reveni ASUPRA acestei probleme.

Avionul zbura DEASUPRA munților.

A întîrziat DIN CAUZA ploii.

Au pierdut meciul DIN CAUZA voastră.

I s-au oferit flori DIN PARTEA publicului.

ÎN NUMELE studenților a vorbit Adrian.

În filmul acesta voi juca eu ÎN LOCUL lui Alexandru.

prep., loc.prep. +	subst.(pron.)G.
	adj. pos.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

b. Locuţiune adverbială | Locuţiune prepoziţională

Locuţiune adverbială	Locuţiune prepoziţională
Mai mergem puţin ÎNAINTE şi apoi traversăm bulevardul.	ÎNAINTEA noastră era un biciclist.
Daţi maşina ÎNDĂRĂT cîţiva metri.	ÎNDĂRĂTUL uşii e un cuier.
S-a aşezat ÎN FAŢĂ.	Au plantat pomi ÎN FAŢA şcolii.
Privea uimit ÎN JUR.	ÎN JURUL satului erau lanuri de grîu.
ÎN MIJLOC e o statuie.	ÎN MIJLOCUL pieţii e o statuie.
ÎN SPATE e o curte mare.	ÎN SPATELE şcolii e o curte mare.

loc. adv. + art. hot. ⟶ loc. prep.

NOTĂ:

ÎN STÎNGA e o librărie.	Lacul e ÎN STÎNGA pădurii.
ÎN DREAPTA era o farmacie.	ÎN DREAPTA rîului erau lanuri de grîu.

VI. FORMAREA CUVINTELOR

SUFIXE DIMINUTIVALE

1. -AŞ

articolaş	creionaş	Grigoraş
băieţaş	paltonaş	Ionaş
buzunăraş	pîrîiaş	Victoraş
castronaş	umeraş	
copilaş	vaporaş	
covoraş	volumaş	

subst. + -AŞ ⟶ subst.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

2.a. - EL

băiețel	gîndăcel	Alexăndrel
borcănel	nepoțel	Georgel
buchețel	orășel	Ionel
caiețel	pachețel	Ștefănel
carnețel	păhărel	Tudorel
copăcel	porumbel	
cojocel	scăunel	
degețel	șervețel	
dovlecel	șoricel	

subst. + -EL ——► subst.

b. -EL (-ICĂ)

m. bătrînel,	f. bătrînică
m. frumușel,	f. frumușică
m. singurel,	f. singurică
m. subțirel,	f. subțirică
m. tinerel,	f. tinerică

adj. + -EL (-ICĂ) ——► adj.

3.a. -ICĂ (pl. -ELE) ; - ICICĂ (pl. -ICELE)

broșurică	nepoțică
bucățică	părticică
cărticică	păsărică
floricică	ploicică
fripturică	scîndurică
mărgică	scrisorică

subst. + -ICĂ (- ICICĂ) ——► subst.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

b. -ICĂ, -ICA

m. Florică , f. Florica
m. Ionică , f. Ionica
m. Petrică , f. Petrica
m. Tudorică, f. Tudorica
m. Vasilică, f. Vasilica

n. pers. + -ICĂ (-ICA) ⟶ n.pers.

4.a. -IOR, -ŞOR (-işor, -uşor)

cîrnăcior	cuişor	bolnăvior
dulăpior	lănţişor	
frăţior	lucruşor	acrişor
obrăjor	ochişor	bunişor
pantofior	peştişor	mărişor
	rîuşor	binişor
	verişor	încetişor
	viermişor	

subst.+ -IOR (-ŞOR) ⟶ subst.   adj.,adv. + -IOR,-ŞOR ⟶ adj., adv.

b. -IOARĂ, -ŞOARĂ (-işoară)

aripioară	domnişoară
căprioară	ţărişoară
farfurioară	viişoară
inimioară	vinişoare, pl.
mustăcioară	
oglinjoară	

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

soţioară
surioară

subst. f. + -IOARĂ, -ŞOARĂ ⟶ subst. f.

5. -IŢĂ (-ULIŢĂ)

aluniţă	linguriţă	Gheorghiţă
cheiţă	odăiţă	Grigoriţă
cizmuliţă	perniţă	Ioniţă
fetiţă	peniţă	Mihăiţă
foiţă	pieliţă	Niculăiţă
frunzuliţă	portiţă	
furculiţă	rotiţă	
grădiniţă	scăriţă	
lădiţă	uşiţă	

subst. + -IŢĂ (-ULIŢĂ) ⟶ subst.

6. -UŢ, -UŢĂ (-UŢA)

bănuţ	băcuţă	Dănuţ	Măriuţa
căluţ	cafeluţă	Ionuţ	Ionuţa
căruţ	căsuţă	Mihuţ	Petruţa
pătuţ	măsuţă	Vlăduţ	Steluţa
	steluţă		

subst. + -UŢ(Ă) ⟶ subst.

călduţ(ă)
drăguţ(ă)
grăsuţ(ă)
înăltuţ(ă)
slăbuţ(ă)

adj. + - UŢ(Ă) ⟶ adj.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

E X E R C I Ț I I

1.a. MODEL: Cinci cercetători vor pleca la specializare. ... dintre ei pleacă mîine. | Unul dintre ei pleacă mîine.

Am cumpărat cîteva discuri; ... dintre ele era defect.
Am vizitat niște muzee din Moldova; ... dintre ele mi-au plăcut foarte mult.

M-am întîlnit în ultimul timp cu mulți prieteni din copilărie; ... dintre ei nu i-am recunoscut.

Au văzut anul acesta multe spectacole; ... dintre ele s-au scris cronici favorabile.

Sanda are două surori: ... dintre ele ai cunoscut-o la o petrecere.

Vrei să mi-i prezinți pe colegii tăi? ... dintre ei nu-i cunosc.

Am văzut proiectele expuse; ... dintre ele am făcut cîteva observații.

Ai vizitat casele acestea? ... dintre ele a locuit Enescu.

b. MODEL: Unul dintre ei pleacă mîine. | Un cercetător pleacă mîine.

2.a. MODEL: Am admirat tablourile expuse. Culorile ... erau foarte aprinse. | Culorile unora erau foarte aprinse.

Colegii mei au făcut multe propuneri. Nu sînt de acord cu propunerea ... dintre ei.
Am cunoscut cîțiva turiști străini. ... dintre ei le-am dat un ghid cu explicații în engleză.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

La congresul medicilor au participat și străini; comunicările ... au avut succes.

Am doi frați; ... dintre ei îi place matematica.

Vecina mea are două pisici. Blana ... este complet albă.

Maria a adus cadouri prietenelor sale; ... i-a dăruit o agendă.

Avem cîteva colege străine care nu știu bine românește; ... le-am tradus eu niște cursuri în engleză.

Ieri la Ateneu am ascultat doi soliști tineri. Interpretarea ... dintre ei a fost aplaudată.

b. <u>MODEL</u>: Culorile <u>unora</u> erau foarte aprinse	Culorile <u>unor tablouri</u> erau foarte aprinse.

3.a. <u>MODEL</u>: – Și tu ai văzut tot filmul acesta?	– Nu, eu am văzut <u>alt</u> film.

– S-a înscris la această facultate?

– Trandafirii din vază vrei să-i pictezi?

– Vrea să lucreze tot în fabrica aceea?

– Și voi o să traduceți textele acestea?

– V-a vorbit tot despre acești scriitori?

– Tot pe acest cîntăreț l-ați ascultat aseară?

– Cu mașina asta o să vă întoarceți?

– De la magazinul ăsta ați luat și voi mobila?

b. <u>MODEL</u>: – Și tu ai văzut tot filmul acesta?	– Nu, eu am văzut <u>altul</u>.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

4.a. <u>MODEL</u>: - A cîştigat echipa <u>acestui</u> club? | - Nu, a <u>altui</u> club.

- Ai măsurat lungimea <u>acelor</u> încăperi?
- <u>Acelui</u> sportiv îi lipseşte echipamentul?
- Bulevardele <u>acestui</u> cartier vor fi modernizate?
- <u>Acestor</u> muncitori li s-au acordat decoraţii?
- Părinţii <u>acestui</u> copil te-au căutat?
- <u>Acelor</u> actriţe li s-au dat rolurile principale?
- <u>Acestei</u> vînzătoare i-ai dat bonul?
- Ai consultat lucrările <u>acelor</u> specialişti?

b. <u>MODEL</u>: A cîştigat echipa <u>acestui</u> club? | - Nu, a <u>altuia</u>.

5. <u>MODEL</u>: În gara aceasta sosesc multe trenuri. ... pleacă dimineaţa, ... pleacă seara. | <u>Unele</u> pleacă dimineaţa <u>altele</u> pleacă seara.

La micul dejun ... au băut ceai, ... au băut cafea.

Cîţiva actori au recitat în faţa studenţilor. Pe ... îi cunoşteam, pe ... nu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

La cămin stă în cameră cu două colege; ... e din Brașov, ... e din Oradea.

Am două prietene. Părinții ... sînt tineri, ai ... sînt în vîrstă.

Ieri au venit la mine niște nepoți; ... i-am dat o minge, ...i-am dat un stilou.

În vitrină sînt multe cărți noi; despre ... am citit cronici, despre ... n-am auzit nimic.

Are două radiouri; ... este în dormitor, ... este în birou.

I-a anunțat pe toți să vină la nuntă; ... le-a telefonat, ... le-a scris.

6. MODEL: Un student e din Anglia, ... e din Spania.	Un student e din Anglia, altul e din Spania.

Am pus o vază pe masa din sufragerie, ... pe măsuța din hol.

Unui coleg îi trebuie un ceas deșteptător,... un ceas de mînă.

Pe un raft sînt pahare, pe ... sînt farfurii.

Unor oameni le plac comediile, ... le plac dramele.

Pereții unei camere sînt albi, ai ... sînt crem.

Pe unii prieteni i-am găsit acasă, pe ... la serviciu.

Unele autobuze circulă și noaptea, ... nu.

Pentru un cupon de stofă am plătit 300 de lei, pentru ... 450 de lei.

7. MODEL: Pe masă sînt două albume. ... are copertile de piele, ..., de pînză.	Unul are copertile de piele, altul, de pînză. Un album are copertile de piele, altul, de pînză. Un album are copertile de piele, alt album, de pînză.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Am mers pînă în centru cu două colege. De acolo ... a luat metroul, ... autobuzul.

Am cumpărat două valize. Mînerul ... e de metal, al ... e de material plastic.

Pe stradă trec doi băieți; ... are un palton gri, ... un palton bleumarin.

În sala de lectură sînt mulți studenți; pe ... nu-i cunosc deloc, pe ... îi cunosc numai din vedere.

Le-a rugat pe colegele ei s-o ajute. ... le-a acerut cursurile, ..., cîteva reviste.

S-a fotografiat împreună cu verișoarele ei. Cu ... a făcut poze colorate, cu ... în alb-negru.

Ieri mi-am vizitat mătușile. ... i-am dus flori, ... portocale.

Le-a scris prietenilor; ... le-a trimis scrisori recomandate, ..., cărți poștale.

8. <u>MODEL</u>: Eu citesc referatul unui student, tu...citești... ‖ Eu citesc referatul unui student tu <u>îl</u> citești <u>pe al altuia</u>.

Radu cere valiza unui coleg, eu ... cer ...

Tu ai cunoscut familia unui actor, el a cunoscut- ... ...

Noi aducem bagajele unei prietene, voi ... aduceți ...

Irina mi l-a prezentat pe fratele unei actrițe, Ioana mi ... a prezentat ...

El va traduce poeziile unui scriitor american, eu... voi traduce...

Noi admirăm tablourile unei pictorițe tinere, ele ... admiră ...

Ei au vizitat apartamentul unor vecini, voi ... ați vizitat ...

Asistentul a corectat lucrările unor studenți, profesorul ... a corectat ...

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

9. <u>MODEL</u>: Ai invitat pe ... dintre colegii tăi?	Ai invitat pe <u>vreunul</u> dintre colegii tăi?

Ştie ... dintre voi cînd va fi premiera?

Ai mai povestit ... dintre ei întîmplarea asta?

Aţi condus pe ... dintre ele la gară?

Ai fotografia ... dintre ele?

Ştie ... dintre ei să cînte la acordeon?

Te-ai mai întîlnit cu ... dintre colegele de şcoală?

Ai împrumutat ... dintre ei caietele tale de notiţe?

Au anunţat pe ... dintre ei?

1o. <u>MODEL</u>: Este ... hotel prin apropiere?	Este <u>vreun</u> hotel prin apropiere?

Poate că a pierdut-o ... om care a trecut pe aici.

Cred că sînt uneltele ... grădinar.

Ai primit ... veste de acasă?

Copilul din curte e al ... vecine?

Ai discutat cu ... doctor despre asta?

Bănuiesc că sînt bagajele ... cunoscuţi de-ai lui.

A vorbit probabil de la .... telefon public.

Ai arătat ... pictor desenele tale?

11.a. <u>MODEL</u>: Cred că	lipseşte	vreunul vreuna	dintre	studenţi	Cred că lipseşte vreunul dintre studenţi.

Poate (că) Cred că	a scris-o o s-o recomand	vreunul	dintre	colegi vecine

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Probabil (că)	este făcută de	vreuna	dintre	tehnicieni
Pesemne (că)	o să cîştige	vreunii		colege
Presupun că	sînt ajutaţi de	vreunele		medici
Bănuiesc că	le-a adus			sportivi
Trebuie	să vină			ingineri
E posibil	să plece			prieteni

b. MODEL: Cred că lipseşte vreunul dintre studenţi. ‖ Cred că lipseşte vreun student.

12. a. MODEL: Aceasta e servieta | vreunui / vreunei | student ‖ Aceasta e servieta vreunui student?

Ai adresa	vreunui	mătuşă
I-a trimis felicitări	vreunei	doctor
I-aţi telefonat		colegă
Este maşina	vreunor	şofer
Le-aţi scris		prieteni
Sînt echipamentele		dentist
I-a trebuit		sportive
Asta e geanta		spectator

b. MODEL: Aceasta e servieta vreunui student? ‖ Aceasta e servieta vreunuia dintre studenţi?

13. a. MODEL: A vorbi | cu | vreunul / vreuna | dintre | vecini ‖ Ai vorbit cu vreunul dintre vecini?

A discuta	cu	vreunul	dintre	cunoscuţi
A se gîndi	despre			teatrele din provincie

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

A lucra	la	vreuna	dintre	jucători
A primi	pentru	vreunii		colege
A juca	de la	vreunele		premierele stagiunii
A locui	fără			blocurile acestea
A asista	în			părinți
A cumpăra	pe			străzile din jur

b. MODEL: Ai vorbit cu vreunul dintre vecini? ‖ Ai vorbit cu vreun vecin?

14. MODEL: Ai cunoscut vreun poet? ‖ Ai cunoscut pe vreunul dintre poeți?

Vrei să întîlnești acolo vreo colegă?

Ai văzut vreun cosmonaut?

Așteptați vreun profesor?

Ai căutat vreo colegă la cămin?

Ai consultat vreun medic?

Ai însoțit vreun cunoscut la aeroport?

Ați rugat vreo sculptoriță să participe la expoziție?

O să ascultăm vreun cîntăreț celebru?

15. MODEL: Cîți ani are? ‖ Vreo patru (- cinci).

Cîți kilometri a făcut cu mașina?

Ați cheltuit mulți bani?

Cîte sticle de vin au băut?

Cîți metri de stofă a cumpărat?

Cîte zile a plouat?

Cu cîți cai au participat la curse?

Vreți să vizitați multe muzee?

De cîte tractoare au nevoie?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

16. MODEL: Cu cine învaţă? ‖ Cu niste colegi.

Pentru cine ai cumpărat cărţile?

La cine au locuit în vacanţă?

Ce vrei să iei din piaţă?

Despre cine aţi vorbit cu el?

Ce trebuie să pregătim pentru drum?

Cine lucrează la strungurile acestea?

Pe cine aţi întîmpinat la gară?

Cu cine te-ai întîlnit aseară la teatru?

17.a. MODEL: - Au plecat toţi? ‖ - Nu, numai cîţiva.

- Ai vorbit cu toţi?
- A rezolvat toate exerciţiile?
- Toţi studenţii din grupa aceasta sînt din America?
- Aţi vizitat toate oraşele din Moldova?
- Ai răspuns la toate scrisorile?
- Toţi elevii au participat la concurs?
- Toate tablourile acestea sînt pictate de el?
- Gimnastele noastre au cîştigat toate medaliile?

b. MODEL: - Au plecat toţi? ‖ - Nu, numai unii.

18. MODEL: A cumpărat multe cărţi. ‖ Pe unele nu le-a citit încă.
... nu le-a citit încă.

Are mulţi fraţi. ... nu locuiesc în Bucureşti.

Am văzut multe filme în ultimul timp. ... nu mi-au plăcut.

Trebuie să discut cu mulţi colegi. ... am vorbit ieri.

Au cumpărat multe flori. ... le-au dăruit colegelor.

În nordul Moldovei sînt multe mănăstiri vechi. Am vizitat şi noi ... dintre ele.

Radu are mulţi prieteni. ... îi cunoşti şi tu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Mulți studenți învață bine. ... au numai note de zece.

În București sînt multe biblioteci. ... sînt deschise și duminica.

19. MODEL: A probat cîteva rochii. | Unele (dintre ele) nu i-au venit bine.

Au invitat cîțiva vecini.

În cartierul nostru s-au construit cîteva blocuri noi.

În hol așteaptă cîteva persoane.

Trebuie să mai aducem cîteva scaune.

În stație așteaptă cîțiva tineri.

A cumpărat cîteva ouă.

Au văzut cîțiva copii jucîndu-se în parc.

În grădina mea sînt cîțiva pomi bătrîni.

20. MODEL: - Ce a pictat fratele tău în ultimul timp? | Niște tablouri în ulei; unele (cîteva) au fost premiate la expoziție.

- Cine va locui în camerele acestea?
- Ce vrei să cumperi de la magazinul "Unirea"?
- Cu cine ai stat de vorbă?
- Cine te-a așteptat după curs?
- Ce va recita actorul acesta?
- Pe cine mai putem invita?
- De cine au fost plantați pomii?
- Ce ai pus pe biroul meu?

21. MODEL: Am văzut ... cărți noi în vitrină. | Am văzut cîteva cărți noi în vitrină.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Are ... fotografii foarte bune.	Are <u>niște</u> fotografii foarte bune.
Cu ... dintre ei am vorbit la telefon.	Cu <u>unii</u> dintre ei am vorbit la telefon.

Radu s-a dus în parc împreună cu ... colegi. Acolo erau mulți oameni care se plimbau pe alei . ... dintre ei purtau haine ușoare, de vară. ... stăteau pe bănci, lîngă lac. ... dintre colegii lui Radu s-au oprit la restaurant. ... au vrut să se plimbe cu barca pe lac. Radu s-a dus la un chioșc, să cumpere ... ziare. ... copii l-au întrebat cît e ceasul. După ... minute el s-a întors la colegii lui. ... dintre ei erau la restaurant, iar ... se plimbau cu barca. Mai tîrziu toți au plecat împreună să facă o vizită ... prieteni comuni.

22. MODEL: A primit musafirii ...tău | împotriva / în numele || A primit musafirii <u>în numele</u> tău.

În conferința lui a insistat ... îndatoririlor studenților.	
N-a putut pleca ... ploii.	în locul
A primit felicitări ... colegilor.	asupra
Românii au fost întotdeauna... războiului.	din cauza
Uraganul s-a abătut ... coastelor Pacificului.	împotriva
... profesorului a venit un asistent.	din partea
Soarele se ridica ... munților.	contra
Numai unii au fost ... acestei propuneri.	deasupra
Magdalena a luat cuvîntul ... femeilor din întreprindere.	în numele

23. MODEL: El a plecat <u>înainte</u>. || El a plecat <u>înaintea</u> noastră.

Toți s-au adunat <u>în jur</u>.

S-a uitat <u>îndărăt</u>, dar n-a văzut nimic.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Ȋn stînga s-a așezat o fată.

Copiii mergeau în față, iar noi veneam în urmă.

În spate claxona o mașină.

Bunicii s-au așezat pe canapea, iar nepoții - împrejur.

N-aveai pe nimeni în dreapta.

De jur împrejur se vedeau lanurile de grîu.

Doi cicliști au rămas în urmă.

24. MODEL: în jur(ul) ‖ În jur erau mulți pomi.
A pus scaunele în jurul mesei.

înainte(a)	în spate(le)
în dreapta	împrejur(ul)
în sus(ul)	în jos(ul)
în mijloc(ul)	în față (fața)

25. MODEL: în fața ‖ La școală Radu stătea în fața mea.

asupra	din partea	în timpul
contra	în numele	în cursul
împotriva	în locul	în decursul
	în privința	
	în vederea	
	în scopul	

înaintea	în spatele	în josul	în dreptul
în fața	înapoia	în susul	în jurul
în fruntea	îndărătul	deasupra	împrejurul
	în urma	dedesubtul	de jur împrejurul
			în dreapta
			în stînga
			în mijlocul

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

26. MODEL: vapor - vaporaş	Vaporul pleacă din portul Galaţi. Am cumpărat pentru Dănuţ un vaporaş cu baterii.

băiat - băieţaş
buzunar - buzunăraş
castron - castronaş
copil - copilaş
covor - covoraş
palton - paltonaş
umăr - umeraş
volum - volumaş

27. MODEL: băiat - băieţel	Băiatul vecinului meu a ieşit inginer anul acesta. L-am văzut pe Alexandru jucînd şah cu un băieţel.

borcan - borcănel
buchet - bucheţel
carnet - carneţel
capac - căpăcel
cojoc - cojocel
dovleac - dovlecel
nepot - nepoţel
oraş - orăşel
pachet - pacheţel
pahar - păhărel
scaun - scăunel
şervet - şerveţel

28. MODEL: nepoţică	Nepoţica lui Ştefan a rămas în Bucureşti; nepoţelele mele s-au mutat în provincie.

broşurică
bucăţică
cărticică
floricică
mărgică
părticică
scîndurică
scrisorică

29. MODEL: peşte	I-am cumpărat lui Mihăiţă un acvariu cu peştişori coloraţi.

cîrnat
dulap
lanţ
cui
lucru
frate
văr

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

3o. <u>MODEL</u>: farfurie - farfurioară	Am cumpărat de la magazinul "Unirea" şase <u>farfurii</u> de supă şi patru <u>farfurioare</u> de dulceaţă.

aripă - aripioară
mustaţă - mustăcioară
oglindă - oglinjoară
inimă - inimioară

soră - surioară
ţară - ţărişoară
capră - căprioară
doamnă - domnişoară

31. <u>MODEL</u>: lădiţă	Am primit de la bunici o <u>lădiţă</u> cu mere din livada lor.

cizmuliţă
fetiţă
linguriţă
portiţă
rotiţă
grădiniţă

aluniţă
foiţă
peniţă
pieliţă
furculiţă

32.a. <u>MODEL</u>: pătuţ	pat
călduţ	cald

căsuţă
măsuţă
căruţ
bărcuţă
cafeluţă

drăguţ
grăsuţ
înăltuţ
slăbuţ

b. <u>MODEL</u>: călduţ	Nu pot să calc rochia acum, fierul e abia <u>călduţ</u>.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LECȚIA 34

MÎINILE ALBE ȘI MÎINILE NEGRE

Acasă, Radu Comșa a găsit o telegramă scurtă: "Mama pe moarte". ... În aceeași noapte, într-un compartiment întunecat, călătorea spre celălalt capăt al Moldovei. Trenul se tîra scîrțîind, oprindu-se nesfîrșit în gări neluminate; s-ar fi spus că nu vine de nicăieri și nu va ajunge niciodată undeva. ... Era frig, banca era tare, dar se afla singur. Și gîndurile se adunau din întuneric, adînci ca întunericul. Radu Comșa n-ar fi putut găsi un loc mai potrivit unde să-și măsoare viața. Acasă, printre oameni cunoscuți, printre obiectele și îndeletnicirile de fiecare zi, ochii i s-ar fi oprit la obiectele cunoscute; aici era singur, într-o noapte pustie, fără sfîrșit, pe o scîndură care-i strivea oasele. ... Smuls din preajma Vardarilor, cu recepțiile și cu automobilele lor, cu moșiile și cu huzurul lor, străbătea țara cea adevărată, a celorlalți. ... Era un cer nepătruns. Nu se deslușeau sate, nici o lumină de lăcaș omenesc. Abia acum Radu Comșa își dădea din nou seama că în bezna aceasta mulți nu-și află odihna și că mulți n-ar vrea să se mai deștepte mîine la alte suferințe, care nu mai au capăt. Bucata de hîrtie îl întorcea neașteptat în lumea copilăriei. ... Îi apăreau imagini șterse, închipuirea nu se oprea la nimic precis, toate se topeau, se risipeau într-un fum. Reconstituia gesturi, dar din sufletul alor săi nu mai străbătea nimic, nu-i mai cunoștea. ... Învățătura de carte l-a înstrăinat de ei, i-a deschis porțile altei lumi, care nu mai era a lor. Poate îi iubește, dar așa cum poți iubi oameni din altă planetă. În cea din urmă vacanță, cînd a încercat să se întoarcă acasă - era licean atunci - s-a răsucit nopțile pe patul tare, fără somn. ... Ziua și-o petrecea hoinărind, singur, ocolit de foștii tovarăși, acum băietani desculți și cu mîinile bătătorite. Se întorcea seara și nu știau ce să-și vorbească. Nu l-a mai ispitit

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

niciodată gîndul să mai calce pe acolo. Îi ajuta de departe. Primea scrisori de la bătrînă, simple, înduioșătoare. Îl chema, se simțea slabă. Îl iubea, desigur, fiindcă era singurul ei fecior învățat, departe, în orașul pe care ea nici în închipuire nu-l putea întrezări. ... Acum zilele bătrînei se sfîrșeau. Poate n-avea s-o mai găsească în viață. Telegrama era veche de două zile. A vrut să-și aducă aminte chipul bătrînei, dar n-a izbutit. Se lămureau alte figuri de bătrîne asemănătoare cu toate femeile bătrîne de la țară și nesemănînd cu nimeni, dar chipul cel adevărat s-a risipit de mult în negură. Își simțea sufletul uscat.

(După Cezar Petrescu, Întunecare)

RETINEȚI

a. { în preajmă / din preajmă }

În preajmă, nu departe de casă, era o livadă.
Cîntecul se auzea clar; venea din preajmă.

{ în preajma / din preajma }

În preajma satului se afla o pădure.
În zilele din preajma examenului stătea în bibliotecă.

b. cea din urmă = ultima

c. noaptea, nopțile = în timpul nopții, în timpul nopților

Trenul sosea noaptea.
Nopțile mergea la vînătoare.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

d. avea să vină = urma să vină

aveam să înțeleg = urma să înțeleg

GRAMATICĂ

I. VERB

MODUL OPTATIV - CONDIȚIONAL

A. FORME

PREZENT

Afirmativ

În vacanță AȘ face o excursie în Bucegi.

AI pleca la mare dacă AI avea bilete?

AR dori să mănînce o prăjitură cu frișcă.

AM vizita muzeul acesta astăzi, dacă ar fi deschis.

AȚI veni cu noi la meci dacă ar juca echipa voastră preferată?

Credeți că AR avea timp să termine lucrarea pînă mîine?

AȘ AI AR AM AȚI AR	+ inf.

Negativ

N-aș putea răspunde la întrebarea aceasta.

N-ați vrea să lucrăm împreună?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

N-aş N-ai N-ar N-am N-aţi N-ar	+ inf.

PERFECT

N-AŞ FI luat notă rea, dacă AŞ FI învăţat.

Dacă AI FI venit cu noi pe munte, AI FI văzut capre negre.

AR FI trebuit să mai aştepte.

AM FI ajuns la timp, dacă nu se strica maşina.

Sînteţi convinşi că voi AŢI FI lucrat mai bine?

N-AR FI venit şi ei, dacă i-aţi fi invitat?

(N-)	AŞ AI AR AM AŢI AR	+ FI + part.

NOTĂ:

a. M-aş mai plimba o oră.

Ar mai fi stat la mare, dacă n-ar fi plouat.

b. N-ar prea putea să ne ajute.

La întrebarea aceasta n-ar prea şti să răspundă.

Nu i-ar prea fi plăcut să te găsească aici.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

B. POZIȚIA FORMELOR PRONOMINALE NEACCENTUATE

Dacă L-ai ruga, TE-ar ajuta.

Dacă I-ai fi scris, cu siguranță că ȚI-ar fi răspuns.

După masă, M-aș duce la cinema.

NE-ar face plăcere să ne vizitezi cît mai curînd.

Nu MI-aș fi închipuit să ajung așa de repede.

Dacă LE-ai fi cerut dicționarul, ȚI L-ar fi dat.

Dacă ȘI-ar fi amintit poeziile , NI LE-ar fi recitat.

pronume + opt. - cond. — prezent / perfect

a.

m- te- l- ne- v- i- le-	ar aștepta ... ar fi așteptat...	m-aș te-ai s-ar ne-am v-ați s-ar	întoarce fi întors

pron.(pers.,refl.) Ac.+opt.-cond.

b.

mi- ți- i- ne- v- le-	ar da ... ar fi dat ...	mi-aș ți-ai și-ar ne-am v-ați și-ar	lua rămas bun fi luat rămas bun

pron.(pers.,refl.)D.+opt.-cond.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

c.

mi l- ţi l- i l- şi l- ni l- vi l- (li l-)	ar găsi ... ar fi găsit...	mi i- ţi i- (i i-) şi i- ni i- vi i- (li i-)	ar găsi ... ar fi găsit ...

mi le- ţi le- i le- şi le- ni le- vi le- (li le-)	ar aduce ... ar fi adus ...

pron. (pers., refl.) D, + pron.pers.Ac. + opt.-cond.

d. aş aduce / ai aduce ... } -o aş fi adus / ai fi adus ... } -o

opt. - cond. + -O

mi- ţi- i- şi- ne- v- le-	ar aduce ... ar fi adus ...	-o

pron.(pers.,refl.)D. + opt.-cond.+ -O)

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

C. VALORI

a. OPTATIV

Cu tine aş juca şi acum o partidă de şah (= doresc să joc).
Florile acestea sînt aşa de frumoase, încît le-aş cumpăra pe toate.
De nu s-ar strica maşina tocmai acum!
De-ar veni vara mai repede!
Aş face tema acum, dar n-am dicţionar.
Aş veni şi eu cu tine la film, însă n-am timp.
Ar merge la şcoală, deşi e bolnav.
M-aş duce la ţară dacă s-ar îndrepta vremea.

b. CONDIŢIONAL

M-aş duce la Sinaia DACĂ aş avea timp (= cu condiţia să am timp).
DACĂ apartamentul acesta ar fi mai mare, l-am cumpăra.
DACĂ ar fi învăţat bine, ar fi luat examenul.
N-ar fi tradus cartea DACĂ n-ar fi ştiut bine româneşte.

c. POTENŢIAL

Dacă ar ploua prea mult, s-ar strica recolta (= e posibil să se strice).
Dacă n-ar fi semafoare, s-ar produce multe accidente de circulaţie.
Dacă şi-ar fi luat un concediu, s-ar fi însănătoşit mai repede.
N-ar fi pierdut trenul, dacă ar fi plecat la timp de acasă.
S-ar mai răcori, dacă ar bate vîntul (= e posibil să se răcorească).

d. DUBITATIV

Mi-a spus că Victor s-ar fi mutat la Iaşi (= nu e sigur că s-a mutat).
Am aflat că s-ar fi schimbat programul.
Am auzit că examenul s-ar amîna.
Zicea că s-ar întoarce peste două săptămîni.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

e. POLITETE

V-aş ruga să-mi împrumutaţi cartea dumneavoastră.

Aş propune să discutăm mai tîrziu.

D. CONCORDANŢA CU ALTE TIMPURI

1. OPTATIV

a. Aş pleca la munte, DAR doctorul nu-mi dă voie.
Ar fi cumpărat rochia , DAR nu-i ajungeau banii.
I-am fi trimis o telegramă, ÎNSĂ nu ne-am amintit că e ziua lui.

Optativ	Conjuncţie	Indicativ
prezent	DAR, ÎNSĂ	prezent
perfect		perfect compus imperfect

b. Ar veni la şcoală, CU TOATE CĂ e bolnav.
S-ar fi dus şi el la munte, DEŞI nu avea echipament.

Optativ	Conjuncţie	Indicativ
prezent	DEŞI CU TOATE CĂ	prezent
perfect		imperfect

CU TOATE CĂ n-am timp, aş merge şi eu în excursie.

DEŞI învăţa mult, n-ar fi putut obţine nota maximă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Conjuncție	Indicativ	Optativ
DEȘI	prezent	prezent
CU TOATE CĂ	imperfect	perfect

2. CONDIȚIONAL

Ar mai sta aici, DACĂ i-ați permite.

S-ar fi întors mai devreme, DACĂ ar fi venit mașina.

M-aș duce la Sinaia, CHIAR DACĂ ar ploua.

Optativ, potențial	Conjuncție	Condițional
prezent	DACĂ	prezent
perfect	CHIAR DACĂ	perfect

DACĂ v-ar vedea aici, s-ar bucura mult.

DACĂ ai locui mai aproape, n-ai mai întîrzia.

DACĂ ați fi terminat practica, ați fi mers și voi în excursie.

CHIAR DACĂ i-aș scrie, (TOT) nu mi-ar răspunde.

CHIAR DACĂ ai fi venit, (TOT) nu m-ai fi găsit acasă.

Conjuncție	Condițional	Optativ, potențial
DACĂ	prezent	prezent
CHIAR DACĂ	perfect	perfect

NOTĂ:

Dacă ar fi vrut, l-ar fi ajutat = Dacă voia, îl ajuta.
Ar fi cumpărat pantofii, dacă i-ar fi venit bine =
Cumpăra pantofii, dacă îi veneau bine.

cond.perf. + opt.perf. ⟶ ind.imperf.+ind.imperf.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

3. DUBITATIV

Se zice CĂ s-ar întoarce peste două săptămîni.

Mi s-a spus CĂ s-ar schimba orarul.

Se pare CĂ s-ar fi mutat în provincie.

S-a aflat CĂ s-ar fi amînat examenul.

Ziceau CĂ ar fi surori.

Se spunea CĂ ar fi avut un accident.

Indicativ	Conjuncţie	Optativ(dubitativ)
prezent	CĂ	prezent
imperfect		perfect
perfect compus		

II. PRONUME ŞI ADJECTIV

A. DEMONSTRATIV

1. DE IDENTITATE : A C E L A Ş I

- Acum lucraţi cu alt profesor?
- Nu, lucrăm cu acelaşi (profesor) de anul trecut.

- Te-ai mutat în altă locuinţă?
- Nu, stau în aceeaşi casă în care am stat şi pînă acum.

Ieri purta un costum în dungi; astăzi poartă acelaşi costum.

Aceleaşi poezii au fost traduse şi în germană şi în franceză.

Luna trecută i-am văzut pe aceiaşi actori în două piese.

Radu şi cu mine ne-am adresat aceluiaşi arhitect.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

	Singular			Plural		
	m.	n.	f.	m.	n.	f.
N.Ac.	ACELAŞI		ACEEAŞI	ACEIAŞI	ACELEAŞI	
G.D.	ACELUIAŞI		ACELEIAŞI	ACELORAŞI		

NOTĂ:

a. acelaşi ... = acela ... + şi

b. – Asta e aceeaşi maşină de anul trecut?

– Da, e aceeaşi.

pron. = adj.

c. Îmi povesteau mereu aceleaşi întîmplări.

Toţi admirau tablourile aceluiaşi pictor.

acelaşi ... + subst.neart.

d. A recitat aceeaşi poezie?

A recitat-o pe aceeaşi?

PE + pronume

e. aceeaşi = [ačéi̯aşi]

aceiaşi = [ačéi̯aşi]

2. CELĂLALT

Am doi fraţi. Unul locuieşte la Braşov, celălalt – la Hunedoara.

Nu-mi place rochia aceasta; aş cumpăra-o pe cealaltă.

Acestor studenţi le-a dat nota zece, celorlalţi studenţi le-a dat nota nouă.

Să nu punem biroul aici, să-l punem în camera cealaltă.

Aceea e casa mea, cealaltă e a vărului meu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Au rămas numai copacii aceia; ceilalţi s-au uscat.

Am cumpărat bilete pentru toţi;vouă v-am luat la balcon, celorlalţi le-am luat la lojă.

Astăzi am vorbit numai cu cîţiva dintre profesori; mîine o să vorbesc şi cu ceilalţi.

	Singular			Plural		
	m.	n.	f.	m.	n.	f.
N.Ac.	CELĂLALT		CEALALTĂ	CEILALŢI	CELELALTE	
G. D.	CELUILALT		CELEILALTE	CELORLALŢI		

NOTĂ:

a. Celălalt mi-a plăcut mai mult.

Celălalt spectacol mi-a plăcut mai mult.

pron. = adj.

b. Biblioteca s-a mutat în aripa cealaltă.

subst.cu art.hot. + adj.dem.

Biblioteca s-a mutat în cealaltă aripă.

adj. dem. + subst. neart.

c. Am văzut cealaltă piesă. .

Am văzut-o pe cealaltă.

PE + pronume

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

B. NEGATIV

1. N I C I   U N U L

Pronume	Adjectiv

- Cîţi elevi au rezolvat problema?

- Nici unul NU a rezolvat-o.	- Nici un elev NU a rezolvat-o.

- Ai scris vreunui prieten?

- N-am scris nici unuia.	- N-am scris nici unui prieten.

- Ţi-a plăcut lucrarea vreunei studente?

- Nu, NU mi-a plăcut lucrarea nici uneia.	- Nu, NU mi-a plăcut lucrarea nici unei studente.

- I-ai întîlnit pe toţi colegii?

- NU (l-)am întîlnit pe nici unul (dintre ei).	- N-am întîlnit nici un coleg.

- Le-ai invitat pe toate colegele?

- N-am invitat(-o) pe nici una (dintre ele).	- N-am invitat nici o colegă.

- Ai citit toate cărţile?

- N-am citit nici una.	- N-am citit nici o carte

I-am întrebat pe toţi, dar nici unul N-a ştiut să răspundă.

Cărţile de pe masă NU erau ale nici unuia dintre ei.

Am trei fraţi, dar NU-l cunoşti pe nici unul.

N-a dat notă mică nici unei studente.

Cda. 142/1981 Fasc. 5

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Pron.	m.	n.	f.
N, Ac.	NICI UNUL		NICI UNA
G, D.	NICI UNUIA		NICI UNEIA

Adj.	m.	n.	f.
N, Ac.	NICI UN		NICI O
G, D.	NICI UNUI		NICI UNEI

NOTĂ:

a. nici un(ul) ... = nici + un(ul)...

b. Nici un copil n-a lipsit azi.

Săptămîna trecută n-am văzut nici o piesă.

adj. negativ + subst.neart.

c. N-am consultat nici un specialist.

Nu(l-)am consultat pe nici unul (dintre ei).

PE + pronume

d. Nici unul dintre noi NU va pleca în excursie.

Nici uneia dintre voi NU i-a plăcut spectacolul?

Nici unui student NU-i vine greu să învețe.

verb negativ + pron., adj.negativ

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

2. N I M E N I

- Cine poate face această lucrare?
- Nimeni N-o poate face.

- Cui (i-)ai povestit această întîmplare?
- N-am povestit-o nimănui.

NU a întîlnit pe nimeni.
Cîinele NU era al nimănui.

N, Ac.	NIMENI
G. D.	NIMĂNUI

NOTĂ:

Nimeni NU m-a văzut cînd am plecat.
NU vrea să vorbească cu nimeni.

verb negativ + pron.negativ

3. N I M I C

- Ce vrei să cumperi de aici?
- NU vreau să cumpăr nimic.

În sertar NU era nimic.
N-am pus nimic în portbagaj.
NU ştia nimic despre satul acesta.

N. Ac.	NIMIC
G. D.	-

NOTĂ:
NU-mi place nimic.
Nimic N-a ştiut.

verb negativ + NIMIC

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

III. FORMAREA CUVINTELOR

PREFIXE

I. ITERATIVE

RE-

realege "a alege din nou"	reface	Verbe împrumutate
reaminti	regăsi	reangaja
recăpăta	rejudeca	recalcula
recăsători	relua	recalifica
reîncepe	retrage	reconsolida
reînființa	reține	reconstrui
reîntoarce	revedea	recopia
repovesti	reveni	reeduca
repune		reexamina
retipări		reproduce

RE- + verb ⟶ verb

2. DELOCUTIVE

ÎN-

încercui = a strînge într-un cerc

încolona = a așeza în coloană

înconjura = a face înconjurul unui lucru

încrucișa = a așeza în cruce, a așeza crucis

încununa = a așeza o cunună pe capul cuiva

îndatora = a impune o datorie

îndrepta = a face drept ceea ce era strîmb

îndruma = a arăta cuiva drumul

îndulci = a face o mîncare sau o băutură să fie dulce

înfăptui = a transpune în faptă, a realiza

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

înfiinţa = a face să ia fiinţă

înfricoşa = a fi cuprins de frică

înfrumuseţa = a face mai frumos

îngălbeni = a deveni galben

îngenunchea = a aşeza în genunchi

îngrădi = a împrejmui cu gard

îngropa = a pune în groapă

îngrozi = a produce groază

îngusta = a face mai îngust

înlănţui = a lega în lanţuri

înlătura = a da în lături

înmormînta = a aşeza un mort în mormînt

înmuguri = a face muguri

înnebuni = a deveni nebun

înnegri = a da cu negru, a deveni negru

înnoda = a face un nod

înnoi = a face ca nou

înnopta = a se face noapte

înnora = a se ivi nori pe cer

înroşi = a se face roşu

înrudi = a deveni rudă cu cineva

însănătoşi = a se face sănătos

înşira = a se aşeza în şir

înşuruba = a strînge un şurub

întregi = a face întreg, a completa

învecina = a fi vecin cu cineva

ÎN- + locuţ.verb. ——> verb

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

3. PRIVATIVE

DES- (DEZ-)

a. descleia ← încleia
descreți ← încreți
desființa ← înființa
desfunda ← înfunda
despacheta ← împacheta
desperechea ← împerechea
dezgropa ← îngropa
deznoda ← înnoda
dezrobi ← înrobi

b. moștenite
descăleca / încăleca
descălța / încălța
descărca / încărca
descheia / încheia
deschide / închide
descuia / încuia
dezbrăca / îmbrăca
dezgheța / îngheța

DES - + verb deriv. cu pref. în- ——→ verb

c. desăra ← săra
descoperi ← acoperi
descoase ← coase
desface ← face
desprinde ← prinde
destupa ← astupa
dezlega ← lega
dezlipi ← lipi
deznădăjdui ← nădăjdui

DES- + verb ——→ verb

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

4. NEGATIVE

NE-

neadevăr	neatent	necăsătorit
neagresiune	neclar	necopt
necinste	nedrept	necunoscut
nedreptate	nefavorabil	nedormit
nefericire	nefiresc	nehotărît
neliniște	neiertător	neîmpăcat
neputință	nemilos	neînțeles
nerecunoștință	nemuritor	nemișcat
neregulă	neoficial	neobosit
neșansă	neproductiv	neplăcut
nevinovăție	nerecunoscător	nepotrivit
	nesemnificativ	nepregătit
	nesigur	neschimbat
	nevinovat	

NE-+ subst. → subst.   NE-+ adj. → adj.   NE-+ adj.part. → adj.

EXERCIȚII

1. a. MODEL: (a sta) cîteva zile la țară. || Aș sta cîteva zile la țară.
Ai sta cîteva zile la țară...

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

(a cumpăra) nişte flori pentru Silvia.

(a face) în fiecare zi o plimbare pe jos.

La întoarcere (a nu lua) vaporul.

(a nu putea) merge cu ei la Suceava.

(a pune) tablourile în altă cameră.

După masă (a citi) două ore la bibliotecă.

(a vrea) să-l aştept aici.

(a nu ajunge) mai repede cu taxiul.

b. MODEL: Aş sta cîteva zile la ţară.	Aş fi stat cîteva zile la ţară. Ai fi stat cîteva zile la ţară...

2.a. MODEL: Astă-seară (a se culca) mai devreme.	Astă-seară m-aş culca mai devreme. Astă-seară te-ai culca mai devreme...

(a se întoarce) cu autobuzul.

(a se duce) să-mi văd bunicii.

(a se plimba) zilnic prin parcul acesta.

(a se stabili) într-un oraş de munte.

(a nu se îmbrăca) cu haine prea groase.

Acolo (a se gîndi) tot timpul la părinţii mei.

(a-şi aminti) mereu de casa părintească.

(a-şi închipui) că sînt acasă.

b. MODEL: Astă-seară m-aş culca mai devreme.	Astă-seară m-aş fi culcat mai devreme. Astă-seară te-ai fi culcat mai devreme....

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

3.a. MODEL: Mi-ai arăta colecția? || Mi-ai arăta-o?

I-ai împrumuta mașina?

Ne-ați da revistele?

Mi-ați traduce textul?

Și-ar construi aici garajul?

Ți-ar trimite banii la timp?

V-ar spune părerea lor?

Le-ai repara vioara?

Și-ar ajuta colegii?

b. MODEL: Mi-ai arătat-o? || Mi-ai fi arătat-o?

4.a. MODEL: Dacă (a vrea), (a putea) să cîștige concursul. || Dacă ar vrea, ar putea să cîștige concursul.

Dacă (a citi) cu atenție, (a înțelege) imediat lecția.

Ne-(a ajuta), dacă l- (a ruga).

Dacă i- (a plăcea) fotbalul, (a se duce) mai des la meci.

Dacă m-(a întreba) pe mine, i- (a răspunde) imediat.

Dacă te- (a întîlni), (a se bucura) mult.

(A nu se duce) la doctor, dacă (a nu fi) bolnav.

(A petrece) cîteva zile la munte, dacă (a avea) vacanță.

Și- (a cumpăra) mașină, dacă i- (a trebui).

b. MODEL: Dacă ar vrea, ar putea să cîștige concursul. || Dacă ar fi vrut, ar fi putut să cîștige concursul.

5.a. MODEL: Eu / Ion | (a face) tema acum | dar / deși... || Eu aș face tema acum, dar nu am timp.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Ion	(a-şi vizita) părinţii	
Noi	(a pregăti) un spectacol	dar ...
Ele	(a se muta) în altă casă	
Studenţii	(a organiza) o excursie	deşi ...
Invitaţii	(a nu întîrzia)	
Ea	(a-şi cumpăra) un picup nou	însă ...
Voi	(a pleca) la munte	
Tu	(a se duce) la Timişoara	cu toate că ...

b. MODEL: El | (a veni) cu noi | dar... / cu toate că... || El ar fi venit cu noi, cu toate că era bolnav.

Ea	(a nu întîrzia) la curs	
Tu	(a scrie) scrisoarea atunci	dar ...
Copiii	(a se juca) cu mingea	
Eu	(a face) o partidă de şah	însă ...
Profesorul	(a lăuda)pe toţi copiii	
Noi	(a răspunde) la scrisoare	deşi ...
El	(a-şi ajuta) colegul	
Ei	(a lua) examenul	cu toate că ...

6. MODEL: Dacă ştiam că vine, îl aşteptam. || Dacă aş fi ştiut că vine, l-aş fi aşteptat.

Nu pierdea trenul, dacă se grăbea.

Îmi telefonau, dacă era nevoie.

Dacă termina articolul, îl publica în numărul acesta al revistei.

Dacă nu-i aşteptau la gară, se duceau la hotel.

Se prezenta la examen, dacă nu se îmbolnăvea.

Dacă trebuia, puteam să mai aşteptăm o oră.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Dacă îi era frig, își lua pardesiul.

Dacă îi dădeai jucăriile, copilul nu plîngea.

7. MODEL: Se crede că experienţa (a nu mai avea loc).	Se crede că experienţa n-ar mai avea loc. Se crede că experienţa n-ar mai fi avut loc.

Se zice că la examen (a se cere) o compoziţie liberă.

Se presupune că arheologii (a descoperi) acolo urme ale civilizaţiei geto-dacilor.

Se crede că l- (a putea) salva pe fratele lui.

Se zvonește că altă expediţie (a se îndrepta) spre Polul Sud.

Se bănuiește că acolo (a se găsi) multe manuscrise vechi.

Se spune că (a se construi) încă o hidrocentrală.

Se pare că (a nu mai fi nevoie) de ajutorul lor.

Se vorbește că (a se muta) într-un sat de munte.

8. MODEL: (a citi) cartea aceasta	dacă deși	a fi foarte ocupat	Aș citi cartea aceasta, deși sînt foarte ocupat. Aș fi citit cartea aceasta deși eram foarte ocupat. ...

(a se muta) la Iași	dacă dar	părinţii lui (a locui) la Galaţi.
(a nu ajuta) pe nimeni		(a putea)
(a se prezenta) la examen		(a avea) prea multe absenţe
(a bea) apă rece		(a durea) gîtul

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

(a se culca) mai devreme	însă	(a vrea) să-şi aştepte tatăl
(a se duce) la Mamaia	deşi	(a fi) încă frig
(a mînca) o prăjitură	cu toate că	doctorul (a nu permite)
(a asculta) concertul		radioul nostru (a fi) stricat

9. MODEL: Unde... să pleci în vacanţă? | a vrea | Unde vrei să pleci în vacanţă? Unde ai vrea să pleci în vacanţă?

Cînd ... să ne primească?	a putea
Cu cine ... să vorbească?	a trebui
Ce ... să facă?	a fi posibil
De ce ... să vă mutaţi?	a avea nevoie
Cînd ... de maşina voastră?	a vrea
Cine ... să-i explice?	a încerca
Unde... să ne punem lucrurile?	a avea posibilitatea
Cum ... să aflu adresa aceasta?	a dori

1o. MODEL: ... lucrarea, dar nu am timp. | a scrie / a termina | Aş termina lucrarea, dar nu am timp.

... să aibă grijă de copil, însă nu vrea.	a sta
... acasă, dar trebuie să meargă la cursuri.	a putea
Eu ... la cinema, cu toate că mîine am examen.	a se duce
... la bibliotecă, însă trebuie să ne aşteptăm prietenii la gară.	a cînta
... tema imediat, însă nu are pix.	a scrie
Viorica ... un cîntec popular, dar nu are voce.	a rămîne
... să termin tabloul, dar nu mai am acuarele.	a mînca
... la acest restaurant, dar e cam scump.	a vrea

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

11. MODEL: (a termina) lucrarea, dar nu am avut bibliografia completă.	Aş fi terminat lucrarea, dar nu am avut bibliografia completă.

(a vrea) să traduc romanul acela, însă nu ştiam bine limba.
I- (a da) cartea cerută, dar n-o aveam nici eu.
(a vizita) şi Suceava, dar trebuia să ne întoarcem în aceeaşi zi la Bucureşti.
(a vrea) să se facă pictor, dar nu era talentat.
Le- (a oferi) garoafe, însă n-a mai găsit la florărie.
(a trebui) să-şi susţină teza de doctorat luna trecută, dar n-a terminat-o încă.
(a se face bine) foarte repede, dar n-a urmat sfaturile medicului.
Ionel (a nu se îmbolnăvi), dar s-a îmbrăcat cu haine prea subţiri.

12. a. MODEL: a se părea	că	ar vrea să lucreze cu noi	Se pare că ar vrea să lucreze cu noi. Se părea că ar vrea să lucreze cu noi.

a se spune		n-ar vrea să se mute imediat
a se zice		şi-ar da doctoratul la Londra
a se crede		nu s-ar putea ajunge acolo decît cu elicopterul
a se vorbi	că	s-ar deschide o expoziţie cu tablourile lui Aman
a se zvoni		vaporul ar sosi la 15 iunie
a se bănui		ar cîştiga concursul
a se părea		ar locui într-un oraş din Transilvania
a se şti		n-ar accepta să lucreze în altă fabrică

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

b. **MODEL:** a se părea	că	ar fi vrut să lucreze cu noi	**Se pare** că ar fi vrut să lucreze cu noi. **Se părea** că ar fi vrut să lucreze cu noi.

13. **MODEL:** Am văzut ... film și la cinema și la televizor.	Am văzut **același** film și la cinema și la televizor.

Ai locuit la ... rude și vara asta?

... sportiv i s-a acordat medalia de aur și la campionatul acesta.

A căzut la ... examen în două sesiuni.

Nu m-am mutat, am ... adresă.

... meseriaș ne-am adresat și noi.

Și noi mergem în ... direcție ca și voi.

Ai tradus opera ... poete și în engleză?

Poartă ... ochelari și pe stradă și la citit.

14. **MODEL:** - Ai dat altui copil jucăria aceea?	- Nu, (am dat-o) aceluiași.

- Tu ai fost la alt meci?
- Astăzi s-a referit la alte probleme?
- Acum le-a împrumutat altor prieteni mașina lui?
- De data asta ați rezolvat problema prin altă metodă?
- Ai promis altei persoane biletele acestea?
- La întoarcere au mers pe alt traseu?
- Pentru tratament s-au adresat altui dentist?
- Pentru reportajul acesta ați discutat cu alți muncitori?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

15. MODEL: - Acum a luat alt medicament? || - Nu, a luat acelaşi medicament.
- Nu, l-a luat pe acelaşi.

- La maşina cea nouă aveţi alt număr?
- După operaţie i s-a dat alt antibiotic?
- La masă v-a spus alte anecdote?
- Pe Parîng aţi întîlnit alţi alpinişti?
- Pentru sudură a folosit alt aparat?
- Cînd aţi definitivat proiectul aţi consultat alţi arhitecţi?
- Pentru paşaport a dat altă fotografie?
- În excursie aţi vizitat alte mînăstiri?

16. MODEL: - Aceasta este lucrarea altui student? || - Nu, a aceluiaşi.

- Aceasta e livada altei cooperative?
- Acelea erau tablourile altui pictor?
- La Academie au fost premiate cărţile altor prozatori?
- Acestea sînt pachetele altui cumpărător?
- În stînga veţi pune bagajele altor călători?
- Cu părinţii altui coleg ai vorbit azi-dimineaţă?
- Surorile altei eleve au venit la secretariat?
- Cursurile de perfecţionare s-au ţinut cu antrenorii altor echipe?

17. MODEL: O să merg ... staţiune în care ai fost şi tu. || O să merg în aceeaşi staţiune în care ai fost şi tu.

Au văzut piesa ... actori cu care am văzut-o şi noi.
Am citit ... carte pe care ai citit-o şi tu.
El a stat ... hotel în care am stat şi eu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

V-ați împrietenit ... familie cu care ne-am împrietenit și noi.

A luat ... tren pe care l-au luat și ei.

Ei locuiesc ... camere în care ați stat și voi.

I-a invitat ... colegi pe care i-am invitat și eu.

Ai ales ... model pe care l-a ales și ea?

18. MODEL: - Rochia aceea vrei s-o probezi? || - Nu, pe cealaltă.

- Prietenii aceia te-au invitat?
- Bicicleta e a băiatului aceluia?
- Manualul acela vă trebuie?
- Cu vecinul acela te-ai întîlnit?
- Pachetul e al muncitoarei aceleia?
- Radioul acela vrei să-l cumperi?
- Despre cartea aceea discutați?
- Specialistului aceluia i-ai cerut părerea?

19.a. MODEL: - I-ai scris acestui coleg? || - Nu, i-am scris celuilalt.

- Ați citit această carte?
- Pe acest profesor îl așteptați?
- Vrea să stea lîngă această colegă?
- Acestor prieteni trebuia să le telefonați?
- Rochiile din dulap sînt ale acestor fetițe?
- Revista acestui coleg ai împrumutat-o?
- Acest spectacol ți s-a părut mai bun?
- Acestei vecine i-ați cerut valiza?

b. MODEL: - I-ai scris acestui coleg? | - Nu, i-am scris celuilalt coleg.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

2o. MODEL: Am doi vecini. Unul e inginer,... e muncitor.	Unul e inginer, celălalt e muncitor.

S-a întîlnit săptămîna trecută cu doi colegi. Pe unul l-a invitat la teatru, ... la restaurant.
A citit două cărţi. Una i-a plăcut, ... nu.
Au cumpărat două lămpi. Abajurul uneia e albastru, ... e roşu.
Ion are doi veri. Unuia îi place înotul, ... îi place fotbalul.
Diana are doi copii. Unuia i-am dăruit un album, ... i-am dăruit un tren electric.
Trebuia să vorbesc cu doi medici. Cu unul am vorbit de dimineaţă, ... o să vorbesc după-amiază.
Radu a scris două scrisori. Pe una o trimite mamei lui, ... o trimite unui frate.
Ana se duce în vizită la două prietene. Uneia o să-i ducă flori ... o să-i ducă o sticluţă de parfum.

21. MODEL: În sală sînt mulţi studenţi. Trei sînt români,... sînt străini.	Trei sînt români, ceilalţi sînt străini.

Sora mea are trei fetiţe. Uneia i-am adus o rochiţă, ... le-am adus jachete.

Rodica mi-a împrumutat cîteva reviste. Am citit două, ... nu le-am citit încă.

A cumpărat zece caiete. Patru au coperţi albastre, ... au coperţi maro.

Toţi studenţii au dat examen. Patru au luat zece, ... au luat note mai mici.

Dinu are trei veri. Unuia i-a scris ieri, ... o să le scrie astăzi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Sora mea a adus <u>două</u> oglinzi. Pe una o s-o punem în hol, ...în baie.
Petrică a desenat <u>cîteva</u> hărţi. Pe una a pus-o pe perete, ... le ţine într-o mapă.
Mama mi-a cumpărat <u>două</u> bluze. Culoarea uneia îmi place, ... nu.

22. <u>MODEL</u>: - <u>Cîţi fraţi</u> ai? || - N-am <u>nici un frate</u>.
- N-am <u>nici unul</u>.

- <u>Cîte cărţi</u> ai citit săptămîna aceasta?
- <u>Cîţi prieteni</u> ai invitat de ziua ta?
- <u>Pe cîţi dintre colegii tăi</u> i-ai văzut în vacanţă?
- <u>Cîte actriţe</u> au primit flori?
- <u>Cu cîte</u> profesoare ai vorbit?
- <u>La cîţi</u> cunoscuţi aţi fost în vizită?
- <u>Cîţi dintre unchii lui</u> locuiesc în Bucureşti?
- <u>Cîte stilouri</u> ai cumpărat?

23. <u>MODEL</u>: - Au venit <u>toţi</u> (<u>oaspeţii</u>)? || - N-a venit <u>nici unul</u>.
- Îi cunoşti <u>pe toţi</u> (<u>invitaţii</u>)?
- Aţi discutat <u>cu toate</u> (<u>colegele</u>) programul de studiu?
- <u>Toate</u> (<u>fetele</u>) au primit invitaţii?
- I-a pedepsit <u>pe toţi</u> (<u>copiii</u>)?
- Ai adus scaune <u>pentru toate</u> (<u>persoanele</u>)?
- I-ai condus <u>pe toţi</u> (<u>musafirii</u>)?
- Au participat <u>toţi</u> (<u>scriitorii tineri</u>)?
- Au întîrziat <u>toţi</u> (<u>elevii</u>)?

24. <u>MODEL</u>: A scris multe cărţi, dar ... nu mi-a plăcut. || A scris multe cărţi, dar <u>nici una</u> nu mi-a plăcut.

Am cumpărat trei discuri, dar ... nu e bun.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Trebuia să le scrie fraților lor, dar n-a scris ...

A învățat trei limbi străine, dar nu vorbește bine ...

A vrut să telefoneze vecinelor, dar n-a mai telefonat...

Ar fi trebuit să discute cu toți profesorii, însă n-a putut discuta cu ...

I-au întrebat pe toți, dar ... n-a știut să răspundă.

Are multe colege, dar nu e prietenă cu ...

Ar fi vrut să aducă daruri celor trei surori ale sale, însă n-a putut aduce ...

25. MODEL: - Ai discutat cu vreun coleg? ‖ - N-am discutat cu nici unul.

- S-a întors vreuna?
- Cunoști pe vreunul dintre ei?
- Ai telefonat vreuneia?
- Ai întîlnit pe vreuna dintre ele?
- Casa a lăsat-o vreunuia dintre nepoți?
- Ai cunoscut familia vreunuia dintre ei?
- Ați mobilat vreo cameră?
- Te-a felicitat vreun prieten?

26. MODEL: Nu m-am întîlnit cu nici un coleg. ‖ Nu m-am întîlnit cu nici unul.

Nu cunosc pe părinții nici unei eleve.

N-a scris nici unei prietene.

Nu mi-a plăcut răspunsul nici unui student.

N-au discutat despre nici un spectacol.

Nu vom lucra cu nici o specialistă.

Nu va telefona nici unui medic.

Nu-i plăcea nici un sport.

N-am să comunic nici unei cunoștințe.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

27. <u>MODEL</u>: A scris <u>o</u> scrisoare. ‖ <u>N</u>-a scris <u>nici o</u> scrisoare.
A pictat <u>cîteva</u> peisaje. ‖ <u>N</u>-a pictat <u>nici un</u> peisaj.

A adus <u>multe</u> flori.
Va chema <u>trei zidari</u>.
Au făcut <u>cîteva excursii</u> în Făgăraş.
La casă se mai găsesc <u>cîteva bilete</u>.
În compartiment erau <u>două locuri</u> libere.
Ne vom adresa <u>unor specialişti</u>.
Au citit teza <u>unei eleve</u>.
A cunoscut pe fratele <u>unui coleg</u>.

28. <u>MODEL</u>: - <u>Cine</u> a rămas în sală după curs? ‖ - <u>N</u>-a rămas <u>nimeni</u>.

- <u>Cui</u> îi trebuie cleştele?
- <u>A cui</u> e pisica din curte?
- <u>Pe cine</u> ai văzut pe terasă?
- <u>Cine</u> o să ne aştepte la gară?
- <u>Al cui</u> e cîinele din parc?
- <u>Pe cine</u> aşteptai aseară la cămin?
- <u>Cui</u> putem să ne adresăm la ora asta?
- <u>Cine</u> te-a ajutat să-ţi faci compoziţia?

29. <u>MODEL</u>: Nu am vorbit cu ... despre tine. ‖ Nu am vorbit cu <u>nimeni</u> despre tine.

N-a cerut ... explicaţii.
N-am putut aduce bagajele ...
... nu va uita întîmplarea aceasta.
Nu vrea să vadă ...
... nu i-a fost rău în avion.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Florile astea nu sînt ...?

N-a cumpărat bilete pentru ... .

Nu primeşte scrisori de la ... .

3o. MODEL: Nu s-a scris ... despre cartea aceea. ‖ Nu s-a scris nimic despre cartea aceea.

În frigider nu mai era ...

N-a învăţat ... în timpul vacanţei.

Nu trebuie să uităm ... din ce am învăţat aici.

Pe rafturile de sus n-am pus ...

N-am avut nevoie de ... .

L-am întrebat, dar n-a răspuns ...

Cînd eşti răcit ... nu e mai bun decît un ceai fierbinte.

Nu ne-au cerut ... la plecare.

31. MODEL: a povesti ‖ Cînd a repovestit întîmplarea a uitat un amănunt important.

a alege	a găsi	a construi
a aminta	a lua	a copia
a căpăta	a trage	a edita
a căsători	a ţine	a examina
a începe	a vedea	
a întoarce	a veni	

32. MODEL: a îngropa ‖ A îngropat seminţele adînc şi apoi le-a udat.

a încolona	a înfiinţa	a înnopta
a înconjura	a îngusta	a înnora
a încununa	a înlătura	a înroşi
a îndrepta	a înnebuni	a înrudi

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

a îndruma
a îndulci
a îngălbeni

a înnegri
a înnoda
a înnoi

a însănătoşi
a înşira
a înşuruba

33. MODEL: a închide || a deschide
Trebuie să închizi uşa şi să deschizi fereastra.

a încălţa
a încărca
a încheia
a încuia
a îmbrăca
a îngheţa

a înfiinţa
a înfunda
a împacheta
a înnoda

34.a. MODEL: neschimbat || L-am întîlnit după zece ani şi era neschimbat.

necinstit
neclar
nefavorabil
nefiresc

neoficial
nevinovat
necăsătorit
necopt

necunoscut
nehotărît
neobosit
nepregătit

b. MODEL: neatent - neatenţie || Întotdeauna este neatent şi greşeşte.
A stricat aparatul din neatenţie.

nepotrivit - nepotrivire
neplăcut - neplăcere
nemişcat - nemişcare
neînţeles - neînţelegere

nesigur - nesiguranţă
neliniştit - nelinişte
nefericit - nefericire
nedrept - nedreptate
neregulat - neregulă
nerecunoscător - nerecunoştinţă

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LECŢIA 35

R E C A P I T U L A R E

Originalitatea culturii româneşti

Prima creaţie literară a românilor o alcătuieşte folclorul lor. Doinele, baladele şi basmele populare, deşi vădesc în multe cazuri teme comune tuturor popoarelor, au fost supuse unui proces de individualizare, care dă folclorului nostru o mare valoare. ... La români producţia literară populară este încă activă, iar marii noştri scriitori au aflat în această producţie unul dintre izvoarele lor principale...

Monumentele literare culte ale românilor apar în decurs de cinci secole, începînd cu traduceri religioase şi cu scrieri istorice, pentru a ajunge la toate formele moderne ale expresiei literare. ... În mai puţin de loo de ani, românii dau contribuţii de însemnătate universală în toate ramurile culturii: scriitori ca M.Eminescu, I.L.Caragiale , M.Sadoveanu, T.Arghezi, pictori ca N.Grigorescu, Luchian şi G.Pătraşcu, muzicieni ca G.Enescu, filologi şi istorici ca B.P.Hasdeu, A.D. Xenopol, N.Iorga, Al. Philippide, V.Pîrvan, O.Densusianu, medici şi biologi ca V.Babeş, G.Marinescu, E.Racoviţă, I.Cantacuzino, matematicieni ca G.Ţiţeica, ingineri şi inventatori ca A.Saligny, A.Vlaicu, Tr. Vuia, D.Leonida, pentru a nu aminti decît numele cele mai cunoscute în mişcarea culturală a întregii lumi...

Se poate spune că ceea ce caracterizează creaţia culturală a românilor este sentimentul participării la viaţa întreagă a naturii. Sentimentul naturii este mereu prezent în operele artiştilor români... Dezvoltînd această tendinţă, marii pictori ai românilor, de pildă un N.Grigorescu, un I. Andreescu au devenit mari pictori peisagişti... Pastelul a devenit unul dintre genurile mult cultivate de către poeţii români. ...

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Nu putem spune că exprimarea sentimentelor precumpănește în creația artistică a românilor ..., dar felul sentimentelor exprimate prezintă particularități vrednice de a fi notate. Este vorba de acel sentiment al <u>dorului</u>, cuvînt aproape intraductibil în alte limbi, care exprimă în același timp regretul unei fericiri trecute și năzuința către o fericire viitoare ..., o căutare neliniștită a sufletului, cîntată deopotrivă de poetul popular și de mulți poeți culți...

Literatura și întreaga artă românească sînt creații spirituale sănătoase, inspirate de încrederea în viață și de simpatia umană... Veselia scriitorilor români este una dintre manifestările încrederii în viață ... Sentimentul tinereții a fost nedespărțit de conștiința scriitorilor, artiștilor și învățaților români. ...

Originalitatea culturii românești este rezultatul unei harnici munci de creație într-o lungă perioadă de timp.

(După Tudor Vianu)

<u>REȚINEȚI</u>

a. <u>a alcătui</u> = <u>a forma</u>

b. { <u>comun</u>, <u>-ă</u> ... + D. ...
   <u>comun cu</u>

c. { <u>în decurs de</u> + Ac. — <u>În decurs de</u> o lună ne mutăm.
   <u>în decursul</u> + G — <u>În decursul</u> unei luni ne-am mutat.

d. (în)totdeauna = 1.mereu, continuu, neîncetat, tot timpul, permanent — La ecuator este <u>întotdeauna</u> (= <u>mereu</u>) cald.

2.în tot timpul, fără excepție — <u>Întotdeauna</u> mi-au plăcut dulciurile.

<u>Întotdeauna</u> o să merg vara la mare.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

3. de fiecare dată	Cînd mi-a cerut ajutorul, întotdeauna i l-am dat.
e. a precumpăni = a predomina	
f. se poate + inf. / conj.	Se poate spune că experienţa a reuşit.
	Se poate să plouă.
	Se poate să ajungem la timp?
g. vrednic de ... = demn de ...	
h. apreape	Vede foarte rău, e apreape orb.
i. deopotrivă = la fel de mult, în aceeaşi măsură	Cei doi fraţi au muncit deopotrivă la construcţia casei.
deopotrivă de = la fel de	Ele sînt deopotrivă de harnice.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

EXERCIŢII

1. MODEL: Ieri, Maria (a fi) foarte tristă. || Ieri, Maria era foarte tristă.

Anul trecut, Ion (a nu lucra) în institutul nostru.
Pe aici, eu (a nu şti) încă ce facultate o să urmez.
Acum două săptămîni, studenţii (a se afla) încă în tabără.
Cîndva (a avea) mulţi prieteni în oraşul natal.
În copilărie, Iuliei (a nu-i plăcea) să picteze.
Cu mulţi ani în urmă, părinţii lui (a locui) pe strada noastră.
Cînd (a fi) copil, (a dori) să ajungă aviator.
Înainte, toţi (a crede) că George o să devină actor.

2. MODEL: De obicei trenul nu întîrzie. || De obicei trenul nu întîrzia.

Îl întîlneşti mereu pe strada aceasta?
Ca studenţi, ne ducem adesea la concerte.
Ei vin de multe ori la noi ca să învăţăm împreună.
Uneori fratele meu mă aşteaptă după cursuri.
Nu beau întotdeauna o cafea după-masă.
Îşi vizitează din cînd în cînd rudele din provincie.
Regretă adesea că nu s-a făcut marinar.
Nu-i daţi niciodată telefon?

3. MODEL: Cînd (a se întîlni) cu prietenii mei, (a discuta) despre pictură. || Cînd mă întîlneam cu prietenii mei, discutam despre pictură.

Dacă (a şti) că nu vine, (a nu-l mai aştepta). || Dacă ştiam că nu vine, nu-l mai aşteptam.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Dacă mă (a ajuta), (a termina) reparațiile la timp.

Întotdeauna cînd (a lua vacanță), Radu și frații lui (a se duce) la bunici.

De cîte ori o (a întîlni) pe Ileana, Ionel (a se bucura) tare mult.

Dacă (a avea) permisul la mine, (a conduce) eu mașina.

Dacă filmul (a nu fi) bun, (a nu-l programa) și la televizor.

Cînd (a nu ploua), (a-i plăcea) să se plimbe pe malul lacului.

Ori de cîte ori (a merge) la țară (a lucra) cu tatăl meu în livadă.

Dacă (a insista), îmi (a spune) tot ce s-a întîmplat.

4. MODEL: ... (a avea) timp, Irina (a trece) să ne vadă.	(Întotdeauna) cînd avea timp, Irina trecea să ne vadă. (Ori) de cîte ori avea timp, Irina trecea să ne vadă.

... (a pleca) în munți, își (a lua) busola.

... mă (a vedea), (a se bucura).

Mama îl (a certa) pe Ionel, ... (a lua) note mici.

Ne (a da telefon) ... (a veni) în orașul nostru.

... o (a vizita), îi (a aduce) un buchet de flori.

... (a juca) șah cu mine, (a pierde).

(A aduce) cadouri copiilor ... (a se întoarce) din provincie.

... (a fi) soare, (a se duce) la plajă.

5. MODEL: ... l- (a întîlni) la voi, (a nu ști) unde lucrează.	Cînd l-am întîlnit la voi, nu știam unde lucrează.

... i- (a spune) că plouă, tocmai (a voi) să plece.

... ne- (a telefona), noi (a se pregăti) de culcare.

... l- (a cunoaște) voi, Radu (a fi) student.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

... mi- (a aduce) cartea, eu (a nu mai avea nevoie) de ea.

... Ana (a ajunge) la gară, trenul tocmai (a sosi).

... (a pleca) de acasă, Matei (a avea) optsprezece ani.

... te- (a întreba), tu (a nu şti) încă adevărul.

... l- (a întîlni) noi la Predeal, Ionuţ (a se afla) acolo de două zile.

6. MODEL: ... (a învăţa) bine, ... (a nu mai învăţa) deloc. || (Pe) atunci învăţa bine, apoi (pe urmă, după aceea, mai tîrziu) n-a mai învăţat deloc.

... (a locui) cu fratele meu, ... (a se muta) în alt oraş.

... (a juca) fotbal, ... (a începe) să joace tenis.

... (a studia) istoria, ... l- (a pasiona) filologia.

... Maria (a fi) pianistă, ... (a deveni) profesoară.

... noi (a lucra) în laborator, ... (a trece) în uzină.

... Silvia (a cînta) foarte frumos, ... (a-şi pierde) vocea.

... Victor (a avea) două biciclete, ... (a vinde) una.

... bunica lui (a fi) bolnavă, ... (a se face bine).

7. MODEL: ... (a practica) înotul, ... (a practica) tenisul. || Înainte (cu mulţi ani în urmă, (pe) atunci) practica înotul, acum practică tenisul.

... (a citi) foarte mult, ... (a nu mai citi) aproape deloc.

... Ana (a avea) un apartament cu două camere, ... (a avea) unul cu patru camere.

... mie (a-i plăcea) cina, ... (a-i plăcea) şahul.

... profesorii îl (a lăuda) mereu, ... (a nu-l mai lăuda).

... (a vedea) toate filmele, ... le (a vedea) numai pe cele mai bune.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

... autobuzul nostru (a întîrzia) mereu, ... (a nu mai întîrzia) niciodată.

... (a vorbi) greu românește, ... (a vorbi) mai bine.

... primăverile (a i se părea) mai calde, ... (a i se părea) din ce în ce mai friguroase.

8. MODEL:

Dacă (a voi), (a putea) să termine la timp lucrarea.	Dacă voia, putea să termine la timp lucrarea.
Cînd l-(a întîlni), Paul tocmai (a se întoarce) de la facultate.	Cînd l-am întîlnit, Paul tocmai se întorcea de la facultate.
....	....

Întotdeauna cînd mă (a căuta), mă (a găsi) acasă.

Pe atunci (a nu avea) mașină, apoi (a cumpăra) o mașină "Dacia".

Înainte (a fi) foarte bolnăvicios, acum (a fi) mai rezistent.

Cînd (a sosi) aici, (a nu ști) unde va locui.

Întotdeauna cînd (a învăța) o lecție nouă, (a face) foarte multe exerciții.

Ori de cîte ori (a se duce) la țară, (a culege) flori de cîmp.

Dacă (a voi) să vii cu noi în excursie, (a trebui) să ne spui.

Cînd (a citi), (a nu-i plăcea) să fie deranjat.

9. MODEL:

- De ce nu-l certi pe fratele tău? - Noi nu ... niciodată.	- Noi nu ne certăm niciodată.

- De ce nu-i telefonează acum Mariei?
- Ele nu ... niciodată la ora asta.

- De ce îi trimiți vederi colegului tău?
- Întotdeauna noi ... vederi cînd sîntem în vacanță.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- De ce <u>n-a vorbit</u> Cristina cu Ioana?
- Ele nu ... de mult timp.

- De ce îi <u>faci confidențe</u> Lianei?
- Întotdeauna noi ... confidențe.

- De ce nu l-<u>au bătut</u> pe Georgică?
- Ei nu ... niciodată.

- De ce îi <u>scrii</u> lui Victor?
- Pentru că noi ... totdeauna.

- De ce <u>n</u>-o <u>salutați</u> pe Lia?
- Noi ... pentru că nu ne cunoaștem.

- De ce o <u>așteaptă</u> după cursuri?
- Ele ... totdeauna una pe alta.

lo. <u>MODEL</u>: - Cu ce <u>plecați</u> în excursie? ‖ - Nu știu; de obicei <u>se pleacă</u> cu autocarul.

- Cu ce trebuie <u>să scriu</u> cererea?
- Cît <u>o să plătiți</u> camera la hotel?
- Ce <u>o să mîncați</u> seara la cabană?
- Cu ce <u>o să urcați</u> pe muntele Postăvarul?
- Cu ce <u>traversăm</u> Dunărea la Călărași?
- Cît zahăr <u>punem</u> în cafea?
- Cînd <u>vor strînge</u> recolta?
- În cît timp <u>ajungem</u> la Predeal?

11. <u>MODEL</u>: - Cînd încep examenele?
- (a se crede) că la 15 iunie. ‖ <u>Se crede că</u> la 15 iunie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- Unde s-a mutat Ileana?
- (A se zice) că s-a mutat în Balta-Albă.

- Cine l-a salvat pe Alexandru de la înec?
- (A se părea) că prietenul lui, Andrei.

- Cînd începe festivalul?
- (A se ști) că la întîi iunie.

- Cînd se întoarce ultima echipă?
- Nu știu; (a se crede) că după 15 septembrie.

- Cine o să vă țină cursul de istorie?
- (A se auzi) că profesorul Ștefănescu.

- Cine a ajutat-o să termine lucrarea?
- (A se părea) că fratele ei.

- Unde au locuit pînă acum?
- Nu știu exact; (a se crede) că în casa părinților.

- Cum a ajuns pînă aici?
- (A se spune) că a mers cu vaporul.

12. <u>MODEL</u>: (a căuta) cărțile acelea, am găsit și albumul de timbre.	<u>Căutînd</u> cărțile acelea, am găsit și albumul de timbre.

(A citi) o sută de pagini pe zi, a terminat cartea într-o săptămînă.

(A prevedea) că o să plouă, au grăbit strîngerea recoltei.

În vacanță își petrecea diminețile (a pescui).

Am găsit-o (a face) ordine în bibliotecă.

(A se însănătoși), a plecat la mare.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

L-a surprins (a rupe) flori din parc.

A citit textul (a sublinia) cuvintele necunoscute.

Îl poţi anunţa (a da telefon) la numărul acesta.

13. MODEL: Întîlnindu-mă, m-a oprit să-mi spună vestea.	Cînd m-a întîlnit, m-a oprit să-mi spună vestea.
Prezentîndu-te acum, ai mai multe şanse.	Dacă te prezinţi acum, ai mai multe şanse.
Neştiind adresa, s-a rătăcit.	Pentru că n-a ştiut adresa, s-a rătăcit.
....	....

L-am auzit de multe ori cîntînd la chitară.

Neştiind bine limba, n-a înţeles ce i-am spus.

L-am văzut pe Mircea aşteptînd pe peronul gării.

Intrînd în cameră, a observat că fereastra era deschisă.

Luînd zilnic medicamentele, te faci bine mai repede.

Plecînd în grabă, am uitat să sting lumina.

Amintindu-şi că este aşteptat, a pornit grăbit spre casă.

Căutîndu-i la telefon, mi s-a spus că au plecat în provincie.

14. MODEL: Fiind bolnav, n-a venit astăzi la facultate.	- De ce n-a venit astăzi la facultate?
Mergînd spre teatru, m-am întîlnit cu Iulia.	- Cînd te-ai întîlnit cu Iulia?
....	....

O să ajungem la cabană urcînd cu telefericul.

Nemaiputînd să ne aştepte, au plecat cu primul tren.

Ne-au chemat făcîndu-ne semn cu mîna.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Citind cu atenţie cartea, a descoperit multe greşeli de tipar.

Conducînd maşina cu viteză prea mare, rişti să faci un accident.

Lucrînd în vie, a văzut un iepure.

A văzut-o privind cu admiraţie lucrurile din vitrină.

A spălat maşina folosind şampon.

15. MODEL: Ana şi-a făcut o bluză verde. Bluza ... verde îi vine bine. ‖ Bluza cea verde îi vine bine.

Victor are un ceas de mînă şi unul deşteptător. ... de mînă i s-a rupt arcul.

Peste drum se află o casă veche şi una nouă. Casa ... veche trebuie reparată.

Viorica are doi fraţi. ... doi fraţi le place mult sportul.

Unul dintre copii e bolnav. Nu-i daţi ... bolnav fructe crude.

În sală sînt două dulapuri. În ... din dreapta sînt cărţi, în ... din stînga, reviste.

La spital lucrează mulţi medici. Care e specialitatea doctorului ... tînăr?

Am cumpărat mere roşii şi galbene. ... roşii sînt mai dulci decît ... galbene.

Ana a cumpărat două serviete. Pe ... maro i-a dat-o lui Ionel, iar pe ... galbenă, Irinei.

16.a. MODEL: Care sînt sticlele cu ... vechi vin? ‖ Care sînt sticlele cu cel mai vechi vin?

Am trimis o felicitare ... bun prieten.

Premiile s-au acordat ... talentate pianiste.

Care e înălţimea ... important vîrf din Carpaţi?

L-au aplaudat pe ... tînăr actor.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Care e ... nouă rochie a ta?

... bune studente i-a dat nota zece.

Au fost citite ... frumoase poezii.

Care sînt rezultatele ... bune echipe?

b. MODEL: Care sînt sticlele cu cel mai vechi vin?	Care sînt sticlele cu vinul cel mai vechi?

17. MODEL: Elevul acesta e cel mai bun din clasă.	Acesta e cel mai bun elev din clasă. Cel mai bun elev din clasă este acesta.

Rochia aceasta e cea mai frumoasă din vitrină.

Studentul acesta e cel mai inteligent din grupă.

Pomii aceştia sînt cei mai roditori din toată grădina.

Inginerii aceştia sînt cei mai capabili din tot institutul.

Mobila aceasta e cea mai scumpă din tot magazinul.

Locurile acestea sînt cele mai bune din sală.

Camera aceasta este cea mai luminoasă din tot apartamentul.

Blocul acesta este cel mai înalt din cartier.

18. MODEL: Maşina aceea e scumpă.	Maşina aceea e foarte scumpă. Maşina aceea e prea scumpă.

Pe aici, drumul spre oraş e lung.

Cu bicicleta o să ajungi tîrziu.

Am plecat devreme la aeroport.

Au stat puţin în Delta Dunării.

Nu era zgîrcit.

Meseria aceasta nu se deprinde uşor.

Au venit puţini turişti.

El s-a căsătorit tînăr.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

19. MODEL: Covrigii au fost ... buni. ‖ Covrigii au fost foarte buni.
E ... frig ca să poţi face plajă. ‖ E prea frig ca să poţi face plajă.

Filmul a fost ... frumos.
Dulapul nu încape în odaie, fiindcă e ... mare.
A cumpărat cîteva tablouri ... vechi.
Pantofii aceştia nu-mi vin bine, sînt ... strîmţi.
Blocul în care locuiesc e ... înalt.
Apa e ... rece pentru baie.
Nu puneţi florile în vaza aceea, e ... mică.
Ciorba e ... acră.

2o. MODEL: Mîncarea nu este prea sărată. ‖ Mîncarea nu este foarte sărată.
Camera asta nu e prea mare pentru o sufragerie. ‖ Camera asta nu e destul de mare pentru o sufragerie.

O să cumpăr rochia; nu e prea lungă.
Am impresia că pantofii ăştia nu sînt prea comozi.
Poţi să bei cafeaua acum; nu e prea fierbinte.
Patul ăsta nu e prea încăpător pentru doi copii.
Grupa noastră nu e prea mare; are opt studenţi.
Bunica ta nu e prea bătrînă.
Nu-i daţi lui Ionel cireşele! Nu sînt prea coapte.
Tema aceasta nu e prea uşoară pentru el.

21. MODEL: - Cine trebuia să organizeze excursia noastră?
- Radu trebuia s-o organizeze, dar (a organiza) de Ion. ‖ - Radu trebuia s-o organizeze, dar a fost organizată (va fi organizată) de Ion.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- Cine trebuia să plece la Iaşi?
- Maria trebuia să plece, dar (a trimite) Dan.

- Cine trebuia să definitiveze proiectul acesta?
- Eu trebuia să-l definitivez, dar (a definitiva) de colegul meu.

- Cine trebuia să te aştepte la gară?
- Mama; dar (a aştepta) de sora mea.

- Cine trebuia să aducă manuscrisul la redacţie?
- Secretara trebuia să-l aducă, dar (a aduce) de un redactor.

- Pe cine trebuia să invitaţi la simpozion?
- Pe un istoric, dar (a invita) şi un lingvist.

- Cine trebuia să prezinte raportul?
- Preşedintele, dar (a prezenta) de un vicepreşedinte.

- Cine trebuia să-l însoţească pe Florin la aeroport?
- Vărul lui trebuia să-l însoţească, dar (a însoţi) de un prieten.

- Cine trebuia să pregătească masa?
- Eu, dar (a pregăti) de o mătuşă.

22. MODEL: a găsi - a se găsi || Unde găsim o cameră mobilată?
Unde se găsesc fructe?

a face - a se face a repara - a se repara
a cumpăra - a se cumpăra a mînca - a se mînca
a lucra - a se lucra a ţine - a se ţine
a vinde - a se vinde a schimba - a se schimba

23. MODEL: Studenţii care s-au întors aseară din călătorie n-au venit la cursuri. || Studenţii întorşi aseară din călătorie n-au venit la cursuri.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Am vizitat expoziția care s-a deschis săptămîna trecută.	Am vizitat expoziția deschisă săptămîna trecută.

V-ați mutat în apartamentul care s-a eliberat de curînd?
Absolvenții care s-au stabilit în provincie au primit locuință imediat.
Elevii care s-au prezentat la examen au luat note bune.
Mărfurile care s-au prezentat la expoziție au fost puse în vînzare.
Acesta este un cartier care s-a construit în ultimii ani.
Confecțiile care s-au vîndut la magazinul acesta au fost produse în fabrica noastră.
Clădirile care s-au terminat vara aceasta au fost date în folosință.
Candidații care s-au înscris la cursurile fără frecvență vor da examene în aprilie.

24. MODEL: Ți-a folosit cartea pe care ți-am adus-o eu săptămîna trecută?	Ți-a folosit cartea adusă de mine săptămîna trecută?

Cum a fost meciul pe care l-au transmis la televizor?
Unde ai pus creioanele pe care ți le-a dăruit bunicul?
Cît costă rochia pe care a cumpărat-o Silvia?
Ați văzut piesa pe care a jucat-o Teatrul Național în turneu?
Care sînt fotbaliștii pe care i-ați selecționat în echipa națională?
Le-a plăcut tortul pe care l-ai făcut tu?
Sînt valoroase timbrele pe care le-ați primit?
N-ai văzut tabloul pe care l-a pictat Maria?

25.a. MODEL:	acel	vecin	a-i plăcea sportul	Acelui vecin îi place sportul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Acest	copil	a-i fi foame
Această	elevă	a-i veni bine sandalele
Acești	băiețel	a-i fi rău
Aceste	bătrîni	a-i trebui medicamente
Acel	văr	a-i plăcea dulciurile
Acea	fetițe	a-i fi sete
Acei	cumnată	a-i merge bine la mare
Acele	tineri	a-i fi frig

b. MODEL: Acelui vecin îi place sportul. ‖ Aceluia îi place sportul.

26.MODEL: Lucrarea acestuia e bună. ‖ Lucrarea acestuia e mai bună decît a aceluia.

Rochia acesteia e lungă.
Desenele acestora sînt frumoase.
Meseria acestuia nu e ușoară.
Bicicleta acesteia e nouă.
Notele acestora sînt bune.
Casa acestuia nu e înaltă.
Mătușa acesteia e bătrînă.
Părinții acestora sînt severi.

27. MODEL: Ion are mulți prieteni; ... locuiesc în Balta-Albă, ... locuiesc în centru. ‖ Unii locuiesc în Balta-Albă, alții locuiesc în centru.

Cîteva studente au cerut voie să plece acasă; ... li s-a dat voie, ... nu.
Au sosit cîțiva turiști; ... le-au dat camere la parter, ... le-au dat camere la etaj.
Toți elevii au dat lucrare scrisă. Lucrările ... sînt foarte bune, ... sînt mai puțin bune.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Anca are doi frați; ... îl cheamă Nicolae, ... îl cheamă Sandu.

În grupa voastră au venit două studente noi. Cunosc numele ..., pe ... nu-l cunosc.

În facultatea noastră învață mulți studenți străini; ... sînt din America, ... sînt din Africa.

Am mulți nepoți; ... o să le dăruiesc cărți, ... o să le dau jucării.

În orașul nostru s-au construit cîteva cinematografe. Sălile ... sînt mari, ... sînt mai mici.

Trebuie să scriu prietenelor mele; ... o să le scriu astăzi, ... o să le scriu mîine.

28. MODEL: Am văzut colecția lui Mircea, dar n-am văzut colecția lui Ion.	Am văzut colecția unuia, dar n-am văzut-o pe a altuia.

Am primit felicitarea Mariei, acum aștept felicitarea Ioanei.

Au lăudat referatele băieților și au criticat referatele fetelor.

Astăzi sărbătorim ziua părinților, iar luna viitoare o să sărbătorim ziua bunicilor.

Mi-ai prezentat familia inginerului, dar nu mi-ai prezentat familia doctorului.

Săptămîna asta o să discutăm lucrările elevilor mici, iar săptămîna viitoare o să discutăm lucrările elevilor mari.

Ne-a plăcut apartamentul familiei Petrescu, dar nu ne place deloc apartamentul vecinei noastre.

Trebuie să notez adresa Steluței; adresa Cristinei o am.

Verificăm calculele proiectanților; calculele arhitecților le-am verificat deja.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

29. MODEL: - Au venit toate prietenele? || - Nu, numai unele (dintre ele).
- Nu, numai cîteva.

- Cine ţi-a adus vestea asta? || - Nişte cunoscuţi.
- Ce ai cumpărat? || - Nişte reviste.
- Cîţi colegi ai invitat? || - Cîţiva.

- Ce ai pus în servietă?
- Cine te-a ajutat să urci bagajele în tren?
- Au citit toate articolele?
- Cu cîţi reporteri aţi vorbit?
- Cine o să plece cu voi în tabără?
- Au fost distribuite toate exemplarele?
- Ce trebuie să cumperi din piaţă?
- Au sosit mulţi specialişti?

3o. MODEL: - Trebuia să scrii trei articole. Ai scris ... ? || Ai scris vreunul?

Trebuia să repare toate tractoarele. A reparat ... ?
Victor are doi fraţi. Îl cunoşti ... ?
Irina are cîteva prietene în provincie. Cunoşti adresa ... ?
I-a căutat pe toţi colegii la cămin. L-a găsit ... dintre ei?
Luna trecută au rulat multe filme româneşti. Aţi văzut ... ?
A adus cîteva tablouri. A pus ... în sufragerie?
Trebuia să telefoneze unor prietene. A telefonat ... ?
Ruxandra ţi-a adus cîteva albume. Ţi-a plăcut ... ?

31. MODEL: Ai ... prieten în Bucureşti? || Ai vreun prieten în Bucureşti?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

S-a întîlnit cu ... cunoscut?

Cunoşti ... profesoară de pian?

Au premiat lucrarea ... student?

Ai cerut informaţii ... profesor?

Aţi aflat părerea ... membre a comisiei?

Se plimba cu ... colegă?

Poate că au plecat cu ... maşină.

O să locuiască la ... rudă.

32. MODEL: Punem cărţile ... bancă. ‖ Punem cărţile pe bancă.
Dulapul e ... uşii. ‖ Dulapul e în stînga uşii.

... casei e o grădină de legume.	deasupra
S-a aşezat ... tine.	din cauza
... pomilor zburau cîţiva porumbei.	în spatele
... frigului n-au putut schia.	lîngă
Copiii se jucau ... casei.	în jurul
A pus tablourile cele noi ... dormitor.	în
Pisica stătea ... scaun.	în faţa
... şcolii e un parc mare.	sub

33. MODEL: În clasă el stă în banca din faţă. ‖ În clasă el stă în banca din faţa mea (din faţa lui Victor).

Au pus masa în mijloc.

În jur au plantat pomi fructiferi.

Aşezaţi-vă în spate!

În stînga e o cutie poştală.

Nu rămîneţi în urmă!

În faţă e un hotel.

Mergeau în jos.

În dreapta e o librărie.

Com. 142/1981 Fasc. 7

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

34. <u>MODEL</u>: - Te-ai întors cu <u>celălalt</u> tren? || - Nu, m-am întors cu <u>acelaşi</u> tren.

- Ai telefonat <u>celeilalte</u> colege?
- Vrea să stea cu <u>ceilalţi</u> colegi?
- A scris <u>celorlalţi</u> prieteni?
- Aţi cerut părerea <u>celorlalţi</u> specialişti?
- Au vizitat <u>cealaltă</u> expoziţie?
- Aceasta este valiza <u>celuilalt</u> turist?
- Aţi premiat pe <u>celălalt</u> sportiv?
- Acestea sînt serele <u>celorlalte</u> cooperative?

35. <u>MODEL</u>: - Trenul <u>acesta</u> pleacă la ora 14 ? || - Nu, <u>celălalt</u> (tren) pleacă la ora 14.

- Colegului <u>acestuia</u> i-ai dat dicţionarul?
- Pe fata <u>aceasta</u> o aştepţi?
- Casa <u>aceasta</u> e a ta?
- Tabloului <u>acestuia</u> trebuie să-i schimbi rama?
- Studenţilor <u>acestora</u> le-ai corectat proiectele?
- În apartamentul <u>acesta</u> o să vă mutaţi?
- Exponatele <u>acestea</u> te interesează?
- Propunerea colegei <u>acesteia</u> a fost acceptată?

36. <u>MODEL</u>: - Ai îmbrăcat <u>aceeaşi rochie</u>? || - Ai îmbrăcat-o <u>pe aceeaşi</u>?
- Nu, am îmbrăcat-o <u>pe cealaltă</u>.

- O să vizitaţi <u>acelaşi muzeu</u>?
- Pictează <u>aceiaşi trandafiri</u>?
- Folosiţi <u>acelaşi procedeu</u>?
- Aplică <u>aceleaşi formule</u>?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- Invitați aceiași colegi?
- Aduc aceleași decoruri?
- Repară același aparat?
- Fotografiază aceeași clădire?

37. MODEL:

- Cu cine ai vorbit despre el?	- Cu nimeni.
- Ce ți-a spus?	- Nu mi-a spus nimic.
- Cîți au întîrziat?	- Nici unul n-a întîrziat.

- Cîți copii are Veronica?
- Ce vrei să-ți aduc de la Iași?
- Cui s-a adresat Mariana?
- Cu cîți cunoscuți te-ai întîlnit la Mamaia?
- A cui e pisica cea albă?
- Cîte ferme ați vizitat?
- Ce a scos Dan din servietă?
- Cui i-a plăcut vinul acesta?

38. MODEL:

Nu s-a întîlnit cu ...	Nu s-a întîlnit cu nimeni (nici unul).
N-a văzut ...	N-a văzut nimic.

N-a scris ...

N-a răspuns ...

Nu va veni ...

În amfiteatru nu era ...

N-a pus ... pe raftul acesta.

Ieri nu m-a căutat ...

De obicei nu vorbea cu ...

Nu i-a dat ...

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

39.a. MODEL: Nu s-a referit | la | nimeni / nimănui || Nu s-a referit la nimeni?

N-ai vorbit	cu	
Florile acelea nu sînt	la	nimeni
N-au fost în vizită	despre	
Scrisoarea nu este		
N-o să plecaţi	al	
Stiloul de pe masă nu este	a	nimănui
Nu discută	ai	
Banii aceştia nu sînt	ale	

b. MODEL: – Nu s-a referit la nimeni? || – Nu, nu s-a referit la nici un coleg.
– Nu, nu s-a referit la nici unul dintre colegi.

4o.a. MODEL: – Nu invită pe nimeni? || – Nu, nu invită nici un coleg.

– Nu aştepţi pe nimeni?
– Nu ajută pe nimeni?
– Nu chemaţi pe nimeni?
– Nu saluţi pe nimeni?
– Nu vizitaţi pe nimeni?
– Nu roagă pe nimeni?
– Nu critici pe nimeni?
– Nu laudă pe nimeni?

b. MODEL: – Nu, nu invită nici un coleg. || – Nu, nu invită pe nici unul dintre colegi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

41.a. MODEL: (a colabora) cu plăcere la această cercetare. || Aş colabora cu plăcere la această cercetare.

Ileana mi-a spus că (a merge) la mare cu noi.

Tu (a juca) la loterie?

Mi se pare că (a putea) să ajung acolo pe jos.

Ei presupun că (a reuşi) să traducă textul fără dicţionar.

Voi ziceţi că (a şti) să reparaţi televizorul?

Noi credem că astăzi (a găsi) bilete la avion.

În vacanţă eu (a face) mai multă gimnastică.

Silviu (a da) examen de admitere la politehnică.

b. MODEL: Aş colabora cu plăcere la această cercetare, dacă... || Aş colabora cu plăcere la această cercetare, dacă aţi fi de acord.

c. MODEL: Aş colabora cu plăcere la această cercetare, dacă aţi fi de acord. || Aş fi colaborat cu plăcere la această cercetare, dacă aţi fi fost de acord.

42. MODEL: Crezi că Maria mi-ar da casetofonul? || Crezi că Maria mi l-ar da?

I-ai fi cerut pălăria?

Şi-ar aduce copiii aici, dar sînt prea mici.

Mi-aş fi făcut temele, dar am fost cam bolnavă.

Dacă ar fi căutat, ar fi găsit volumul.

Ţi-ai lăsa maşina în spatele casei?

Ne-am cumpăra biletele astăzi dacă am fi siguri de plecare.

V-aţi fi pus cărţile aici?

Mi-aş redacta textul direct în franceză.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

43. a. MODEL:

Aş	cumpăra	mobila	deşi ...
Ar	intra	în mare	dar ...

Aş cumpăra mobila, deşi e cam scumpă.

Aş intra în mare, dar nu ştiu să înot.

Aş	scrie	adresa	dar ...
Ai	folosi	scrisorile	
Ar	mînca	săpunul	însă ...
Am	plăti	şunca	
Aţi	expedia	maşina	deşi ...
Ar	schimba	scaunele	
	muta	hainele	cu toate că ...
	aranja	fructele	

b. MODEL:

Aş	cumpăra	mobila	dacă...
Ar	intra	în mare	

Aş intra în mare dacă aş şti să înot.

Aş	scrie	adresa	
Ai	folosi	scrisorile	
Ar	mînca	săpunul	
Am	plăti	şunca	dacă ...
Aţi	expedia	maşina	
Ar	schimba	scaunele	
	muta	hainele	
	aranja	fructele	

c. MODEL:

Aş cumpăra mobila, dar n-am bani.	Aş fi cumpărat mobila, dar n-am avut bani.
Aş intra în mare deşi nu ştiu să înot.	Aş fi intrat în mare deşi nu ştiam să înot.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

d. MODEL: Aş cumpăra mobila dacă aş avea bani. || Aş fi cumpărat mobila dacă aş fi avut bani.

44. MODEL: Se zice | că ... || Se zice că ar veni alt profesor.
Se zice că ar fi venit alt profesor.

S-a spus
Se zvonea
Se crede
Se presupune
Se bănuia
S-a părut
Se vorbeşte
S-a auzit

| că ...

45. a. MODEL: Dacă aş fi avut timp, m-aş fi dus la Cluj. || Dacă aveam timp, mă duceam la Cluj.

Dacă s-ar fi sculat mai devreme, ar fi putut prinde autobuzul.
Dacă ar fi ştiut drumul, te-ar fi condus.
Dacă i-am fi telefonat, ne-ar fi aşteptat la gară.
Dacă mi-ar fi plăcut tabloul, l-aş fi cumpărat.
Dacă le-ar fi fost frig, s-ar fi îmbrăcat mai gros.
Dacă v-ar fi ajutat, aţi fi reuşit la examen.
Dacă ne-aţi fi spus adresa nouă, v-am fi scris.
Dacă ar fi plecat, şi-ar fi luat şi bagajele.

b. MODEL: Dacă aveam timp, mă duceam la Cluj... || ... dar nu m-am dus, pentru că n-am avut timp.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

c. MODEL: Dacă n-aş fi avut timp, nu m-aş fi dus la Cluj.	Dacă n-aveam timp, nu mă duceam la Cluj.
d. MODEL: Dacă n-aveam timp, nu mă duceam la Cluj...	... dar m-am dus, pentru că am avut timp.

46. COMPOZIŢIE: Cultura în ţara mea.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LECTIA 36

CÎNTECUL VÎRSTELOR

S-a întîmplat să fiu în casa părintească al nouălea copil și cel din urmă ... S-a nimerit să fiu cel mai mic și să vin între cei ai casei întîmpinat oarecum cu dor. Trebuia să umplu un gol. ... Într-adevăr, mă iveam în lume după o tristă întîmplare, asupra căreia mama vărsa lacrimi... Cu cîteva luni înainte, o surioară, pe nume Lelia, mai trăia încă. Într-una din zile, mica viață a fost curmată printr-un accident. Mi se povestea adesea că Lelia a fost o făptură dulce, vioaie și frumușică a cărei bucurie era să facă "servicii" celor din casă. ... Cîteva luni mai tîrziu mă înființam ca să țin locul unei amintiri...

Cei dintîi prieteni ai mei n-au fost prieteni, ci prietene. Locuia în vecinătatea noastră, în a treia sau a patra casă, o fetiță cu un an mai în vîrstă decît mine: Rafira. Mă duceam în fiecare zi la ea. ... Au venit apoi adevărații prieteni: Vasile Bănățeanu, Roman al lui Tudorel și Adam al Vicii. Eram născuți tuspatru în același an...

La 1 septembrie 1902 eram la Sebeș, înscris în clasa întîi primară. Liciniu și Longin, cei doi frați mai mari decît mine, erau și ei elevi la gimnaziul din aceeași clădire, întîiul în clasa I, al doilea în clasa a II-a.

Mă văd în clasă. În jurul meu numai copii necunoscuți. Vreo patruzeci. Liciniu m-a adus aici de mînă și mi-a descoperit un loc: ultimul în banca a patra. Întîile două bănci erau ocupate de repetenți. Era un drept al lor acesta, și singurul, de-a ocupa întîile locuri. Dar iată că vine Longin și ia pe un băiat din banca a doua și mă așază pe mine în loc, silind pe băiat să accepte schimbul. Mă găseam acum ultimul în banca a doua și parcă mă prețuiam ceva mai mult decît adineauri. Cînd a intrat bătrînul dascăl, cu barba lungă, colegul

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

meu cu care, fără voia sa şi fără aprobarea mea, am făcut un silnic schimb, se ridică şi, arătînd spre mine, dă cu un glas în care ghicesc o profundă indignare unele lămuriri, pe care nu le puteam pricepe întocmai. Profesorul vine spre mine, mă prinde de sfîrcul urechii şi mă duce în fundul clasei. Cu aceasta izbuteam aşadar să ocup tocmai ultimul loc în sală. Umilitoarea întîmplare mi-a dat de gîndit. Se trezea în mine mîndria. Şi am înţeles un lucru. Am înţeles că acum începea şcoala adevărată.

(După Lucian Blaga)

POEZIA

Un fulger nu trăieşte
singur, în lumina sa,
decît o clipă, cît îi ţine
drumul din nor pînă-n copacul
dorit, cu care se uneşte.

Şi poezia este - aşa.
Singură-n lumina sa
ea ţine pe cît ţine:
din nour pînă la copac,
de la mine pîn' la tine.

Lucian Blaga

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

RETINEȚI:

a. cel, cei / cea, cele } din urmă = ultimul, ultimii / ultima, ultimele

b. oarecum = aproximativ — Se temea oarecum de el.

c. a ține locul (cuiva) = a înlocui (pe cineva) — Profesorul Popescu a ținut astăzi locul profesorului nostru = Profesorul Popescu l-a înlocuit astăzi pe profesorul nostru.

d. nu ... ci — Nu era vărul, ci fratele Anișoarei. Nu eu, ci el a spart paharul.

e. în vîrstă = bătrîn

f. tuspatru = toți patru

g. adineauri = cu puțin timp înainte — Nu știu cînd a plecat Ionel adineauri mai era aici.

h. întocmai = exact — A făcut întocmai (exact) cum l-am sfătuit.

- Am auzit că echipa aceasta joacă excelent!
- Întocmai!

i. așadar = deci, prin urmare — Așadar, Radu a stricat televizorul, nu Viorica.

j. a-i da de gîndit — Insuccesul la examen mi-a dat mult de gîndit.

k. pe cît = cît — M-a ajutat și el (pe) cît a putut.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

GRAMATICĂ

I. PRONUME ŞI ADJECTIV INTEROGATIV - RELATIV : C A R E

A. INTEROGATIV

DATIV

- Acestei fetiţe nu i-am dăruit nimic.
- Dar CĂREI fetiţe i-ai dăruit mingea?

Adjectiv	Pronume
CĂRUI student i-ai dat nota zece?	CĂRUIA i-ai dat nota zece?
CĂREI studente i-ai dat nota zece?	CĂREIA i-ai dat nota zece?
CĂROR studenţi le-ai dat nota zece?	CĂRORA le-ai dat nota zece?
CĂROR studente le-ai dat nota zece?	CĂRORA le-ai dat nota zece?

GENITIV

- Laboratorul nu este al institutului nostru.
- Dar al CĂRUI institut este?

- Cîinele nu este al vecinilor de la parter.
- Dar al CĂROR vecini este?

A CĂRUI student e lucrarea aceasta?	A CĂRUIA e lucrarea aceasta?
Ale CĂREI studente sînt caietele acestea?	Ale CĂREIA sînt caietele acestea?
Al CĂROR studenţi e aparatul acesta?	Al CĂRORA e aparatul acesta?
Ai CĂROR studente sînt părinţii aceştia?	Ai CĂRORA sînt părinţii aceştia?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

	Singular			Plural		
	m.	n.	f.	m.	n.	f.
Adj.	CĂRUI		CĂREI	CĂROR		
Pron.	CĂRUIA		CĂREIA	CĂRORA		

NOTĂ:

Acordul cu substantivul

Ai CĂRUI copil sînt părinţii de acolo?

A CĂROR fete e camera aceasta?

B. RELATIV

1. Completiva directă

Vreau să ştiu | cărui student i-ai dat nota zece.

N-am aflat | ale căreia dintre ele sînt caietele acestea.

verb tranz. ... +	(AL...) CĂRUI(A)...

2. Propoziţia atributivă

a. Cu pronume relativ în dativ

(Am întîlnit un prieten. Prietenului i-am cerut o valiză).

Am întîlnit un prieten |CĂRUIA i-am cerut o valiză.

(Îl aştept pe vărul meu. Vărului meu i-am telefonat aseară).

Îl aştept pe vărul meu | CĂRUIA i-am telefonat aseară.

(Am vorbit cu o prietenă. Prietenei i-am adus un pachet).

Am vorbit cu o prietenă | CĂREIA i-am adus un pachet.

verb... + subst. ... +	CĂRUIA ...

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

(Prietenul meu mi-a răspuns azi. Prietenului i-am trimis o vedere.)

Prietenul meu, | CĂRUIA i-am trimis o vedere |, mi-a răspuns azi.

(Fiului său îi place muzica. Fiului său i-am oferit un bilet la concert.)

Fiului său, | CĂRUIA îi place muzica |, i-am oferit un bilet la concert.

(Cu medicul acela am vorbit şi eu astăzi. Medicului i-ai telefonat tu aseară.)

Cu medicul acela, | CĂRUIA i-ai telefonat tu aseară |, am vorbit şi eu astăzi.

subst. ... + | CĂRUIA ... + | verb ...

NOTĂ:

pronume relativ: { CĂRUIA, CĂREIA, CĂRORA

b. Cu pronume relativ în genitiv

(Am vizitat un bătrîn. Locuinţa bătrînului este aproape de strada noastră).

Am vizitat un bătrîn | a CĂRUI locuinţă este aproape de strada noastră.

(Am scris prietenei mele. Tatăl prietenei mele e medic în oraşul nostru).

Am scris prietenei mele al | CĂREI tată e medic în oraşul nostru.

(M-am întîlnit cu un prieten. Surorile prietenului sînt studente).

M-am întîlnit cu un prieten | ale CĂRUI surori sînt studente.

verb... + subst....+ | (AL...) CĂRUI...

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

(Munţii Carpaţi sînt admiraţi de excursionişti. Frumuseţea Munţilor Carpaţi e vestită)

Munţii Carpaţi, | a CĂROR frumuseţe e vestită |, sînt admiraţi de excursionişti).

(Prietenul meu e foarte inteligent. Am citit teza prietenului meu).

Prietenul meu, | a CĂRUI teză am citit-o |, e foarte inteligent.

(Institutului nostru i s-a acordat un premiu internaţional. Membrii institutului au făcut o descoperire importantă).

Institutului nostru, | ai CĂRUI membri au făcut o descoperire importantă |, i s-a acordat un premiu internaţional.

(Despre dramaturgul acesta s-a vorbit mult în presă. Piesele dramaturgului au fost premiate).

Despre dramaturgul acesta, | ale CĂRUI piese au fost premiate |, s-a vorbit mult în presă.

subst... +	(AL...)CĂRUI...+	verb...

NOTĂ:

art. genitival + { CĂRUI / CĂREI / CĂROR }

(Alexandru a plecat la specializare. Despre lucrările lui Alexandru ţi-am vorbit).

Alexandru, | despre ale CĂRUI lucrări ţi-am vorbit |, a plecat la specializare.

Alexandru, | despre lucrările CĂRUIA ţi-am vorbit |, a plecat la specializare.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

(Maria e studentă la matematică. Cu sora Mariei ne-am întîlnit la teatru).

Maria, | cu a CĂREI soră ne-am întîlnit la teatru |, e studentă la matematică.

Maria, | cu sora CĂREIA ne-am întîlnit la teatru |, e studentă la matematică.

NOTĂ:

cu sora Mariei... → 1. cu sora CĂREIA...
2. cu a CĂREI soră...

II. PRONUME ȘI ADJECTIV INTEROGATIV - RELATIV : C Î T

SINGULAR

Interogativ	Relativ
Cît zahăr ai cumpărat?	L-am întrebat cît zahăr a cumpărat.
De cît(vin) are nevoie?	Nu știu de cît(vin) are nevoie.
Cîtă stofă îi trebuie	Nu i-a spus cîtă stofă îi trebuie.
Cîtă miere a recoltat?	O să ne arate cîtă miere a recoltat.
De cîtă (cafea) ai nevoie?	Nu mi-ai spus de cîtă (cafea) ai nevoie.

	m.	n.	f.
N.Ac.	CÎT		CÎTĂ
G.D.	-		-

NOTĂ:

a. cît { lapte, zahăr, ulei ... }   cîtă { cafea, carne, pîine ... }

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

CÎT, CÎTĂ + subst. sg. neart. fără plural

b. Cît ceai a cumpărat? | L-am întrebat cît ceai a cumpărat.

interogativ = relativ

Locuţiuni:

cît pe ce = aproape gata
Era cît pe ce să piardă trenul.
cît de cît
Are nevoie de o locuinţă cît de cît confortabilă.

c. Valoare adverbială

Cît ai lucrat la Craiova?

Cît a ţinut ploaia?

Cît o să stai la Sofia?

Nu ştiu cît a scris.

cît = cît de mult

PLURAL

Adjectiv	Pronume
Nominativ - acuzativ	
Cîţi turişti au sosit astăzi?	Cîţi au sosit astăzi?
	Cîţi (dintre ei) au venit cu avionul?
Cîte cărţi ai citit în vacanţă?	Cîte ai citit în vacanţă?
Cîte colege ai invitat în excursie?	Cîte ai invitat în excursie?
Cu cîţi prieteni te-ai întîlnit?	Cu cîţi te-ai întîlnit?
Cu cîte maşini au plecat?	Cu cîte au plecat?
Genitiv - dativ	
Cîtor critici le-a plăcut acest roman?	Cîtora (dintre ei) le-a plăcut acest roman?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

<u>Cîtor</u> concurente li s-au acordat premii?	<u>Cîtora</u> (dintre concurente) li s-au acordat premii?

		m.	f.	n.
N. Ac.	adj. / pron.	CÎŢI	CÎTE	
G. D.	adj.	CÎTOR		
	pron.	CÎTORA		

NOTĂ:

a. N.Ac. : <u>pron. = adj.</u>

b. G.D. : <u>m. = f.</u>

c. cîţi <u>studenţi</u>

cîtor <u>studente</u>

adj. + subst. <u>neart.</u>

d. <u>Limbă vorbită</u>:

<u>La cîţi</u> (profesori) li s-au trimis invitaţii?

<u>La cîte</u> (străzi) li s-a schimbat numele?

CÎTOR(A) = LA + { cîţi / cîte }

III. <u>NUMERAL ORDINAL</u>

1. <u>FORME</u>

a. Am stat la Constanţa cinci zile. Am vizitat oraşul chiar în <u>prima</u> zi.

El e <u>primul</u> din clasă la învăţătură. A fost întotdeauna <u>întîiul</u>.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Avem bilete în rîndul întîi.

Au călătorit cu un vagon de clasa întîi.

Se întoarce în București la întîi (septembrie).

N-o să uite niciodată întîia zi de școală.

Singular			Plural		
m.	n.	f.	m.	n.	f.
PRIMUL ÎNTÎIUL		PRIMA ÎNTÎIA	PRIMII ÎNTÎII	PRIMELE ÎNTÎILE	

NOTĂ:

a. primul ... = întîiul ...

b. PRIMUL ... / ÎNTÎIUL ... } + subst. neart.

c. anul întîi   grupa întîi

subst.(m.n.,f.) art.hot. + ÎNTÎI

Limbă vorbită:

anul întîi   grupa întîia

b. Eminescu a trăit în secolul al nouăsprezecelea.

La școală, Ionel stă în banca a treia.

N-a terminat încă al doilea volum.

Apartamentul lui e la etajul al zecelea.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

AL A	+ numeral cardinal +	-lea -a

NOTĂ:

Cardinal		Ordinal
		al II-lea, a II-a
a. doi [doi̯]	II.	al doilea [do-i-lea̯]
două [do-u̯ă]		a doua [do-u̯a]
trei [trei̯]	III.	al treilea [tre-i-lea̯]
		a treia [tre-i̯a]
patru [pa-tru]	IV.	al patrulea [patru-lea̯]
		a patra
cinci [cinci]	V.	al cincilea [cin-ci-lea̯]
		a cincea [cin-cea̯]
șase [șa-se]	VI.	al șaselea [șa-se-lea̯]
		a șasea [șa-sea̯]
șapte [șap-te]	VII.	al șaptelea [șap-te-lea̯]
		a șaptea [șap-tea̯]
opt	VIII.	al optulea [op-tu-lea̯]
		a opta [op-ta]
nouă [no-u̯ă]	IX.	al nouălea [no-u̯ă-lea̯]
		a noua [no-u̯a]
zece [ze-ce]	X.	al zecelea [ze-ce-lea̯]
		a zecea [ze-cea̯]

b. etaj**ul** al cincilea = al cincilea etaj

uș**a** a doua = a doua ușă

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

subst.cu art.hot.+ num.ord.	num.ord. + subst. neart.

c. Limbă scrisă | Limbă vorbită

Limbă scrisă	Limbă vorbită
Stă la etajul al zecelea.	Stă la etajul zece.
A terminat volumul al doilea.	A terminat volumul doi.

2. DECLINARE num. ord. ⟶ num. card.

a. Primului student examinat i-a dat nota opt.

La capătul primei străzi se află o farmacie.

Primilor turişti li s-a repartizat hotelul din centrul oraşului.

În timpul primelor zile de vacanţă a plouat.

Întîiului născut i-au dat numele bunicului.

Pe primul dintre ei nu-l cunoşteam.

	Singular			Plural		
	m.	n.	f.	m.	n.	f.
N.Ac.	PRIMUL ÎNTÎIUL		PRIMA ÎNTÎIA	PRIMII ÎNTÎII	PRIMELE ÎNTÎILE	
G.D.	PRIMULUI ÎNTÎIULUI		PRIMEI ÎNTÎII	PRIMILOR ÎNTÎILOR	PRIMELOR ÎNTÎILOR	

b. Primul concurent a sosit la ora nouă şi douăzeci, (cel de-) al doilea, la ora nouă şi douăzeci şi cinci.

Maria a prezentat prima comunicare, pe (cea de-) a doua a prezentat-o Alexandru.

Care e titlul celei de a treia piese pe care aţi văzut-o la "Naţional"?

Fotografia este a celui de al doilea copil.

Cda. 142/1981 Fasc. 8

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

	m.	n.	f.
N,Ac.	(CEL DE-) AL ...-lea		(CEA DE-) A ... -a
G.D,	CELUI DE-AL ... -lea		CELEI DE-A ... -a

NOTĂ:

a. (cel de-) al doilea student = studentul al doilea

celui de-al doilea student = studentului (celui de-)al doilea

b. Am văzut numai prima serie, (cea de-) a doua (serie) n-am văzut-o = pe cea de-a doua n-am văzut-o.

EXERCIŢII

1.a. MODEL: ... colege le-ai oferit mărţişoare? || Căror colege le-ai oferit mărţişoare?

... medic te-ai adresat?
... sportivi li s-au dat medalii?
... persoane de aici i-ai transmis rugămintea Mariei?
... muncitoare li s-au dat premii?
... scriitor i-au făcut portretul?
... artiste i-au luat un interviu?
... studenţi nu li s-au acordat burse?
... fetiţe îi cumperi o păpuşă?

b. MODEL: Căror colege le-ai oferit mărţişoare? || Cărora (dintre colege) le-ai oferit mărţişoare?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

2. MODEL: - Maşina aceea nu este a vecinului din colţ. ‖ - Dar a cărui vecin este?

Lucrările acestea nu sînt ale colegelor noastre din cămin.

Trandafirii aceia nu sînt ai fetei de lîngă fereastră.

Garajul din dreapta nu este al vecinilor de la etajul al II-lea.

Timbrele acestea nu sînt ale elevilor din clasa a cincea.

Umbrelele din cuier nu sînt ale studentelor din grupa noastră.

Imaginea din carte nu este a oraşului nostru.

Sala de acolo nu este a grupei 35.

Ochelarii de pe masă nu sînt ai profesorului de fizică.

3. MODEL:

A	cărui	funcţionar	e	servieta aceea	A cărui funcţionar e servieta aceea?
Ale	căror				

Al	cărui	băiat	(e)	pălăria albă
A	cărei	femeie	este	copiii din grădină
Ai	căror	cunoscuţi	sînt	pachetul de cărţi
Ale		fată		valizele de acolo
		tineri		maşina albastră
		vecin		papucii maro
		mătuşi		bagajul acela
		copil		căciula aceea

4. MODEL: Îl cunoaşteţi pe prietenul meu? Lui i s-a acordat diploma de onoare. ‖ Îl cunoaşteţi pe prietenul meu căruia i s-a acordat diploma de onoare?

O să consultăm alt doctor. Lui o să ne adresăm de acum înainte.

Am văzut-o pe sora ta. Ei i-a trimis flori Mircea.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Au discutat și cu vecinii noștri. Lor le-au făcut o vizită.

Pe plajă am întîlnit un coleg. Lui i-am oferit umbrela mea de soare.

O să locuiesc la o rudă. Ei i-am scris că o să sosesc curînd.

L-au așteptat la intrare pe dirijorul italian. Lui i-au făcut o primire călduroasă.

Trebuie să stabiliți programul de lucru cu colegii voștri. Lor le-ați propus să colaborați.

L-am căutat pe băiețelul de la parter. Lui îi voi da un bilet de cinema.

5. MODEL:

Mihai s-a înscris la politehnică. Lui îi place matematica.	Mihai, căruia îi place matematica, s-a înscris la politehnică.

Unchiul meu mi-a mulțumit printr-o scrisoare. Lui i-am trimis o fotografie.

Sora mea mi-a scris s-o aștept la aeroport. Ei nu i-am spus că sînt bolnav.

Cu colegii aceia n-o să mai plecăm la munte. Lor nu le-a plăcut excursia din iarna trecută.

Prietenului tău poți să-i comanzi o pereche identică. Lui i se potrivesc ochelarii aceștia.

Familia Nicolau s-a stabilit de curînd în București. Ei îi trebuie o locuință nouă.

Verișoarelor mele le-am oferit un set de diapozitive cu priveliști din țară. Lor le place să călătorească.

Pe vecinul tău l-am întîlnit și eu ieri. Lui nu-i prea place să stea de vorbă.

Danei i-am adus un volum de Lucian Blaga. Ei îi plac mult poeziile.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

6. MODEL: Mi-a plăcut casa aceea. Încăperile casei erau luminoase. || Mi-a plăcut casa aceea ale cărei încăperi erau luminoase.

M-am întîlnit cu un prieten. Părinții prietenului sînt medici.
Au vizitat un oraș. Clădirile orașului erau noi.
I-am oferit o cameră prietenei mele. Familia prietenei sosește mîine din provincie.
Nu l-am recunoscut pe vărul tău. Soacra vărului tău locuiește pe strada mea.
A încercat să traducă o poezie. Autorul poeziei a trăit în secolul trecut.
O să schimbăm apartamentul acesta. Camerele apartamentului sînt prea mici pentru noi.
I-am trimis cadouri unei verișoare. Copiii verișoarei sînt încă mici.
L-am întîlnit pe vecinul nostru. Soția vecinului lucrează în întreprinderea noastră.

7. MODEL: Magazinul s-a deschis ieri. Localul magazinului a fost renovat. || Magazinul, al cărui local a fost renovat, s-a deschis ieri.

Spectacolul a fost apreciat de cronicari. Premiera spectacolului a avut loc săptămîna trecută.
În 198o Tudor Arghezi a fost comemorat la Academia Română. De la nașterea lui Arghezi se împlineau atunci 1oo de ani.
Studenților li s-au rezervat locuri la cămin. Familiile studenților locuiesc în provincie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Ruxandra este colegă de grupă cu mine. Pe sora Ruxandrei ai cunoscut-o în excursie.

Cu vecinul meu o să mă sfătuiesc în legătură cu plantarea pomilor. Fiul vecinului e agronom.

Satelitul s-a întors cu bine pe pămînt. Programul satelitului a fost îndeplinit cu succes.

Mihai a împlinit 25 de ani. La aniversarea lui Mihai au participat toți colegii.

Pe vărul meu o să-l întreb mîine despre acest volum de poezii. Soția vărului lucrează la o editură.

8. MODEL: ... timp ți-a luat repararea mașinii? || Cît timp ți-a luat repararea mașinii?

... vin ați băut la petrecerea de ieri?

Mă interesează ... vopsea trebuie să cumpăr.

... metri pătrați are covorul acesta?

... unt mai avem în frigider?

... hîrtie ai folosit la împachetat?

Nu mi-a spus ... zile o să stea în București.

... kilograme de mere puteți pune într-o lădiță?

L-a întrebat ... bani a cheltuit.

9. MODEL: Cîte filme ai văzut în ultima lună? || Cîte ai văzut în ultima lună?

Cîți doctori a consultat? || Pe cîți i-a consultat?

Cîte ghivece de flori au cumpărat?

Cîți pantofi ai pus în valiză?

Cîte persoane ați recunoscut?

Cîți copii au găzduit?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Cîţi prieteni aţi invitat?

Cîte muncitoare au angajat în secţia cea nouă?

Cîţi copaci au tăiat?

Cîte femei aţi ales în consiliu?

10. MODEL: ... elev din clasă va participa la concurs.	Primul elev din clasă va participa la concurs.

... poezii vor fi publicate în volum.

Nu am citit încă sfîrşitul ... părţi a romanului.

Acceleratul s-a oprit la ... semnal.

... sportivi li s-au acordat medalii de aur şi de argint.

A luat nota maximă la ... examen.

La începutul ... săptămîni de vacanţă vom face o ascensiune în Bucegi.

Am discutat cu ... studenţi din grupă.

Nu ştiu subiectul ... episoade din serialul acesta.

11.a. MODEL: (5) spectacol a fost televizat.	Al cincilea spectacol a fost televizat.

Ai citit şi (2) volum?

În (4) oră au dat o lucrare de control.

(2) categorie de cuvinte e mai bogată decît prima.

S-a deschis un restaurant la (10) etaj.

(3) act a durat numai o jumătate de oră.

Am stat zece zile la munte. În (7) zi am fost la Lacul Roşu.

Aţi urcat fără lift pînă la (6) etaj?

(8) sector a fost desfiinţat.

b. MODEL: Al cincilea spectacol a fost televizat.	Spectacolul al cincilea a fost televizat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

12. MODEL: Primele cărţi în limba română datează din secolul 16.	Primele cărţi în limba română datează din secolul al saisprezecelea.

Studenţii din anul 3 fac practică în producţie.

De la etajul 12 a fotografiat panorama oraşului.

La spectacol au avut bilet în rîndul 9.

Dimitrie Cantemir a trăit în secolul 18.

Cartea era deschisă la capitolul 5.

A comentat alineatul 2 din articolul 7 al legii.

Ne-a vorbit despre literatura română din deceniul 6 al secolului 19.

Ce cuprinde volumul 8 al ediţiei "Eminescu"?

13. MODEL: - A cîta ediţie este aceasta?	- A doua (ediţie). - Ediţia a doua.

A cîta zi a săptămînii lucrezi în tura de noapte?

Al cîtelea dintre fraţi e Florin?

A cîta reprezentaţie a piesei este aceasta?

Al cîtelea oraş al ţării este Braşovul?

În a cîta duminică a lunii plecaţi în concediu?

A cîta generaţie de mineri lucrează aici?

La al cîtelea congres de istorie ai participat?

A cîta fabrică s-a construit în oraşul nostru?

14.a. MODEL: Compartimentele vagonului (2) sînt ocupate.	Compartimentele vagonului al doilea sînt ocupate.

Nu ştiu sfîrşitul episodului (5) al serialului.

În faţa aleei (4) este o statuie veche.

Primele pagini ale capitolului (3) lipsesc.

La sfîrşitul volumului (6) este o erată.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Care a fost programul concertului (2)?

Construirea etajului (lo) a durat mai mult.

Schimbarea vitezei (4) este mai dificilă.

La capătul străzii (2) se află un complex alimentar.

b. MODEL:

Compartimentele vagonului al doilea sînt ocupate.	Compartimentele celui de-al doilea vagon sînt ocupate.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LECȚIA 37

AFACEREA PROTAR

Bucșan - Dumneata ești domnul Alexandru Andronic?

Andronic - Da, cu cine am onoarea?

B. - Știi dumneata mai bine.

A. - Drept să spun ... nu-mi aduc aminte.

B. - N-ai auzit niciodată de Grigore Bucșan?

A. - Nu cred.

B. (ia o scrumieră de metal de pe birou). Ce scrie aici?

A. - Uzinele Bucșan.

B. (ia de pe birou un bloc de hîrtie și i-l pune sub nas)
- Și pe blocul ăsta de hîrtie ce scrie?

A. - Fabrica de hîrtie Bucșan.

B. (se apropie și cu o mișcare bruscă îi rupe nasturele de la haină, arătîndu-i-l) - Și aici?

A. - Fabrica de nasturi Bucșan.

B. - Nu e nimic în casa asta, în orașul ăsta, care să nu poarte imprimat numele meu. Și dumneata nu mă cunoști!

A. - Domnule, vă cer scuze.

B. - Termină, domnule! Am venit să vorbesc cu dumneata răspicat. Spune: cît vrei?

A. - E vorba de o donație? Pentru Institutul meu de istorie antică? Domnule Bucșan, nu vă pot spune cît sînt de emoționat!

B. (și-a pierdut răbdarea) - Ascultă, domnule! Am citit articolul dumitale de azi-dimineață.

A. - L-ați citit? Și v-a interesat? E o chestiune atît de străină de preocupările dumneavoastră obișnuite!

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

B. - Şi nu-mi dai voie să fac altceva decît am făcut pînă azi? E interzis să mă ocup de cereale, de ovăz, de exemplu? Dumneata numeşti asta un monopol al ovăzului.

A. (măgulit) - Aţi reţinut expresia!

B. - Da, închipuieşte-ţi că am reţinut-o.

A. - Vedeţi, mi-am dat foarte bine seama că e o expresie îndrăzneaţă, care ar avea nevoie de lămuriri suplimentare.

B. - Dar ai preferat să le laşi pentru altă dată.

A. - Întocmai. Dacă va fi nevoie, voi reveni mai pe larg.

B. - Nu va fi nevoie.

A. - În fond, aveţi dreptate. După cum spuneam la Radio...

B. - Ai vorbit la Radio?

A. - Da, azi după-masă.

B. - Ce fel de şantaj e ăsta? Spune! Răspunde! Explică! Vorbeşte, n-auzi? De ce taci?

A. - E o eroare. Poate căutaţi pe altcineva.

B. - De unde cunoşti afacerea Protar?

A. - Nu înţeleg, nu ştiu. Încă o dată vă rog să vă explicaţi.

B. - Nu înţelegi, nu ştii, dar publici. (Ia cu un gest scurt gazeta de pe masă). Cunoşti fraza asta? Cine a scris-o?

A. - Eu.

B. - Şi nu ştii ce e Protar?

A. - Nu e Protar, ci Prophtasia. E o greşeală de tipar. Tot articolul e plin de greşeli. Am dat şi o erată.

B. - Vrei să cred că nu e nici o aluzie în articolul ăsta? Să fie oare posibil?

Magda (a deschis uşa, rămînînd în prag) - Nu, nu e posibil.

A. - Domnule, n-ascultaţi. N-o credeţi. Fata asta nu ştie ce vorbeşte.

M. - Aşa, insultă-mă. Nu mă aştept la ceva mai bun. N-ai să mă împiedici să spun tot adevărul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

A. - Ce adevăr? Care adevăr? Magda, te rog, vino-ți în fire. Să stăm o clipă să discutăm.

B. - Destul. Acum știu tot. Ziceai adineauri că nu mă cunoști. Te voi învăța eu să mă cunoști! (Iese trîntind ușa).

A. - De ce ai făcut asta? Am intrat amîndoi într-o teribilă aventură.

M. - Da ... Ți-e frică?

A. - Ce-i de făcut?

M. - Nu știu. Ba da, știu. Trebuie cusut acest nasture. Crezi că Alexandru cel Mare pleca la luptă cu nasturii rupți?

(După Mihail Sebastian, Ultima oră)

REȚINEȚI

a. Cu cine am onoarea?

b. a spune drept = a spune adevărul, a mărturisi

c. a-i pune sub nas = a-i arăta, a-i pune în față

d. { a cere scuze
  a se scuza

e. nu + verb + altceva + decît = verb afirm. + numai (doar)

Nu știe altceva decît să imite. (Știe numai să imite).

Nu face altceva decît să citească tot timpul. (= Tot timpul numai citește.)

f. { altă dată
  altădată = cîndva, odinioară, demult

Acum nu merg la Mamaia; o să merg altă dată.

Altădată nu erau blocuri aici.

g. în fond = în realitate, de fapt

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

h. <u>după cum</u> = <u>aşa cum</u> — A executat proiectul <u>după cum</u> aţi cerut (= <u>aşa cum</u> aţi cerut).

i. <u>oare</u> — Unde <u>oare</u> mi-am pus ochelarii?
De ce <u>oare</u> întîrzie?
Ştie <u>oare</u> că ne-am mutat?
<u>Oare</u> o să vină cu avionul?

j. <u>a-şi veni în fire</u> = a-şi reveni

GRAMATICĂ

I. VERB

MODUL IMPERATIV, pers. 2 sing.

A. Afirmativ

1. CAUTĂ cartea la bibliotecă!
AJUTĂ-mă să urc valiza!
MĂNÎNCĂ mai repede!
COBOARĂ la prima staţie şi IA metroul!
RĂSPUNDE, te rog!
VIZITEAZĂ muzeul Brukenthal!
CITEŞTE mai clar, te rog!
SPUNE-mi adresa lui!

2. FUGI repede şi VEZI ce s-a întîmplat!
IEŞI pe terasă, dacă ţi-e cald!
TACI, să aud ce spune Radu!
AI răbdare, vin imediat!

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- Á	- É	- Í (-esc)	- Î́	-Í(- Ø)	-EÁ
p.2 imper. = p. 3 ind. prez.				p.2 imper.=p.2 ind.prez.	

3.a. MERGI mai repede, dacă vrei să nu întîrzii!

MAI RĂMÎI cîteva minute, te rog!

Dacă ai timp, TRECI pe la mine!

A MERGE A RĂMÎNE A TRECE...	p.2. imper. = p. 2 ind. prez.

NOTĂ:

TRECI pe la mine!	TRECE exercițiul în caiet! TRECE-l în caiet!
TRECI	TRECE + ob.direct

b. OFERĂ-i locul tău!

ACOPERĂ-te cu plapuma!

A OFERI A ACOPERI A SUFERI	p.2 imper. = p. 3 ind. prez.

4. VERBE NEREGULATE

STAI acolo!

STAI jos!

Mai STAI cu mine!

p.2. imper. = p. 2 ind. prez.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

BEA ceaiul!

BEA mai încet!

p.2 imper. = p. 3 ind. prez.

5. FORME SPECIALE DE IMPERATIV

FÍÍ liniştit!

VÍNO aici!

ADU-i un pahar cu apă!

DU maşina în garaj!

FĂ gimnastică zilnic!

CONDU cu atenţie!

ZÍ o poezie, Ionel!

6. POZIŢIA FORMELOR PRONOMINALE NEACCENTUATE

Dă-MÍ pixul de pe birou!

Citeşte-O mai repede!

Explică-MÍ-LE!

Aminteşte-ŢÍ versurile!

Gîndeşte-TE mai bine!

verb	+	pron. neacc.

NOTĂ:

Dă-MI-L acum!

pron.D. + pron.Ac.

B. Negativ

NU DESCHIDE fereastra!

NU ARUNCA hîrtiile acelea!

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NU te ÎNTOARCE pe jos!

NU mi-l TRIMITE prin poștă!

NU + infinitiv

NOTĂ:

a. Nu MI LE strica!

Nu + pron. D. + pron. Ac. + inf.

b. Nu MAI plînge!

Nu te MAI ascunde!

Nu te TOT lăuda!

Nu (+ pron.neacc.) + MAI, TOT + inf.

II. SUBSTANTIV

CAZUL VOCATIV

1. NUME PROPRII

Mihai, Andrei, Nicolae, veniți cu toții aici!

Ion și Sandu, scrieți mai clar, vă rog!

Radu, nu te deranja! Nicu, adu-mi scaunul!

Maria, Ioana și Rodica, trebuie să refaceți traducerea!

Doina, de ce ai lipsit ieri de la curs?

Voc. = Nom.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NOTĂ: familiar

masc.	fem.
Ioane!	Florico!
Ștefane!	Rodico!
Sandule!	Mario!
Radule!	
Niculle!	

- e
- ule

-o

2. NUME COMUNE

Singular

masculin

TovarășE, pot să vă întreb ceva?

Împrumută-mi, vecinE, scara aceea!

Îți mulțumesc, prietenE!

BăietE, o să fii pedepsit!

DomnULE, știți care-i strada Academiei?

Unde pleci, unchiULE?

BunicULE, spune-ne o poveste!

Voc. = Nom. + - e

Voc. = Nom. + -ule

feminin

Doamnă, vă rog să reveniți peste o oră!

În ce clasă ești, fetițO?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Tovarășă, unde se depun bagajele?

Domnișoară, s-a terminat examenul?

Cu ce tren ai venit, mătușă?

Ce bine-mi pare că ai venit, bunicO!

Voc. = Nom.

Voc. = Nom. + -O

Plural

masculin

Luați loc, tovarăși!

Spuneți-mi, băieți, care e scorul?

Vă aștept, prieteni, mîine seară!

Copii, nu rupeți florile!

DomnilLOR, prezentați pașapoartele

Bine-ați venit, frațiLOR!

Voc. = Nom.

Voc. = Nom. + - lor

feminin

Vă felicităm, tovarășe!

Voc.= Nom.

DoamneLOR și domnișoareLOR, locurile dumneavoastră sînt acolo!

FeteLOR, veniți repede aici!

Voc. = Nom. + -lor

Singular		Plural	
m.	f.	m.	f.
- E - ULE	- O	- LOR	

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NOTĂ:

a. <u>domnule</u> / <u>tovarăşe</u> { doctor, profesor, inginer / Mihai, Florescu

b. <u>dragă</u> { mamă / tată / bunicule / prietene / verişoară / Ioane / Silvia

c. scump<u>e</u> frate
iubit<u>e</u> prietene
stimat<u>e</u> domn(ule)
stimat<u>e</u> domnule profesor

III. PRONUME NEHOTĂRÎT

A. CINEVA

- <u>Cine</u> ţi-a adus vestea asta?
- CINEVA din satul meu.

Te-ai întîlnit cu CINEVA la cabană?
Aţi întrebat pe CINEVA unde se ţine conferinţa?
Ai mai povestit CUIVA întîmplarea asta?
Cred că paltonul din cuier este al CUIVA din sală.

	sing.
N. Ac.	CINEVA
G. D.	CUIVA

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NOTĂ:

a. CINEVA = cine + VA

b. Ați văzut PE cineva în sală?

PE + cineva

B. CEVA

- Ce ai în pachetul acela?
- Am cumpărat CEVA pentru mama.

E CEVA în dulapul acela?

Pot să vă ajut cu CEVA?

Vreau să-ți spun CEVA.

	sing.
N.Ac.	CEVA

NOTĂ:

a. CEVA = ce + VA

b. Ai ceva bani la tine? (=cîțiva,puțini)

A venit ceva lume! (=destul de multă)

CEVA + subst. sg., pl. neart.

C. CÎTVA

Singular

Adjectiv	Pronume
A stat CÎTVA timp la noi. O să rămînă acolo CÎTĂVA vreme.	-

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

		m.	n.	f.
N Ac	adj.	CÎTVA		CÎTĂVA
	pron.	-		

Plural

nominativ - acuzativ

Au venit CÎȚIVA specialiști japonezi.
O să ne vorbească despre CÎTEVA romane noi.
A invitat CÎȚIVA colegi.

A citit CÎTEVA cărți recente.

Au venit CÎȚIVA.
O să ne vorbească despre CÎTEVA (dintre ele).
I-a invitat pe CÎȚIVA (dintre colegi).
A citit CÎTEVA.

genitiv-dativ

Am scris CÎTORVA prieteni.
Pentru expoziție au fost alese tablourile CÎTORVA pictorițe tinere.

Am scris CÎTORVA dintre ei.
Pentru expoziție au fost alese tablourile CÎTORVA (dintre ele).

	m.	n.	f.
N.Ac.	CÎȚIVA	CÎTEVA	
G.D.	CÎTORVA		

NOTĂ:

a. CÎTVA ... = cît... + VA

b. cîțiva oameni - cîțiva
cîteva mere - cîteva
cîtorva ingineri - cîtorva

adj. = pron.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

c. <u>cîtva</u> timp

<u>cîţiva</u> covrigi

<u>cîteva</u> farfurii

<u>cîtorva</u> muncitori (muncitoare)

adj. nehot. + subst. <u>neart.</u>

d.

<u>adj.</u>	<u>pron.</u>
A întîlnit CÎŢIVA colegi.	(<u>I</u>)-a întîlnit <u>pe</u> CÎŢIVA dintre colegi.
<u>Pe</u> CÎŢIVA colegi <u>i</u>-am văzut în parc.	<u>Pe</u> CÎŢIVA <u>i</u>-am văzut în parc.

<u>Nume de persoană: (PE+) cîţiva (+ subst.)</u>

D. <u>ALTCINEVA</u>

Cineva mi-a spus că examenul începe la ora opt, ALTCINEVA mi-a spus că începe la nouă.

- Ai vorbit cu administratorul?
- Nu, am vorbit cu ALTCINEVA.

- M-a căutat pe mine?
- Nu, pe ALTCINEVA.

Din greşeală, a dat pachetul tău ALTCUIVA.

Cămaşa în carouri nu e a mea, e a ALTCUIVA.

	sing.
N. Ac.	ALTCINEVA
G. D.	ALTCUIVA

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NOTĂ:

a. ALTCINEVA = ALT + cineva

b. Eu l-am ajutat pe Victor, tu o să ajuţi PE altcineva.

PE + altcineva

c. Eu am citit lucrarea lui Radu, tu ai s-o citeşti pe a lui Mircea. ⟶ Eu am să citesc lucrarea cuiva, tu ai s-o citeşti pe a altcuiva.

E. ALTCEVA

- Vrei o cafea?
- Nu, aş bea ALTCEVA.

N-am discutat despre folclor, ci despre ALTCEVA.

ALTCEVA mă interesează, nu muzica.

	Sing.
N.Ac.	ALTCEVA

NOTĂ:

ALTCEVA = ALT + ceva

IV. ADVERBE NEHOTĂRÎTE

A. CÎNDVA

N-am timp acum, dar am să trec CÎNDVA şi pe la voi.

CÎNDVA, Radu şi Ionel erau buni prieteni.

NOTĂ:

cîndva + verb < viitor / trecut

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

B. UNDEVA

Dacă o să plouă, ne putem adăposti UNDEVA?

Am pus acul UNDEVA, dar nu-mi amintesc unde.

C. CUMVA

– Geamantanul e cam greu. Cum îl duci acasă?

– O să-l duc eu CUMVA.

NOTĂ:

a. Sînteți cumva fratele Ioanei?

A venit cumva poștașul?

b. Nu cumva s-a stricat aparatul?

Nu cumva să umbli la priză!

Dacă cumva întîrzii, dă-ne un telefon!

cînd unde cum	+	VA

V. NUMERAL

A. CARDINAL. EXPRIMAREA CAZURILOR

NOMINATIV-ACUZATIV

Au venit trei (băieți).

Am cunoscut două (poete).

Ana are mulți frați. Pe doi (dintre ei) îi întîlnesc adeseori împreună.

Am împrumutat cîteva cărți de la bibliotecă. Două le-am restituit astăzi.

Locuiește împreună cu trei (colegi).

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NOTĂ:

a. Pe masă sînt <u>două</u> cărți.
   Am cumpărat <u>două</u> cărți.

N. = Ac.

b.

Persoane	Obiecte
<u>Pe</u> <u>doi</u> (dintre) ei <u>îi</u> cunosc de mult.	A cumpărat cîte-va prăjituri. <u>Două</u> a mîncat acum.
PE + num. card.	num.card.

GENITIV

Profesorul a citit tezele A <u>două</u> candidate.
Poeziile A <u>trei</u> dintre ei au fost premiate.
Am discutat cu părinții A <u>cinci</u> elevi.

A + num. card. (+ subst. <u>neart</u>.)

DATIV

A trimis scrisori LA <u>trei</u> (prieteni).
Au cerut ajutor LA <u>două</u> vecine.

LA + num. card. (+ subst. <u>neart</u>.)

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

B. COLECTIV

1. AMÎNDOI

În cameră erau doi elevi. Amîndoi (elevii) citeau.

Am cumpărat două cărți. Amîndouă (cărțile) sînt traduceri din engleză.

Am doi prieteni la Iași. Amîndurora le scriu foarte des.

Ion are două surori. Amîndurora le place muzica.

Ai două dicționare. Amîndurror dicționarelor le lipsesc coperțile.

		m.	f.
N, Ac.	adj.	AMÎNDOI	AMÎNDOUĂ
	pron.		
G, D.	adj.	AMÎNDUROR	
	pron.	AMÎNDURORA	

NOTĂ:

a. amîndoi copiii

AMÎNDOI... + subst. cu art. hot.

b. Persoane

Le-a invitat pe amîndouă prietenele.

Obiecte

A ocupat amîndouă camerele.

AMÎNDOI / AMÎNDOUĂ + subst.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Le-a invitat pe amîndouă. | Le-a ocupat pe amîndouă.

PE +	AMÎNDOI AMÎNDOUĂ

c. Dativ

Le-am oferit cărţi amîndurora. =

Le-am oferit cărţi LA amîndoi (amîndouă).

d. Are trei fraţi şi toţi trei sînt elevi la liceu.

toţi trei, toţi patru, toţi cinci ...

2. AMBII (livresc)

Ambele (teoreme) se pot demonstra uşor.

Vom ţine seama de ambele puncte de vedere.

Ambilor candidaţi li s-a acordat acelaşi punctaj.

Hotărîrile ambelor comisii au fost date publicităţii.

A vorbit cu ambii (rectori).

	m.	f.
N.Ac.	AMBII	AMBELE
G.D.	AMBILOR	AMBELOR

NOTĂ:

a. Ambii atomi au valenţa 4 .

Ambii au valenţa 4 .

AMBII ... (+ subst.neart.)

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

C. DISTRIBUTIV

A dat fiecăruia CÎTE un pachet de cărţi .

Elevii stau CÎTE doi în bancă.

Copiii mergeau CÎTE trei în rînd.

S-au aşezat doi CÎTE doi.

Sportivii au trecut linia de sosire unu CÎTE unu.

A făcut fiecare CÎTE două exerciţii.

(num. card.) + CÎTE + num. card. (+ subst. neart.)

D. ADVERBIAL

1.a. Am fost la Iaşi O DATĂ.

Trebuia să mai repeţi O DATĂ lecţia.

O + DATĂ

b. A văzut filmul acesta DE două ORI.

Piesa aceasta s-a jucat DE o sută de ORI.

DE + num. card. + ORI

NOTĂ:

a. de DOUĂ ori

de DOUĂsprezece ori

de douăzeci şi DOUĂ de ori...

b. Ca să înţeleagă mai bine, a citit lecţia de cîteva ori.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

De multe ori i-am spus să nu mai întîrzie.
L-a întîlnit de nenumărate ori la biblioteca noastră.

DE +	cîteva multe nenumărate	+	ORI

c. Distanța dintre ele este de zeci de ori (de sute de ori, de mii de ori) mai mare.

DE +	zeci sute + de + ORI mii...

d. De CÎTE ori ai vizitat muzeul acesta?

DE + CÎTE + ORI

2. Au fost la Sinaia de trei ori.	Prima dată (oară) au stat două zile, a doua oară au stat o săptămînă, iar a treia oară, numai o zi.
Nu l-am văzut pe Ștefan de mult timp.	Ultima oară (dată) l-am întîlnit în februarie.

PRIMA ULTIMA	+	oară, dată

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

num. ord. f. + OARĂ

NOTĂ:

A CÎTA <u>oară</u> vizitaţi muzeul acesta?

A + CÎTA + OARĂ

EXERCIŢII

1. MODEL: S-a întunecat; te rog, (a aprinde) lumina!	S-a întunecat, te rog, **aprinde** lumina!

Sună cineva; (a deschide) uşa, dacă vrei!

Îţi plac fotografiile? (A alege) una dintre ele!

Dacă n-ai loc în bancă, (a pune) servieta alături!

Cînd ajungi acasă, (a transmite) părinţilor multe salutări!

(a întoarce) ceasul, dacă a stat!

Eu n-am la mine stiloul; (a scrie) tu adresa!

Aici fumatul e interzis, aşa că (a stinge) ţigara!

(a umple) sticla cu apă pentru drum!

2. MODEL: Maria <u>cîntă</u> o melodie românească.	<u>Cîntă</u> şi <u>tu</u> o melodie românească!

Ioana <u>cumpără</u> manuale şcolare.

Radu <u>ascultă</u> concertul la radio.

Mioara <u>comandă</u> o friptură de vacă.

Virgil <u>urcă</u> cu telefericul pînă la Cota 1400.

Mircea <u>discută</u> cu conducătorul tezei de doctorat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Magdalena repetă materia pentru examen.

Eugen ridică după-masă pachetul de la poştă.

Ştefan schimbă biletele de tren.

3. MODEL: (a afla), te rog, dacă se ţine mîine conferinţa! || Află, te rog, dacă se ţine mîine conferinţa!

Dacă nu te simţi bine, (a amîna) excursia pentru săptămîna viitoare!

(a arunca) florile uscate!

(a mînca) mai repede, că întîrziem!

Aici nu e nimeni; (a suna) la uşa cealaltă!

(a intra) în casă, că a început să plouă!

(a aştepta) puţin, pînă vine doctorul!

(a căuta) cartea la anticariat!

(a pleca) acum, dacă vrei să ajungi la timp!

4. MODEL: El aranjează cărţile. || Aranjează şi tu cărţile!

La institut se cercetează o temă de istorie literară.

Ea urmează prescripţiile medicului.

Prietenul nostru corectează cu atenţie lucrarea.

El completează toate formularele.

El fumează pe coridor.

Maria experimentează procedeul propus de profesor.

El studiază arta secolului al XVIII-lea.

Ea lucrează într-un laborator de fizică.

5. MODEL: Nu citeşti lecţia? || Citeşte lecţia!

Nu plăteşti la casă?

Nu vorbeşti de la telefonul ăsta?

Nu iscăleşti cererea?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Nu încălzești mîncarea?

Nu folosești aspiratorul?

Nu lipești timbrele?

Nu servești musafirii cu dulciuri?

Nu cheltuiești banii ăștia?

6. MODEL: De ce nu dormi după-masă? ‖ Dormi după-masă!

De ce nu treci în camera cealaltă?

De ce nu ieși puțin pe balcon?

De ce nu taci în timpul filmului?

De ce nu ai grijă de copii?

De ce nu mergi cu ea la doctor?

De ce nu rămîi la noi la masă?

De ce nu stai jos?

De ce nu fugi mai repede?

7. MODEL: Ai luat o cutie de bomboane? ‖ Ia o cutie de bomboane!

Ai băut cafea după masă?

Ai mîncat fructe?

Ai tăiat pomii uscați?

Ai coborît cu liftul?

Ai luat timbrele din clasor?

Ai acoperit mîncarea?

Ai oferit țigări musafirilor?

Ai suit lucrurile vechi în pod?

8. MODEL: Căutați un atelier de croitorie! ‖ Caută un atelier de croitorie!

Lăsați paltoanele la garderobă!

Învățați formulele pe dinafară!

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Vărsaţi apa din sticlă!

Adăugaţi un timbru de trei lei!

Arătaţi copiilor jocul cel nou!

Îmbrăcaţi hainele cumpărate ieri!

Spălaţi fructele astea!

Căutaţi cuvintele noi în dicţionar!

9. MODEL: (a aduce) prăjiturile aici! ‖ Adu prăjiturile aici!

(a fi) cuminte, te rog!

(a veni) acasă imediat!

(a duce) scaunele astea dincolo!

(a face) patul pentru copil!

(a reface) lucrarea!

(a conduce) musafirii la gară!

(a desface) pachetele!

(a traduce) lucrarea în engleză!

10. MODEL: (a cere) ... verişoarei tale rucsacul! ‖ Cere-i verişoarei tale rucsacul!

(a anunţa) ... pe Mircea că venim joi!

(a trimite) ... fratelui tău cărţile prin poştă!

(a spune) ... colegilor mei că-i aştept aici!

(a da) ... şi mie un creion!

(a povesti) ... surorilor tale întîmplarea!

(a trezi) ... pe Ioana la ora şapte!

(a telefona) ... nouă mai întîi!

(a ajuta) ... întîi pe ele!

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

11. MODEL: Te odihnești după cursuri? || Odihnește-te după cursuri!

Te duci la munte?

Te uiți la televizor?

Te culci mai devreme?

Îți amintești ce ți-a spus?

Te grăbești să pleci?

Te întorci tot cu trenul?

Mîine te scoli la ora șase?

Te plimbi prin Grădina botanică?

12. MODEL: De ce pleci așa de repede? || Nu pleca așa de repede!

De ce închizi radioul?

De ce cheltuiești toți banii?

De ce traversezi pe roșu?

De ce împrumuți bicicleta?

De ce calci pe iarbă?

De ce rupi florile?

De ce cobori cu telefericul?

De ce scrii cu creionul?

13. MODEL: Îi explici problema acum? || Nu-i explica problema acum!

Îi dai voie să fumeze?

Te temi de cîinele meu?

Îl vinzi?

Îți iei rămas bun acum?

Îi răspunzi imediat?

Te gîndești la vacanță?

O aduci acum?

Te bucuri că pleacă?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

14. MODEL: Ne scrii adresa acum? | Nu ne-o scrie acum!

Îi traduci textul?

Îmi aduci cărţile mîine?

Le împrumuţi umbrela?

Ne ceri banii imediat?

Îmi faci cafeaua?

Ne dai scrisorile acum?

Le corectezi lucrările?

Îi cumperi papucii aceia?

15. MODEL: Radu a întîrziat. | Radu (Radule), de ce ai întîrziat?

Maria i-a ascuns ţigările.

Domnul Smith vrea să plece la Londra.

Tovarăşul profesor a schimbat programul cursului.

Andrei nu vrea să conducă maşina.

Mihai o caută pe Ana.

Doamna Georgescu n-a restituit revistele.

Tovarăşa bibliotecară nu ne aduce cărţile.

Carmen a renunţat la biletul ei de avion.

16. MODEL: Am vorbit cu ... despre tine. | Am vorbit cu cineva despre tine.

E ... acasă?

Invită şi tu ...!

... mi-a spus că m-ai căutat.

Lăsaţi ... adresa dumneavoastră!

Ai avut timp să scrii...?

Ai folosit maşina ... de aici?

Spunea că aşteaptă....

Cere ... un cleşte!

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

17. MODEL:

Ai cumpărat... de la acest raion?	Ai cumpărat ceva de la acest raion?
Au telefonat...?	Au telefonat cuiva?

Maria vrea să-ţi spună ...

Aţi cerut părerea ...?

Mai e ... în cămară?

Ionel, ţi-am adus ...!

Aşteptaţi...?

Ai împrumutat ... reşoul tău?

Au aflat ... ?

Mai aveţi ... în valiza aceea?

18.a. MODEL:

Am telefonat ... cunoscuţi.	Am telefonat cîtorva cunoscuţi.

Am analizat poeziile ... poeţi tineri.

O să discutăm cu ... specialiste.

Trebuie să scriem ... prieteni.

Au venit ... vecini să ne ajute.

Mi-au plăcut cîntecele ... compozitori din Moldova.

A cumpărat jucării pentru ... nepoţi.

... spectatori nu le-a plăcut cum ai cîntat.

S-a deschis expoziţia ... arhitecţi renumiţi.

b. MODEL:

Am telefonat cîtorva cunoscuţi.	Am telefonat cîtorva.

19. MODEL:

Am însoţit cîţiva copii la gară.	(I)-am însoţit pe cîţiva la gară.

Au ajutat cîteva colege.

A văzut cîţiva băieţi jucîndu-se cu mingea.

Am întîlnit cîteva actriţe de la Teatrul Naţional.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Au invitat cîţiva studenţi de la Arhitectură.

O să chemăm cîţiva funcţionari.

Au premiat cîteva muncitoare.

A căutat cîţiva cunoscuţi.

Au jignit cîteva persoane.

2o. MODEL: - Ai vorbit cu Radu? || - Nu, am vorbit cu altcineva.

A scris mamei sale?

Haina de piele e a ta?

S-au adresat rectorului?

Cărţile acestea sînt pentru noi?

Mariana v-a anunţat?

Pe Rodica ai salutat-o?

Surorii tale i-ai trimis ia?

Copilul acela e al vecinei tale?

21. MODEL: - Vrei o prăjitură? || - Nu, vreau altceva.
- Îl aştepţi pe fratele tău? || - Nu, aştept pe altcineva.

A cumpărat un palton nou?

Ai adus cărţile acestea pentru Doina?

Ai scris despre copilăria ta?

În sticlele acelea e ulei?

Lui Radu i-aţi comunicat programul cel nou?

În sacoşă aţi pus fructe?

Mi-ai adus flori?

Aceasta este teza Marianei?

22. MODEL: Vino... pe la noi! || Vino cîndva pe la noi!

Pune florile acelea ...!

Rezolvaţi ... problema aceasta!

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

O să-l mai vezi ...?

... erau prieteni nedespărțiți.

Ajută-mă...!

Pleci ... înainte de masă?

O să ne mai întîlnim noi...

... aici era un parc foarte frumos.

23. MODEL: A dat cărți (3) copii. || A dat cărți la trei copii.

Am cunoscut familiile (2) colegi. || Am cunoscut familiile a doi colegi.

A scris (2) profesoare.

De curînd au apărut romanele (4) scriitori tineri.

O să ascultăm concertele (2) pianiste celebre.

A spus (3) dintre colegii lui că nu se va prezenta la examen.

Au fost premiate proiectele (6) arhitecți.

Timbrele le-a împărțit (5) copii.

(3) dintre muncitori li s-au acordat premii.

Părinții (2) dintre elevi vor să vorbească cu învățătoarea.

24. MODEL: Ion are trei frați. ... dintre ei i-am cunoscut și eu. || Pe doi dintre ei i-am cunoscut și eu.

Am citit de curînd cîteva romane istorice, ... le-a citit și soția mea.

Au sosit mulți turiști. ... dintre ei i-au cazat la etajul 2.

A cumpărat cîteva tablouri. ... le-a pus în birou.

La congres au venit cinci savanți englezi. ... i-am mai întîlnit și înainte.

Mioara are cîteva mătuși în provincie. ... dintre ele nu le-a văzut demult.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Am cinci discuri noi. ... le voi dărui surorii mele.

La acest spital lucrează multe doctorițe, dar nu cunosc decît ... dintre ele.

Am cumpărat douăsprezece pahare. Nicușor a spart ... dintre ele.

25. MODEL: Liliana și Mihaela sînt studente în anul întîi.	Amîndouă sînt studente în anul întîi.

Dinu și Florin s-au mutat în Berceni.

Camera aceasta este a Mihaelei și a Emiliei.

Trebuie să vorbesc la telefon cu Mariana și cu Magda.

Vrei să le dai lui Ionel și lui Nicușor mingea de fotbal?

Le știu pe Melania și pe Florica din copilărie.

Micarei și lui Mimi le place dansul modern.

O să mă interesez la facultate de Andrei și de Valentin.

Am admirat locuința Lilianei și a lui Dinu.

26. MODEL: ... frații au urmat Institutul Politehnic.	Amîndoi frații au urmat Institutul politehnic.

Ai expediat ... scrisorile ieri dimineață?

O să le trimit ... unchilor medicamentele cerute.

A mîncat ... porțiile de friptură?

O să-i invităm ... profesorii în excursie.

Am vizitat expoziția ... pictorilor.

Întreabă-i ... musafirii dacă vor înghețată.

Le-a trimis ... verișoarelor vederi identice.

V-ați sfătuit cu ... colegele în problema aceasta?

27. MODEL: Cei doi vecini ai mei lucrează pe șantier.	Ambii vecini ai mei lucrează pe șantier.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

I-am cunoscut ieri pe <u>cei doi</u> frați ai tăi.

<u>Cele două</u> cîntece prezentate la concurs mi-au plăcut.

Lucrările <u>celor două</u> studente sînt foarte bune.

Recenziile <u>celor doi</u> critici sînt favorabile.

Marele premiu a fost acordat <u>celor doi</u> savanți.

A prezentat la congres <u>cele două</u> comunicări.

Am pus în priză <u>cele două</u> radiatoare.

Echipajele <u>celor două</u> nave cosmice s-au întors cu bine pe pămînt.

28. <u>MODEL</u>: Am citit <u>amîndouă</u> <u>cărțile</u>. ‖ <u>Le</u>-am citit <u>pe</u> <u>amîndouă</u>.

Ai vizitat <u>amîndouă</u> <u>muzeele</u>?

A terminat <u>amîndouă</u> <u>tablourile</u>.

A vîndut <u>amîndoi</u> <u>caii</u>.

Încearcă să traducă <u>amîndouă textele</u>.

Ai pierdut <u>amîndoi</u> <u>cîinii</u>?

O să prezinte <u>amîndouă piesele</u>.

Furtuna a rupt <u>amîndoi pomii</u>.

O să închiriez <u>amîndouă camerele</u>.

29. <u>MODEL</u>:

Ambilor / Amîndurora	vecini	le trebuie un garaj	<u>Ambilor vecini</u> le trebuie un garaj. <u>Amîndurora</u> le trebuie un garaj.

Amînduror	studente	le place sportul
Ambilor	frați	le trimiți invitații
Ambelor	colege	le arătăm colecția de timbre
	băieți	le citești povestirea aceea

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

La	amîndoi	surori	le trebuie echipament
	amîndouă	colegi	le aduce flori
		fete	le oferim găzduire
		tineri	le repară bicicletele
Amîndurora			
Ambilor			
Ambelor			

3o. MODEL: În fiecare raft am pus ... de cărţi. ‖ În fiecare raft am pus cîte douăzeci de cărţi.

Fiecare student a prezentat ... articole.

Am adus pentru fiecare copil ... jucărie.

Am mîncat ... portocale fiecare.

Studenţii vor fi repartizaţi ... în cameră.

Soldaţii s-au încolonat ...

Au luat fiecare ... geamantane.

La fiecare masă erau ... scaune.

Am aşezat florile ... în fiecare vază.

31. MODEL: A repetat lecţia (2). | A repetat lecţia de două ori.

Am vizitat Muzeul Satului numai (1).

S-au întîlnit cu unii dintre colegii noştri (3).

Piesa aceasta a fost prezentată (1o) în provincie.

A spus că ne-a telefonat (4).

Poştaşul a bătut (3) la uşă.

Am ascultat acest concert (5).

Meciul a fost jucat (2).

A dat examenul (3) şi tot nu l-a luat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

32. MODEL: - De cîte ori ai fost săptămîna aceasta la cinema? || - De două ori.

De cîte ori te-a ajutat sora ta la lecţii?

De cîte ori aţi urcat pînă în vîrful muntelui?

De cîte ori aţi fost în vizită la Magda?

De cîte ori ai întîrziat la seminar?

De cîte ori a fost în Franţa?

De cîte ori au vizitat România?

De cîte ori ţi-au scris?

De cîte ori pe an te duci în satul tău?

33. MODEL: - De cîte ori ai fost la Galaţi? | - De două ori.
- A cîta oară ai vizitat portul? | - A doua oară.

- De cîte ori ai fost la Muzeul de istorie a R.S.R.?
- A cîta oară ai vizitat şi tezaurul?

- De cîte ori ţi-ai invitat colegii la tine?
- A cîta oară l-ai invitat şi pe Alexandru?

- De cîte ori l-ai căutat la cămin?
- A cîta oară l-ai găsit?

- De cîte ori i-aţi trimis telegramă?
- A cîta oară v-a răspuns?

- De cîte ori l-au văzut pe acest actor?
- A cîta oară au vorbit cu el?

- De cîte ori a dat examenul acela?
- A cîta oară l-a luat?

- De cîte ori a participat la acest concurs?
- A cîta oară a luat o medalie?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- <u>De cîte ori</u> ai fost la Marea Neagră?
- <u>A cîta oară</u> ai vizitat acvariul din Constanța?

34. <u>MODEL:</u> Cînd am fost (2) la Sibiu, am vizitat Muzeul Brukenthal. || Cînd am fost <u>a doua oară</u> la Sibiu, am vizitat Muzeul Brukenthal.

Astăzi s-au întîlnit (5) cu profesorul care le conduce lucrările.

Romanul acesta a fost tradus acum (1) în românește.

Filmul acesta a fost transmis (3) la televizor.

Abia (4) a reușit să ocupe locul întîi la gimnastică.

Cînd l-a căutat (2), nu l-a mai găsit acasă.

Spectacolul acesta mi-a plăcut mai mult (1) decît (2).

Numai cînd au telefonat (3), au putut vorbi cu doctorul.

În 1961, omul a zburat (1) în cosmos.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LECȚIA 38

BRÂNCUȘI

Muzeul de Artă Modernă din Paris adăpostește atelierul integral al lui Constantin Brâncuși. Operele de care se despărțea atît de greu au fost donate statului francez prin testament.

O statuie de Brâncuși întrupează o idee fundamentală. Spunea cu ironie că are, ca orice sculptor, o idee în fiecare zi... Hărnicia lui, care ajunsese legendară, a rodit în cîteva teme fundamentale, pe care le-a reluat mereu. Fiecare temă avea mai multe versiuni... Unele dintre ele fuseseră concepute și realizate în țară.

Sculptorul era un artist dublat de un om gospodar, un om fără vicii, fără cutezanța de a-și întemeia o familie, așa cum făceau mulți filozofi și poeți antici, dedicați în exclusivitate operei.

Darul testamentar al lui Brâncuși a fost răsplătit de oficialitatea franceză după moartea sa. Casa lui, o clădire veche din centrul Parisului, a fost dărîmată. Lucrările sculptorului cu tot mobilierul intact au fost mutate în Muzeul de Artă Modernă. Acolo era adevăratul loc al gloriei lui Brâncuși. S-a păstrat totul,pînă la ultimele unelte. Brâncuși a fost meseriaș, sculptor, pictor, gospodar, filozof, moralist, om de litere și om de idei. Legăturile lui cu locurile natale nu se întrerupseseră niciodată.

Geo Bogza, după ce vizitase atelierul-muzeu, scria: "Un topor, unelte de lucrat lemnul, un cuptor — interior de meșter lemnar, cum sînt atîția în umbra uriașilor codri carpatini; lipsea doar mirosul fînului și foșnetul frunzișului ... Acest interior dac, ale cărui ziduri n-au să fie niciodată năruite, face acum parte din tezaurul acestui oraș. Un țăran din Gorj a făcut pentru țara lui ceea ce pentru alte țări n-au putut face decît regii și împărații."

(După Petre Pandrea, Brâncuși. Amintiri și exegeze).

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

GRAMATICĂ

I. VERB

MODUL INDICATIV , TIMPUL MAI MULT CA PERFECT

Întîi și-a făcut temele, apoi s-a dus la joacă.	Cînd s-a dus la joacă, își făcuse (deja) temele.
Întîi au curățat cîmpul, pe urmă au arat.	Curățaseră cîmpul cînd au arat.
După ce am vizitat orașul, ne-am întîlnit cu Maria.	Vizitaserăm orașul cînd ne-am întîlnit cu Maria.

Ajunsesem la gară înainte de sosirea trenului.

Ne scrisese înainte să primească telegrama.

Plecaseră înainte de a deschide muzeul.

Cînd a sosit Maria, Viorica plecase la facultate.

Mă întreba mereu ce aflasem de la voi.

1. SUFIXE ȘI DESINENȚE

Afirmativ

Verbe în -a	Verbe în -î	Verbe în -i
1 cîntÁSEM	1 coborÎSEM	1 venÍSEM
2 cîntÁSEȘI	2 coborÎSEȘI	2 venÍSEȘI
3 cîntÁSE	3 coborÎSE	3 venÍSE
4 cîntÁSERĂM	4 coborÎSERĂM	4 venÍSERĂM
5 cîntÁSERĂȚI	5 coborÎSERĂȚI	5 venÍSERĂȚI
6 cîntÁSERĂ	6 coborÎSERĂ	6 venÍSERĂ

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Verbe în -ea		Verbe în -e
1 văzÚSEM	1 cerÚSEM	1 merSÉSEM
2 văzÚSEŞI	2 cerÚSEŞI	2 merSÉSEŞI
3 văzÚSE	3 cerÚSE	3 merSÉSE
4 văzÚSERĂM	4 cerÚSERĂM	4 merSÉSERĂM
5 văzÚSERĂŢI	5 cerÚSERĂŢI	5 merSÉSERĂŢI
6 văzÚSERĂ	6 cerÚSERĂ	6 merSÉSERĂ

2. **TEMĂ**

Participiu	Mai mult ca perfect
cîntá-t	cîntá - se -
coborí - t	coborí - se -
vení - t	vení - se -
văzú - t	văzú - se
cerú - t	cerú - se
mér - s	mersé - se

NOTĂ:

Verbe cu participiul în -s, -t, -pt

merS	merSE - SE -
scriS	scriSE - SE -
spuS	spuSE - SE -
fierT	fierSE - SE -
frînT	frînSE - SE -
sparT	spărSE - SE -
rupT	rupSE - SE -
copT	copSE - SE -

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

fripT	fripSE - SE -
înfipT	înfipSE - SE
supT	supSE - SE

-A	-Î	-I	-EA	-E			
SUFIX DE PERFECT					SUFIX DE MAI MULT CA PERF.	DESINENȚE	PERS.
-á	-í	-í	-ú	-ú -sé	´- SE	-m	1
						-şi	2
						-Ø	3
						-răm	4
						-răți	5
						-ră	6

Negativ

Voise să-i vadă, dar NU putuse să-i mai aştepte.

NU + afirmativ

3. VERBE NEREGULATE

a fi	a avea	a da	a sta
1 fusésem	1 avusésem	1 dădúsem	1 stătúsem
2 fuséseşi	2 avuséseşi	2 dădúseşi	2 stătúseşi
3 fusése	3 avusése	3 dădúse	3 stătúse
4 fuséserăm	4 avuséserăm	4 dădúserăm	4 stătúserăm
5 fuséserăți	5 avuséserăți	5 dădúserăți	5 stătúserăți
6 fuséseră	6 avuséseră	6 dădúseră	6 stătúseră

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

4. POZIȚIA FORMELOR PRONOMINALE NEACCENTUATE

În ziua aceea SE dusese la pădure.

Nu-ȘI văzuse bunicii de mult timp.

MĂ așteptaseră două ore la cămin.

ÎI telefonasem de dimineață.

Cartea I-O dădusem lui Alexandru.

pron. neacc. + verb

5. FOLOSIRE

A. ÎNAINTE DE examen, repetaseră toate lecțiile.

Ajunsesem acolo ÎNAINTE DE plecarea lui.

ÎNAINTE DE a se întoarce la București, Adrian vizitase Valea Prahovei.

m.m. ca perfect +	ÎNAINTE DE +	<	subst. Ac.
			verb infinitiv

B. CONCORDANȚA CU ALTE TIMPURI

1. Aflasem că a pierdut examenul ÎNAINTE să-mi spună.

Aduseseră hărțile ÎNAINTE CA profesorul să le ceară.

Indicativ	Adverb	Conjunctiv
m.m.ca perf.	ÎNAINTE (CA)	prezent

ÎNAINTE să plece în vacanță, își vizitase rudele.

ÎNAINTE CA Maria să ajungă la cabană, Radu plecase.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Adverb	Conjunctiv	Indicativ
ÎNAINTE (CA)	prezent	m.m.ca perf.

2. CÎND am intrat în sală, filmul începuse.

CÎND i-a telefonat Mircea, Andrei nu se întorsese încă.

Adverb	Indicativ	Indicativ
CÎND	perf.compus	m.m.ca perf.

Ploaia încetase CÎND au plecat ei.

Casa de bilete se închisese CÎND am ajuns eu.

Indicativ	Adverb	Indicativ
m.m.ca perf.	CÎND	perf.compus

3. Abia DUPĂ CE aşteptaseră o oră, i-a primit doctorul.

DUPĂ CE începuse spectacolul, n-a mai putut intra în sală.

Conjuncţie	Indicativ	Indicativ
DUPĂ CE	m.m.ca perf.	perf.compus

A venit şi el DUPĂ CE noi terminaserăm treaba.

I-a adus harta DUPĂ CE predase lucrarea.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Indicativ	Conjuncţie	Indicativ
perf.compus	DUPĂ CE	m.m.ca perf.

4. Mă întreba mereu CE-mi spusese atunci Maria.

Voiau să ştie CINE-l aşteptase pe Florin la aeroport.

A procedat CUM îl sfătuiseră prietenii.

Nu ne spusese CUM petrecuse la voi.

O întrebase UNDE pusese cheile maşinii.

Venise CÎND stătuse ploaia.

Indicativ	Pronume, adverb	Indicativ
imperf. perf.compus m.m.ca perf.	CINE CE CARE CÎT CUM UNDE CÎND	m.m.ca perf.

5.a. DEŞI promisese că va veni, nu se ţinuse de cuvînt.

Cu TOATE că-i plăcuse bluza, n-a cumpărat-o.

DEŞI cumpărase multe lucruri, mai avea încă bani.

Conjuncţie	Indicativ	Indicativ
DEŞI CU TOATE CĂ	m.m.ca perf.	m.m.ca perf. perf. compus imperfect

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Se prezentase bine la examen, CU TOATE CĂ lipsise mult.

Nu l-a ajutat, DEȘI îl rugase.

Îl mai durea capul, DEȘI luase un antinevralgic.

Indicativ	Conjuncție	Indicativ
m.m.ca perf. perf. compus imperfect	DEȘI CU TOATE CĂ	m.m. ca perf.

b. PENTRU CĂ citise prea mult, îl dureau ochii.
DEOARECE întîrziase, n-a văzut primul act al piesei.

DIN CAUZĂ CĂ plouase prea mult, fructele nu se copseseră încă.
FIINDCĂ nu-i anunțase, se supăraseră pe el.

Conjuncție	Indicativ	Indicativ
PENTRU CĂ FIINDCĂ DIN CAUZĂ CĂ DEOARECE	m.m.ca perf.	imperfect perf.compus m.m.ca perf.

Se simțea rău PENTRU CĂ răcise.

N-a mai prins vaporul FIINDCĂ întîrziase.

Nu veniseră la curs DEOARECE nu fuseseră anunțați.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Indicativ	Conjuncție	Indicativ
imperf. perf.compus m.m.ca perf.	PENTRU CĂ FIINDCĂ DIN CAUZĂ CĂ DEOARECE	m.m.ca perf.

II. PRONUME ŞI ADJECTIV NEHOTĂRÎT

A. FIECARE

Nominativ - Acuzativ

FIECARE (turist) a fost cazat îndată ce a sosit.
Am discutat cu FIECARE (colegă) în parte.
L-am întrebat pe FIECARE (student) unde locuieşte.

Genitiv - Dativ

Adjectiv

La aeroport s-a cerut paşaportul FIECĂRUI călător.

S-a adresat FIECĂREI funcţionare.

Pronume

La aeroport s-a cerut paşaportul FIECĂRUIA (dintre călători).

S-a adresat FIECĂREIA (dintre ele).

		Singular		
		m.	n.	f.
N.Ac.	adj.	FIECARE		
	pron.			
G.D.	adj.	FIECĂRUI		FIECĂREI
	pron.	FIECĂRUIA		FIECĂREIA

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NOTĂ:

a. FIECARE = FIE + care

b. FIECARE articol

FIECĂREI fetițe

adj.nehot. + subst. sg. neart.

c. Nume de persoane — Nume de obiecte

adjectiv

Nume de persoane	Nume de obiecte
(L)-a întrebat pe FIECARE muncitor.	Am să recitesc FIECARE capitol.
A anunțat-(o) pe FIECARE colegă în parte.	Repetă FIECARE formulă.
(ÎL,O +) PE + FIECARE + subst. neart.	FIECARE + subst.neart.

pronume

Îl examinează pe FIECARE?	L-ai încercat pe FIECARE (dintre ei)?
O anunță pe FIECARE (dintre colege).	O va corecta pe FIECARE.

ÎL, O + PE + FIECARE

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

d. Am revăzut lucrarea FIECĂRUI student→
Am revăzut-o pe a FIECĂRUIA.

PE + al ...+ FIECĂRUI(A) ...

B. TOT

Singular

Adjectiv	Pronume
Am citit TOT romanul într-o zi.	A mîncat TOT ce i-a dat.
TOATĂ aparatura a funcţionat perfect.	A băut-o (pe) TOATĂ.

		m.	n.	f.
N,Ac.	adj.	TOT		TOATĂ
	pron.			

NOTĂ:

a. A tradus tot capitolul = A tradus capitolul întreg.
A tradus întregul capitol.

tot, toată + subst. = întreg, întreagă

b. Am străbătut TOT orașul pe jos.

TOT, TOATĂ + subst. sg. cu art. hot.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

c. **Pronumele TOT cu articol**

Am mîncat <u>tot</u>. = Am mîncat TOTUL.

Spune-mi <u>tot</u> despre ea. = Spune-mi TOTUL despre ea.

Plural

Adjectiv

S-au prezentat TOŢI candidaţii?

Au participat la TOATE competiţiile.

Au trimis invitaţii TUTUROR prietenilor.

Cunoştea adresele TUTUROR colegelor.

Pronume

TOŢI sînt aici?

Le-au găsit pe TOATE acasă.

Nu le-am arătat TUTUROR fotografiile.

Îl interesează părerea TUTUROR.

		m.	n.	f.
N.Ac.	adj.	TOŢI	TOATE	
	pron.			
G.D.	adj.	TUTUROR		
	pron.			

NOTĂ:

a. TOŢI <u>prietenii</u> l-au felicitat.

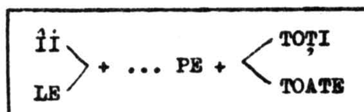
TOŢI ... + subst. pl.cu <u>art. hot.</u>

b. Au venit <u>toţi</u> = Au venit <u>cu toţii</u>.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

c.

Adjectiv	Pronume
Am mîncat toate prăjiturile.	Le-au mîncat pe toate.

d. Locuțiuni

S-a îmbrăcat cu haine groase. Cu toate acestea a răcit. (= Totuși a răcit).

Cu toate că e bolnav, a venit la serviciu. (= Deși e bolnav...)

Înainte de toate, trebuie să ne ocupăm de copii. (= Mai întîi, în primul rînd trebuie...)

TOT cu valoare adverbială

a. Știu că tu ai compus melodia acestui imn TOT tu ai scris și versurile?

TOT Maria e la telefon?

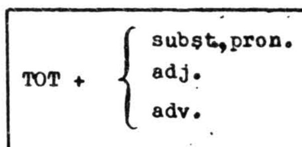
TOT înaltă e și sora lui.

TOT aici am locuit și anul trecut.

TOT acum pleacă și un personal spre Craiova.

TOT așa am procedat și noi (= la fel).

TOT atît au scris și ei (= la fel de mult).

b. A TOT plouat zilele acestea (= în continuu, mereu)

A TOT fumat pînă cînd s-a îmbolnăvit.

TOT + verb

c. E TOT mai bolnav. (= din ce în ce)

Se face TOT mai cald.

TOT + adj.,adv. comparativ

d. În ultimul timp a luat TOT note mari (= numai)

e. Am telefonat încă o dată, dar TOT nu mi-a răspuns.

f. <u>Locuţiuni</u>

A uitat <u>cu totul</u> de spectacol. (= complet, cu desăvîrşire)

A umblat <u>peste tot</u>.(= pretutindeni)

A recitat frumos <u>de tot</u>.(= <u>foarte</u> frumos)

Mi-e <u>tot una</u> dacă vine sau nu. (= mi-e indiferent)

C. <u>MULT</u>

<u>Singular</u>

Am pierdut MULT timp căutînd adresa lui.

Ascultam întotdeauna cu MULTĂ atenţie.

Nu cumpăra prea MULT vin!

Pe masă era MULTĂ pîine.

		m.	n.	f.
N.Ac.	adj.	MULT		MULTĂ
	pron.	-		

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NOTĂ :

Am băut MULT compot.

MULT ... + subst. fără plural, neart.

Plural

Adjectiv

MULȚI studenți au plecat de ieri în tabără.

Pe MULTE colege le-am întîlnit la mare.

A citit operele MULTOR scriitori români.
Proiectele MULTOR arhitecți mi s-au părut foarte bune.

Pronume

Pe MULȚI i-am întrebat, dar nimeni n-a știut să-mi răspundă.

Scrie poezii frumoase. MULTE (dintre ele) au fost traduse în diferite limbi.

N-a vorbit MULTORA despre intenția lui.
Ideile MULTORA (dintre ele) au fost puse în practică.

		m.	n.	f.
N,Ac.	adj.	MULȚI	MULTE	
	pron.			
G,D.	adj.	MULTOR		
	pron.	MULTORA		

NOTĂ:

a. MULȚI colegi i-au lăudat ideile.

MULȚI... + subst. pl. neart.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

b. <u>Adjectiv</u> | <u>Pronume</u>

Adjectiv	Pronume
Am văzut <u>multe</u> filme românești.	PE <u>multe</u> dintre ele <u>le</u> cunoști și tu.

ÎI / LE > + ...PE+ < mulți / multe

<u>MULT cu valoare adverbială</u>

O să citească MULT în vacanță.

Săptămîna trecută a plouat MULT.

<u>NOTĂ:</u>

a. Conferința durează <u>cel mult</u> o oră.(=maximum)

Nu pot să-ți dau ție pixul. <u>Cel mult</u>, pot să ți-l împrumut. (= în cel mai bun caz)

b. Citește <u>mai mult</u> romane istorice.(= în special)

D. <u>PUȚIN</u>

<u>Singular</u>

Am cumpărat PUȚINĂ cafea.

Dă-mi PUȚIN lapte!

		m.	n.	f.
N.Ac.	adj.	PUȚIN		PUȚINĂ
	pron.	-		

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NOTĂ:

A mai rămas PUȚINĂ brînză.

PUȚIN ... + subst.fără plural,neart.

Plural

Adjectiv

În sală erau PUȚINI spectatori.

Ai cumpărat prea PUȚINE flori.

Pronume

Au rămas PUȚINI în amfiteatru.

O să analizăm PUȚINE dintre ele.

		m.	n.	f.
N,Ac.	adj.	PUȚINI	PUȚINE	
	pron.			

NOTĂ:

a. I-au rămas PUȚINI bani.

PUȚINI... + subst. pl. neart.

b. Exprimarea genitivului și a dativului

Acesta a fost rezultatul A puține experimente.

LA puțini dintre ei le-a plăcut spectacolul.

PUȚIN cu valoare adverbială

A slăbit PUȚIN, dar acum se simte bine.

O să stea PUȚIN la munte.

Cda. 142/1981 Fasc. 11

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NOTĂ:

Locuţiuni

a. Dacă nu te duci pe la ei, cel puţin telefonează-le! (= măcar)

b. A cheltuit pe puţin o mie de lei.(= minimum)

c. Toarnă laptele puţin cîte puţin!(= treptat)

d. Are nici mai mult, nici mai puţin decît zece mii de cărţi în bibliotecă.(=exact)

E. DESTUL

Singular

N-ai cumpărat DESTULĂ stofă.
E DESTUL lapte în frigider?

		m.	n.	f.
N.Ac.	adj.	DESTUL		DESTULĂ
	pron.	–		

NOTĂ:

A băut DESTUL ceai.

DESTUL ... + subst. fără plural, neart.

Plural

Adjectiv

Ai DESTUI bani?
Aţi cumpărat DESTULE pahare?

Pronume

Au venit DESTUI.
Mi-a spus DESTULE despre tine.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

		m.	n. f.
N. Ac.	adj.	DESTUI	DESTULE
	pron.		

DESTUL cu valoare adverbială

Ai muncit DESTUL astăzi.

Era DESTUL de inteligentă.

Văd că pictează DESTUL de bine.

NOTĂ:

Destul de + adj., adv.

F. ORICINE

Nominativ - Acuzativ

- Cine poate rezolva problema? | - ORICINE o poate rezolva.
- Pe cine putem ruga să ne ajute? | - Puteţi ruga pe ORICINE.

Nu sta de vorbă cu ORICINE!

Genitiv - Dativ

- Al cui este câinele cel negru? | - Nu ştiu; poate fi al ORICUI.
- Cui trebuie să ne adresăm? | - Adresaţi-vă ORICUI!

N. Ac.	ORICINE
G. D.	ORICUI

NOTĂ:

a. ORICINE ... = ORI + cine ...

b. Roagă PE oricine şi o să te ajute!

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

G. ORICE

Adjectiv	Pronume
La magazinul acesta găsești ORICE lucru.	La magazinul acesta găsești ORICE.
Nu-mi place ORICE culoare.	Nu cumpăr ORICE.
Putem să vorbim despre ORICE carte.	Putem să vorbim despre ORICE.

N, Ac.	ORICE

NOTĂ:

a. ORICE = ORI + ce

b. orice carte — orice
orice volum — orice

adj. = pron.

c. ORICE prieten
ORICE familie

adj. nehot. + subst. sg. neart.

d.

	Nume de persoane	Nume de obiecte
adj.	Poți consulta orice medic.	Citesc orice carte cu plăcere.
pron.	—	Citesc orice cu plăcere.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

H. ORICARE

Adjectiv	Pronume

Nominativ-Acuzativ

- Care (coleg) mă poate ajuta?

-ORICARE coleg te poate ajuta.	- ORICARE (dintre colegi) te poate ajuta.
ORICARE sportivă ar fi putut cîştiga.	ORICARE (dintre sportive) ar fi putut cîştiga.
Pot vorbi despre ORICARE articol.	Pot vorbi despre ORICARE (dintre articole).
Îl putem întreba pe ORICARE funcţionar.	Îl putem întreba pe ORICARE (dintre funcţionari).

Genitiv - Dativ

- Cărui student i se poate acorda premiul?

- ORICĂRUI student i se poate acorda premiul.	- ORICĂRUIA (dintre studenţi) i se poate acorda premiul.
Va avea în vedere propunerile ORICĂRUI colaborator.	Va avea în vedere propunerile ORICĂRUIA (dintre colaboratori).
ORICĂREI colege i-aş povesti întîmplarea nu m-ar crede.	ORICĂREIA (dintre colege) i-aş povesti întîmplarea nu m-ar crede.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

		Singular			Plural
		m.	n.	f.	
N., Ac.	adj.	ORICARE			-
	pron.				
G., D.	adj.	ORICĂRUI		ORICĂREI	(ORICĂROR)
	pron.	ORICĂRUIA		ORICĂREIA	(ORICĂRORA)

NOTĂ:

a. ORICARE = ORI + care ...

b. ORICARE om

ORICĂREI femei

adj. nehot.+ subst.neart.

c. ORICARE om e dator să muncească = ORICE om e dator să muncească.

(Recită ORICARE poezie). = Recită ORICE poezie.

adjectiv: ORICARE, ORICE

d.

	Nume de persoane	Nume de obiecte
adj.	(Îl) poţi ruga PE oricare prieten.	Poţi lua oricare autobuz.
	(O) poţi ruga PE oricare prietenă.	Poţi lua oricare maşină.

(ÎL, O +) PE + oricare + subst.

oricare + subst.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

pron.	Îl poţi ruga PE oricare (dintre ei). O poţi ruga PE oricare (dintre ele).	Îl poţi lua PE oricare. O poţi lua PE oricare.

ÎL,O + PE + oricare

İ. ORICÎT

Singular

ORICÎT zgomot ar fi în jur, nu mă deranjează.

ORICÎTĂ gimnastică a făcut, n-a reuşit să slăbească.

		m.	n.	f.
N,Ac.	adj.	ORICÎT		ORICÎTĂ
	pron.	—		

NOTĂ:

ORICÎT timp liber am, nu mă plictisesc.

ORICÎT ... + subst. fără plural, neart.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Plural

Adjectiv	Pronume
Poţi să tai ORICÎŢI trandafiri vrei.	Cu ORICÎŢI a stat de vorbă, nu s-a putut înţelege.
ORICÎTE discuri aş avea, tot aş mai cumpăra.	ORICÎTE a cumpărat n-au fost de ajuns.

		m.	n.	f.
N.Ac.	adj. / pron.	ORICÎŢI	ORICÎTE	
G.D.	adj.	(ORICÎTOR)		
	pron.	(ORICÎTORA)		

NOTĂ:

a. Ar cumpăra ORICÎTE vederi ar găsi.

ORICÎŢI ...+ subst. pl. neart.

b. Limbă vorbită

LA oricîţi (oameni) le-am spus asta, nici unul nu m-a crezut.

ORICÎTOR(A) = LA + { oricîţi / oricîte }

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ORICÎT cu valoare adverbială

ORICÎT (de mult) pictează, nu obosește.

Îți dau ORICÎT îmi ceri.

Te aștept aici ORICÎT vrei.

III. ADVERBE NEHOTĂRÎTE

A. ORIUNDE

- Unde vrei să așezăm televizorul?	- Pune-l ORIUNDE!

ORIUNDE am căutat, n-am mai găsit cartea asta.

B. ORICÎND

- Cînd pot să-i dau telefon? Vino la noi ORICÎND vrei!	- Îi poți telefona ORICÎND.

C. ORICUM

- Cum să scriu: cu majuscule sau cu litere mici?	- Scrie ORICUM!

ORICUM va proceda, va fi bine.

NOTĂ:

a. Chiar dacă întîrzie, o să vină oricum.
(= cu siguranță)

b. N-a intrat printre primii, dar oricum e student. (= în orice caz)
Nu știu dacă reușești, dar oricum poți să încerci.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

EXERCIȚII

1. **MODEL**: Pînă atunci (a nu călători) niciodată cu avionul. || Pînă atunci nu călătorisem niciodată cu avionul. Pînă atunci nu călătoriseși niciodată cu avionul....

Înainte de examen (a citi) în fiecare zi cîte două ore în bibliotecă.
În dimineața aceea (a scrie) prietenilor.
În ziua aceea (a aștepta) două ore sosirea trenului.
Pînă atunci (a nu vedea) nici o piesă de M. Sebastian.
(A pleca) înainte de masă.
În seara aceea (a se culca) tîrziu.
Îl (a întîlni) înainte de a se muta la Constanța.
În primăvara aceea (a-și cumpăra) altă mașină.

2. **MODEL**: În ziua aceea (a fi) foarte atent la experiențe. || În ziua aceea fusesem foarte atent la experiențe. În ziua aceea fuseseși foarte atent la experiențe....

Atunci îi (a da) telefon înainte de ora unu.
Pentru rezolvare (a nu avea) nevoie de alte explicații.
În anul acela (a nu fi) la mare cu ei.
În fiecare zi (a sta) de vorbă cu prietenii lui.
Pînă atunci (a nu-și da seama) de importanța descoperirii.
Înainte de a pleca în provincie (a sta) pe strada aceasta.
Înainte de accidentul acela (a fi) la un laborator.
Înainte de a lua doctoria (a avea) febră mare.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

3. <u>MODEL</u>: Se plimbase o oră înainte de....	Se plimbase o oră înainte de <u>a se culca</u>. Se plimbase o oră înainte de <u>culcare</u>.

Înainte de .... mă rugase să-l caut pe fratele lui.

Plecaseşi înainte de ... ?

Se supăraseră înainte de ...

Nu luaserăm medicamentele înainte de ...

Înainte de ..., voiseră să se ducă în parc.

Putuseră afla asta înainte de ...

Înainte de ..., o rugase să-i împrumute o valiză.

Închisesem uşa înainte de ...

4. <u>MODEL</u>: Îi (a aduce) cărţile	înainte înainte ca	a mă ruga	Îi <u>adusesem</u> cărţile înainte <u>să mă roage</u>.

Silvia (a pleca)	înainte	el (a explica) ce se întîmplase
Eu (a veni) de la cursuri	înainte ca	(a se întoarce) tata
Ei (a se aşeza) la masă		Radu (a ajunge) acasă
Elevii (a rezolva) problema		profesorul (a cere) lucrările
Ele (a nu putea) şti acest lucru		(a le spune) noi
Mihai (a nu se simţi bine) deloc		(a veni) doctorul
Eu (a-şi face) temele		sora mea (a începe) lecţia de pian
Îl (a vedea)		(a se căsători)

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

5. MODEL: Terminasem cartea

înainte	venirea ta
înainte de	a pleca la cinema
înainte ca	tu să mi-o ceri

Terminasem cartea înainte de venirea ta.

Terminasem cartea înainte să plec la cinema.

Terminasem cartea înainte ca tu să mi-o ceri.

Îi dăduse cartea înapoi	înainte	s-o termine
Ajunseseră la aeroport puțin	înainte de	decolarea avionului
Le făcuserăm o vizită	înainte ca	a pleca în vacanță
Dăduseră examen		începutul verii
Te căutase		tu să ajungi acolo
Mioara îmi povestise filmul		a-l vedea și eu
Se simțise foarte bine		a pleca în excursie
Lăsase cheile la portar		plecare

6. MODEL: Cînd i-(a cere) articolul, el încă nu-l (a termina) ‖ Cînd i-am cerut articolul, el încă nu-l terminase.

Cînd (a veni) copilul de la grădiniță, mama deja (a pregăti) masa.

Tocmai (a se întoarce) de la Galați cînd (a se întîlni) cu Florica.

Cînd (a pleca) în concediu, (a nu-și termina) încă toate lucrările.

Tu încă nu (a sosi) cînd (a telefona) sora ta.

Cînd (a întreba) de Radu, el încă (a nu ajunge) la cabană.

Mioara (a se culca) deja cînd (a se întoarce) mama de la fabrică.

Cînd (a ajunge) Elvira acasă, ploaia încă (a nu înceta).

Cînd (a se așeza) și Gheorghe la masă, eu (a mînca) supa.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

7. MODEL: (A ajunge) la gară după ce (a sosi) trenul?	Ați ajuns la gară după ce sosise trenul?

(A-și cumpăra) mașina aceea după ce o (a vinde) pe cea veche.

După ce (a-și face) operația (a se simți) mai bine.

(A primi) telegrama după ce îți (a telefona) Paula?

După ce (a se despărți), cei doi prieteni din copilărie (a se reîntîlni) ca studenți.

După ce (a deveni) inginer, (a hotărî) să plec pe un șantier.

Viorel (a se căsători) după ce (a se muta) în provincie.

Abia după ce (a termina) liceul (a se hotărî) să se facă ofițer.

(A publica) lucrarea după ce (a obține) titlul de doctor în științe.

8. MODEL: Tot atunci noi am fotografiat și casa în care (a locui) Eminescu.	Tot atunci noi fotografiaserăm și casa în care locuise Eminescu.

Maria n-a văzut cine (a intra) în cameră.

Ea nu știa cînd (a pierde) inelul de aur.

Nu mi-am dat seama cînd (a se întuneca).

Ion încerca să repare aparatul pe care-l (a defecta) copiii.

L-am întrebat și eu de ce (a lipsi) o săptămînă de la serviciu.

Arheologii mi-au comunicat la timp pînă unde (a ajunge) cu săpăturile.

Îi povesteau și lui ce (a vedea) în peșteră.

Matei dorea să meargă din nou unde (a fi) și anul trecut.

9. MODEL: Deși / Pentru că	a plăcea opera – a premia pe autor

Pentru că le plăcuse opera, îl premiaseră pe autor.

Pentru că le plăcuse opera l-au premiat pe autor.

....

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Deşi Cu toate că	a întîrzia - a ajunge la timp a fi bolnav - a lipsi de la serviciu
Din cauză că Pentru că Deoarece Fiindcă	a avea timp - a vizita grădina zoologică a-l căuta de multe ori - a nu-l găsi a slăbi - a se îmbolnăvi a o durea capul - a nu putea să lucreze a zîmbi - a crede că nu e supărată a discuta împreună - a nu se înţelege

1o. MODEL: A încălzit | tot / mult | supă || A încălzit toată supa. A încălzit multă supă.

Au băut Mîncaseră	tot	vin ceai
Aţi pregătit Am împachetat Am pus Ai fiert Aduseseм A luat	mult puţin destul	friptură pîine carne unt peşte lapte

11. MODEL: Ai scris prietenilor? || Ai scris tuturor prietenilor?

Ai aflat părerea colegelor?

Au venit prietenii.

Aceasta este părerea constructorilor?

Le-a oferit flori mamelor.

Au discutat cu colaboratorii.

Le-ai anunţat pe surori?

A tradus colegilor străini textul.

Aceasta este asociaţia artiştilor.

Aveţi acordul locatarilor?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

12. MODEL: A băut tot vinul. || A băut mult vin.

Săptămîna viitoare ne vizitează toate rudele.

Le-am spus tuturor vecinilor să curețe zăpada.

De ce bei tot compotul?

Ați schimbat toți banii la bancă?

Uniformele tuturor elevilor sînt albastre.

I-ai întîlnit pe toți prietenii la mare?

Au folosit toată vopseaua albă.

Reporterul a vorbit cu toate femeile din întreprindere.

13. MODEL: A tradus multe poezii de Eminescu.	Le-a tradus pe multe dintre ele.
A adus toate fotografiile.	Le-a adus pe toate.

Am citit toate ziarele.

Ai verificat toate butoanele?

O să trimită multe filme în străinătate.

Ai încercat mulți pantofi?

O să plantați toți pomii aici?

Au ales multe tablouri pentru expoziție.

De ce lăsați toate bagajele în gară?

Am consultat mulți specialiști.

14. MODEL: Au întrebat dacă colegii lor sînt ... aici.	tot mult	Au întrebat dacă colegii lor sînt tot aici.

Nu știu dacă te-a căutat ... el la telefon.	tot
Ieri am văzut un spectacol ... de interesant.	mult
Au ... așteptat pînă cînd s-au plictisit.	puțin
S-a îmbolnăvit, pentru că a muncit prea...	destul

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Ţi s-au uscat florile, pentru că nu le-ai udat...

Ionel s-a făcut... mai voinic.

A dat de cîteva ori examenul, dar ... n-a reuşit.

Dacă mănînci... nu te îngraşi.

15. MODEL:

... i-aş spune asta nu m-ar crede.	Oricui i-aş spune asta nu m-ar crede.
Nu le trebuie... piesă.	Nu le trebuie orice piesă.

... poate să trateze această temă.

Spune..., numai spune ceva!

Propunerea ... e binevenită.

La cooperativa aceasta se repară... tip de frigider.

Vrei să discuţi cu ... din secţia asta?

... lucru e greu la început.

Nu pot să dau ... casetofonul meu.

... dentist poate să-ţi scoată măseaua.

16. a. MODEL:

... chirurg poate să facă această operaţie.	Oricare chirurg poate să facă această operaţie.

Vorbiţi cu ... secretară!

Puneţi în sală portretul ... scriitor!

Cred că poate să-l învingă pe ... concurent.

N-aş spune ... persoane ideea asta.

Cu... profesor am stat de vorbă mi-a sugerat să schimb tema lucrării.

O să mă adresez ... meseriaş.

Pe... tînăr l-aş sfătui să se ocupe de matematică.

Pot să telefonez ... colege.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

b. MODEL: Oricare chirurg poate să facă această operație.	Oricare dintre chirurgi poate să facă această operație.

17. MODEL: Pe care femeie s-o ajutăm?	Ajutați-o pe oricare (dintre acelea)!
Ce prăjitură să luăm?	Luați orice prăjitură!

Pe care fetiță o fotografiați?
Pe care chelner să-l chem?
Ce batic alegi?
Ce flori pot să cumpere?
Pe care arhitect îl consultați?
În ce cofetărie să intrăm?
Pe ce scaun să mă așez?
Pe care soră s-o anunțe?

18. MODEL: Te rog, ia ... orez ai nevoie.	Te rog, ia oricît orez ai nevoie.

... ciocolată mănîncă, tot ar mai mînca.
Pe ... colege le-a rugat să-i împrumute cursul, toate l-au refuzat.
Cheltuiește tot, ... bani ar avea.
... excursii ar face, tot nu se simte obosit.
La ... elevi le-a vorbit despre Eminescu, întotdeauna a avut succes.
... zile stă la plajă, tot nu se bronzează de ajuns.
I-am spus că poate să rămînă la noi ... vrea.
... rochii noi ar avea, tot mai vrea să cumpere altele.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

19. MODEL:

La spectacolul acesta nu găseşti bilete...	oricum oricînd	La spectacolul acesta nu găseşti bilete oricînd.

Mănînc ... cu plăcere o prăjitură.	oriunde
Merge la bibliotecă,pentru că nu poate să lucreze...	oricînd
Dacă n-ai timp mîine, du-te...,la ei.	oricum
... m-aş afla, nu mă simt aşa de bine ca acasă.	
Nu se poate aşeza..., pentru că nu vede la tablă.	
Pentru excursie nu poţi să te îmbraci...	
Nu e voie să parchezi maşina...	
... ar proceda, va fi bine pentru el.	

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LECTIA 39

SCRISOAREA

Întîi se gîndi să trimită scrisoarea prin poştă, însă aceasta putea sosi cînd era şi el de faţă, ceea ce nu-i convenea. Hotărî să i-o pună în cameră. Într-o zi, cînd Otilia nu era acasă, depuse plicul cu indicaţia "Domnişoarei Otilia" pe pat ... La ora unu se auziră paşii Otiliei...

- Felix - se auzi strigătul fetei de alături - tu eşti acolo?

- Da, răspunse acesta cu glasul stins.

Îşi închipuia că fata citise scrisoarea... Felix trecu dincolo ... Otilia era întinsă pe sofa, îmbrăcată aşa cum venise din oraş. Tînărul văzu scrisoarea pe marginea mesei, nedesfăcută... La masă, Otilia îl întrebă despre activitatea lui universitară.

- Ce ai, Felix? Eşti aşa distrat! Te pomeneşti că eşti îndrăgostit! Nu m-aş mira cu atîtea colege... Felix se simţi dezamăgit de presupunerea Otiliei şi îi trecu gîndul de a smulge înapoi scrisoarea. ... După un timp, Otilia urcă scările. Se auzi cînd intră în odaie. Apoi urmară mici zgomote indistincte şi ... nimic. Cînd, tîrziu, Felix ieşi din cameră, uşa odăii fetei era deschisă , scrisoarea lipsea de pe masă, iar Otilia era în oraş... A doua zi, la masă, Otilia păru tot atît de senină, iar seara nu veni deloc... O mîhnire mare îl cuprinse pe Felix... Îşi chinuia totuşi mintea cu fel de fel de ipoteze... Cum? Otilia are atîta putere de a se preface? Are atît de puţină inimă încît să nu vrea să-i spună o vorbă? E în stare să-l iubească pe bătrînul Pascalopol şi să-l treacă cu vederea pe el? ... În ziua cînd orice speranţă părea pierdută, Felix fu atît de mîhnit, încît uită să se mai întoarcă acasă la prînz. Merse pe jos, în frig, pînă la Băneasa .Obosit, se aşeză pe o bancă încărcată de zăpadă. Îl deşteptă din toropeală o

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

mînă subţire care-i ridica bărbia în sus. Era Otilia.

- Felix, ce faci tu aici? De cînd te caut! Şi mai spui că mă iubeşti!

Felix tresări. Va să zică Otilia citise scrisoarea!

(După G. Călinescu, Enigma Otiliei)

x
x x

... Dar îţi dai tu seama cîte avem noi de făcut? Avem de dărîmat oraşe mizerabile şi de construit altele, vrednice de ţara şi de epoca noastră; avem de clădit sate, ne trebuie şcoli, spitale, teatre, biblioteci, muzee, fabrici, medicamente. Trebuie ca noi înşine să răsfoim cărţile şi să colindăm ţările ca să putem, la rîndul nostru, să educăm pe alţii. Avem atîtea de făcut pentru ţara noastră!

(G. Călinescu, Cronicile optimistului)

RETINEŢI

a. a fi de faţă = a fi prezent, a asista

b. asta
- Am auzit că Radu a ieşit primul la concurs.
- Asta era de aşteptat.

- Maria nu e o prietenă bună.
- Asta să n-o mai spui niciodată!

c. aşa (de) + adj., adv. =
atît de + adj., adv.

d. a fi în stare — Nu e în stare să ia examenul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

e. vasăzică = aşadar, prin urmare

f. a trece cu vederea = a ignora, a nu da importanţă

GRAMATICĂ

I. PRONUME ŞI ADJECTIV NEHOTĂRÎT : ATÎTA

Singular

Vă rog să nu mai faceţi ATÎTA zgomot!

Nu e bună ATÎTA ploaie.

- Mai vrei o bucată de zahăr?
- Nu, ATÎT(A) îmi ajunge.

		m.	n.	f.
N, Ac.	adj. / pron.	ATÎT(A)		ATÎTA

NOTĂ:

a. ATÎTA mătase

ATÎTA ceai

ATÎT(A) + subst. fără plural, neart.

b. Exclamativ

A venit atîta lume!

(= foarte multă)

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

c. Corelative

A băut atîta cafea, încît n-a mai putut să doarmă.

Au recoltat atîta grîu, că n-au mai avut unde să-l depoziteze.

ATÎT(A) ... ÎNCÎT, CĂ

Am luat atît(a) vin cît mi-a trebuit.

Folosesc atîta margarină cîtă am.

ATÎT(A) ... CÎT , CÎTĂ

Plural

Adjectiv	Pronume
E bucuroasă fiindcă a primit ATÎTEA flori.	ATÎȚIA îți ajung ?
Mi-a dat ATÎȚI bani cîți a avut la el.	NU pot să pun ATÎTEA în servietă.
Nu pot să notez acum adresele ATÎTOR colegi.	NU mai telefona ATÎTORA!

		Plural		
		m.	n.	f.
N.Ac.	adj.	ATÎȚI(A)	ATÎTEA	
	pron.			
G.D.	adj.	ATÎTOR		
	pron.	ATÎTORA		

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NOTĂ:

a. ATÎȚIA studenți

ATÎȚI(A) ... + subst. pl. neart.

b. Limbă vorbită

Am povestit LA atîția (colegi) întîmplarea aceasta!

ATÎTOR(A) = LA + { atîți(a) / atîtea }

---

c. Exclamativ

Atîția copii erau în parc!

(= foarte mulți)

d. Corelative

A cumpărat atîtea, încît (= că) n-a mai avut ce să facă cu ele.

ATÎȚI(A) ATÎTEA ATÎTOR(A)	... ÎNCÎT, CĂ

Au sosit atîția cîți s-au anunțat.

Le-am dat dicționare atîtora cîți m-au rugat.

ATÎȚI(A)	CÎȚI
ATÎTEA	CÎTE
ATÎTOR(A)..........	{ CÎȚI / CÎTE }

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ATÎT cu valoare adverbială

A lucrat ATÎT, încît a obosit.

Ai așteptat ATÎT, că te-ai plictisit.

Muncesc ATÎT cît trebuie.

Am cheltuit TOT ATÎT cît ai cheltuit și tu.

NOTĂ:

a. Exclamativ

Atît (de mult) am citit!

(= foarte mult)

E atît de frumos afară!

(= foarte frumos)

b. Corelative

ATÎT (de mult) ... ÎNCÎT , CĂ

(TOT) ATÎT ... CÎT

II. VERB

A. MODUL SUPIN

1. FORME

A cumpărat o mașină DE spălat.

Maria m-a ajutat LA împachetat.

Fructele acestea sînt tocmai bune DE mîncat.

Teorema nu era greu DE înțeles.

prepoziție + participiu

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

2. FOLOSIRE

A. a. Vrea să-şi cumpere un aparat de fotografiat (= cu care se fac fotografii).

Unde ai pus hîrtia de scris? (= pe care se scrie).

Şi-au luat bilete la vagonul de dormit (= în care se doarme).

subst. + DE + participiu

b. E un exercițiu uşor de făcut (= care se face uşor),

Au adus la atelier nişte maşini greu de reparat (=care se repară greu).

subst. + adv. de mod + DE + participiu

c. A avut o idee demnă de reținut (= care e demnă să fie reținută).

Era o vreme potrivită pentru plimbat (= care era potrivită pentru plimbare).

A construit o maşină folositoare la recoltat (= care foloseşte la recoltare).

subst. + adj. +	DE LA PENTRU	+ participiu

B.a. Laptele nu mai era bun de băut.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Ghetele acestea nu sînt potrivite pentru urcat pe munte.

Detergenții sînt necesari la spălat.

A FI + adj. +	DE LA PENTRU	+	participiu

b. Pentru mîine avem de învățat foarte mult (= trebuie să învățăm).

N-ați avut nimic de scris? (= n-a trebuit să scrieți nimic?)

A AVEA + DE + participiu

c. Ce e de făcut în cazul acesta? (= ce se poate face?)

E de necrezut cît de repede a învățat românește.
(= nu se poate crede).

Nu mai e nimic de adăugat la cele spuse de el.
(= nu se mai poate adăuga).

Rămîne de văzut dacă are sau nu dreptate.
(= urmează să se vadă).

A FI, p.3 A RĂMÎNE, p.3	+	DE	+	participiu

d. Era ușor de aflat programul cursurilor (= era ușor să se afle).

Ar fi fost bine de știut dinainte cum funcționează aparatul
(= ar fi fost bine să se știe).

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

E greu de spus ce trebuie să facă (= e greu să se spună).

E imposibil de învăţat cînd e zgomot (= e imposibil să se înveţe).

expresie impersonală + DE + participiu

e. Banii îi păstrează pentru reparat maşina (= ca să repare maşina, pentru repararea maşinii, pentru a repara maşina).

Au venit la cules (= să culeagă, pentru a culege).

verb + { LA / PENTRU } + participiu

NOTĂ:

a. Au cerut de băut.

Ne-a dat de scris.

b. Ai terminat de scris?

S-au apucat de învăţat.

S-au săturat de umblat pe jos.

A TERMINA / A SE APUCA ... } + DE + participiu

3. SUBSTANTIVAREA SUPINULUI

S-au apucat de semănat.	Semănatul grîului se va termina repede.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Ne-a ajutat la arat.	Aratul cîmpului s-a făcut cu tractoare.

supin + - UL ——► subst.

NOTĂ:

A venit la cules de struguri.	Culesul strugurilor începe în septembrie.
Au plecat la pescuit de păstrăvi.	Pescuitul păstrăvilor nu este oprit acum.

B. MODUL INDICATIV, TIMPUL PERFECT SIMPLU

Văzînd că e tîrziu, Radu porni grăbit spre școală.

După ce citi textul în întregime, profesorul începu să explice cuvintele noi.

Cînd veni de la cinema, Mariana dădu telefon surorii sale.

1. FORME

Afirmativ

Verbe în -a		Verbe în -î		Verbe în -i	
1	lucrÁI	1	hotărÎI	1	citÍI
2	lucrÁȘI	2	hotărÎȘI	2	citÍȘI
3	lucrĂ	3	hotărÎ	3	citÍ
4	lucrÁRĂM	4	hotărÎRĂM	4	citÍRĂM
5	lucrÁRĂȚI	5	hotărÎRĂȚI	5	citÍRĂȚI
6	lucrÁRĂ	6	hotărÎRĂ	6	citÍRĂ

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Verbe în -ea		Verbe în -e			
1	văzUI	1	cerUI	1	spuSEI
2	văzUȘI	2	cerUȘI	2	spuSEȘI
3	văzU	3	cerU	3	spuSE
4	văzURĂM	4	cerURĂM	4	spuSERĂM
5	văzURĂȚI	5	cerURĂȚI	5	spuSERĂȚI
6	văzURĂ	6	cerURĂ	6	spuSERĂ

2. **TEMĂ**

Participiu	Perfect simplu
cîntá-t	cîntá -
hotărî́-t	hotărî́-
cití-t	cití-
văzú-t	văzú-
cerú-t	cerú-
spú-s	spúse -

NOTĂ:

a. Verbe în -a

1 cîntA-i

2 cîntA-și

3 cîntĂ-

b. Verbe cu participiul în -s, -t, -pt

merS	merSE
scriS	scriSE
trimiS	trimiSE

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

fierT	fierSE
frînT	frînSE
sparT	sparSE
rupT	rupSE
copT	coapSE
fripT	fripSE
înfipT	înfipSE
supT	supSE

-A	-Î	-I	-EA	-E		
SUFIXE DE PERFECT					DESINENȚE	PERS.
-Á	-Î́	-Í	-Ú	-Ú -SE	- i	1
					-și	2
					-Ø	3
					-răm	4
					-răți	5
					-ră	6

NOTĂ:

Accentul verbelor cu sufixul -SE

pers. 1, 2 : - sé

pers. 3, 6 : ´ se

pers. 4, 5 : ´se ; - sé

Negativ

NU văzuseră nimic.

NU + afirmativ

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

3. VERBE NEREGULATE

a fi		a avea		a da		a sta	
1	fuséi	1	avuséi	1	dădúi	1	stătúi
2	fuséşi	2	avuséşi	2	dădúşi	2	stătúşi
3	fú(se)	3	avú(se)	3	dădú	3	stătú
4	fusérăm	4	avusérăm	4	dădúrăm	4	stătúrăm
5	fusérăţi	5	avusérăţi	5	dădúrăţi	5	stătúrăţi
6	fú(se)ră	6	avú(se)ră	6	dădúră	6	stătúră

4. POZIŢIA FORMELOR PRONOMINALE NEACCENTUATE

Cînd SE trezi nu-ŞI mai aminti nimic.

ÎL căutară la cămin şi la facultate.

MI LE dădu, mulţumindu-mi călduros.

pron.neacc.+verb

5. FOLOSIRE - în naraţiuni

"Şoimaru şi Bîrnovă, rămaşi mai în urmă, voiau să pornească şi ei, cînd un ostaş tătar se opri lîngă ei şi le zise:

- Staţi!

N-avură vreme să mai întrebe ce este. Văzură numai cum grăbeşte spre ei, cu figura veselă, Cantemir, beiul tătar. Ajuns în faţa lor, se opri şi îi cercetă din cap pînă în picioare. ... După ce cercetă cu de-amănuntul pe cei doi tovarăşi, le zise:

- Voi sînteţi! Mi-aţi scăpat viaţa şi vă găsesc după placul inimii mele. Să ne facem fraţi de război! ...

Bîrnovă şi Şoimaru întinseră mîinile şi tătarul, făcînd un pas, căzu între ei, cuprinzîndu-i pe amîndoi cu braţele. Apoi tătarul se

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

crestă la braţ; cu cuţitele lor se sîngerară şi moldovenii şi-şi atinseră pe rînd buzele de picăturile rubinii de sînge. Se priviră apoi cu voie bună, ca şi cum lumina lui cireşar se datora prieteniei lor legată într-o clipă; şi tătarul, apucîndu-i de mîini, le zise:

– Haideţi cu mine!

(După M. Sadoveanu, Neamul Şoimăreştilor)

EXERCIŢII

1. MODEL: Am vizitat ... oraşe! ‖ Am vizitat atîtea oraşe!

Nu pot lua cu mine ... cămăşi.

Ce caută ... oameni aici?

Am aflat ... lucruri interesante de la dumneavoastră!

Ce vrei să faci cu ... ceai?

Să nu mai piardă ... vreme cu joaca!

De ce a fost nevoie să telefonezi ... prieteni?

Numai ... fotografii aţi făcut?

Unde o să pun bagajele...?

2. MODEL:

Tai ... pîine	cîtă cîte	se consumă la masă

Tai atîta pîine cîtă se consumă la masă.

Cumpăr ... zahăr	cît	erau în casă
O să rezolve...probleme	cîtă	îmi trebuie
Foloseşte ... făină	cîţi	o să poată
Le-am dat jucării...copii	cîte	are nevoie
A făcut... gălăgie	încît	nu l-am mai aşteptat
A fumat...ţigări	că	s-a îmbolnăvit
A întîrziat...timp		a început să tuşească
A mîncat ... fructe		nu l-am mai aşteptat

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

3. MODEL: A lipsit | atît (de mult) | încît... || A lipsit atît (de mult) de la facultate, încît a pierdut anul.

A explicat	atît (de mult)	încît ...
Au alergat		că ...
Ați cheltuit		cît ...
O să aștepte	tot atît	
Am ocolit		
Mănîncă		
Vrem să economisim		
Au insistat		

4. MODEL: A cumpărat o mașină (a spăla) rufe. || A cumpărat o mașină de spălat rufe.

Dați-mi un cuțit (a tăia) hîrtie!

I s-a stricat fierul (a călca).

Vrea să-și cumpere niște rochii (a purta) prin casă.

Am călătorit în vagonul (a dormi).

Unde ai pus cleștele (a scoate) cuie?

E un aparat electric (a rade).

Ați adus pasta (a lipi) ?

Aceasta nu este apă (a bea).

5. MODEL: E un dans | greu | de învățat || E un dans greu de învățat.

A avut o atitudine	greu	de explicat
E o lecție	ușor	de reținut
Mi-a cerut un răspuns	imposibil	de dat
Am avut o idee	demn	de aplicat
A scris un articol		de publicat

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Aţi făcut un exerciţiu	de rezolvat
E un text	de înţeles
A fost un spectacol	de văzut

6. MODEL: maşină de | scris / spălat... || Cît a costat maşina de scris?

maşină de | cusut, scris, spălat, gătit, calculat, capsat, tocat, tricotat

aparat de | ras, fotografiat, filmat, multiplicat, mărit, perforat

hîrtie de | scris, împachetat

atelier de | reparat ceasuri, recondiţionat mobilă

birou de | copiat acte, tradus lucrări

vagon de dormit

cameră de închiriat

7. MODEL: Trebuie să repet toate lecţiile. || Am de repetat toate lecţiile.

În fiecare dimineaţă trebuia să cumpere lapte şi pîine.

Pentru mîine trebuie să citiţi primele capitole.

Nu s-a dus la cinema, pentru că a trebuit să pregătească un examen.

Cîte texte trebuie să traduceţi?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Trebuie să scriu cîteva scrisori prietenilor mei.

Trebuie să aranjeze cărţile în bibliotecă.

Trebuie să organizeze un spectacol folcloric.

Va trebui să plantăm cîţiva copaci pe alee.

8. MODEL: Prăjitura nu mai era bună (a mînca). ‖ Prăjitura nu mai era bună de mîncat.

Uneltele acestea îi sînt necesare (a repara).

Hîrtia era bună (a împacheta).

Hainele lui nu erau potrivite (a purta) pe munte.

Maşina aceea era necesară (a transporta) legume.

Timpul era tocmai bun (a semăna).

Tractoarele sînt folositoare (a lucra) pămîntul.

Lacurile de acumulare sînt utile şi (a iriga) ogoarele.

Hotelul e pregătit (a da în folosinţă).

9. MODEL: S-au dus (a culege) strugurilor. ‖ S-au dus la culesul strugurilor.

Au venit să ne ajute (a sorta) fructelor.

Maşina aceasta o folosesc (a calcula) procentelor.

Substanţa aceasta se întrebuinţează (a spăla) geamurilor.

Am ieşit toţi (a strînge) recoltei.

(a vopsi) maşinii s-au adresat atelierului nostru.

După ce au arat, au trecut (a semăna) grîului.

Au venit (a închiria) camerelor.

Ţi-a dat ajutor (a repara) gardului?

10. MODEL: Ai terminat (a învăţa)? ‖ Ai terminat de învăţat?

Cînd s-a apucat (a conduce) tractorul?

N-au terminat încă (a pregăti) seminarul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

O să se apuce îndată (a face) bagajele.

S-ar apuca (a învăța) șahul, dacă ar avea timp.

Niciodată nu terminam (a face curățenie) la timp.

Încă nu ne-am apucat (a căuta) cuvintele noi în dicționar.

Copiii au terminat (a repeta) lecțiile.

Au isprăvit (a așeza) mobila.

11. <u>MODEL</u>: Adriana (a se întoarce) și (a vedea) oglinda spartă.	Adriana <u>se întoarse</u> și <u>văzu</u> oglinda spartă.

"Cînd, într-una din acele zile ale acelui februarie cu soare , Adriana, întoarsă la prînz de la școală, (a se opri) în prag și (a spune) că nu se simte bine, doamna Dunea (a înțelege) că ceva neobișnuit se întîmplă cu fata ei. Nu o durea nimic. Era doar palidă și își simțea ochii calzi. (A încerca) a doua zi să se ducă la școală, dar (a se întoarce) din stradă, (a se uita) o clipă spre maică-sa, rămasă în poartă s-o petreacă și (a fugi) repede pe lîngă ea, pînă în casă, să plîngă pe coada pianului deschis. Chemat din oraș, domnul Iuliu Dunea o (a întreba) părintește dacă nu cumva îi e deranjat stomacul. Fata (a răspunde) cu un hohot de plîns, aruncîndu-se în brațele mamei, care tocmai intra pe ușă. Părinții (a se întreba) din ochi, peste capul aplecat cu disperare între ei și (a nu găsi) nici unul răspunsul așteptat. O clipă, plînsul Adrianei (a stărui), mai domol și înduioșat de propria lui tragedie, în odaie..."

(După M. Sebastian, <u>Orașul cu salcîmi</u>)

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LECŢIA 4o

HORA

Măriuca şi Costache Enescu sărbătoresc ziua de naştere a băiatului lor George Enescu, zis Georgel sau Jurjac, care împlineşte cinci ani. E un băieţaş bine legat, ager, cu mişcări iuţi; chipul îi e frumuşel şi atrăgător.

Frumos e să împlineşti cinci ani! Dar să tot aştepţi sosirea unor oaspeţi care nu se mai ivesc... asta nu mai e deloc frumos. Tot căutîndu-şi o îndeletnicire, băiatul a ieşit în poartă şi a luat-o spre iazul cel liniştit.

Iată că la poartă se şi ivesc caleştile cu oaspeţi. Lipsa micului Enescu trece neobservată. După un timp, stăpîna casei îl trage pe soţul ei deoparte şi-i şopteşte înspăimîntată.

- Nu ştiu unde-i băiatul. L-am căutat peste tot. Nu-i nicăieri... Costache Enescu pleacă în căutarea băiatului.

Dar băiatul e departe, tocmai pe malul iazului cu prietenul său Tănăsică... Băieţii şed amîndoi pe ţărm, pe nişte bolovani şi privesc iazul verde, care pare a se pregăti pentru dormit. Nu-i nici o adiere, nici o mişcare... Şi totuşi, dacă-ţi încordezi auzul şi ştii să asculţi, cîte semne ale unei vieţi ascunse şi bogate nu vei auzi vuind!...

- Aoleu! dă alarma memoria lui Jurjac. Musafirii trebuie să se fi adunat... Eu fug acasă, sare el aproape strigînd...

Au străbătut păduricea şi au ajuns la marginea poienii, unde se iveşte o mulţime fremătătoare de umbre. "Hora", se dumireşte Tănăsică. În lumina înserării, stă aproape încremenit un cerc mare de privitori; înăuntrul lui, un alt cerc mai strîmt se frămîntă neliniştit, cînd un-

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

duind uşor, cînd năpustindu-se vijelios, ba într-o parte, ba în cealaltă, recăzînd apoi în alunecarea domoală de la început. Doi lăutari cîntă "Hora lui Dobrică". E o cîntare pe care Jurjac n-a mai auzit-o niciodată. Acum toate chipurile, nemişcate sau duse de vîrtejul jocului, se îmbină într-un fel de tainică înrudire cu liniştea serii şi cu rotunjimea blîndă a dealurilor şi parcă toate acestea fac parte din cîntecul scripcarului, toate îl pătrund pe Jurjac, îl inundă cu un fel de bucurie tristă care-i umple ochii de lacrimi...

Va trece puţin peste zece ani de la aceste întîmplări şi, într-un mare oraş îndepărtat, o orchestră de seamă, condusă de un dirijor ilustru, va interpreta pentru prima oară compoziţia unui băieţandru, venit de undeva dintr-o margine a Europei, "Poema română", care va avea o parte "Adunarea poporului la petrecere" şi încă una "Poporul strîns la horă". Nu, Jurjac nu va uita hora niciodată!

(După Pavel Cîmpeanu, Jurjac)

RETINEŢI

a. cînd ... cînd — Îl vizitam cînd eu, cînd Maria.
Cînd rîdea, cînd plîngea.

ba ... ba — Ba citeşte, ba scrie.

b. a o lua spre = a porni, a se îndrepta — Nu ştiu unde s-a dus; a luat-o spre Herăstrău.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

MUZICĂ

a. muzică ușoară
" grea
" clasică
" simfonică
" de cameră
" populară

operă
operetă
concert
recital
a acompania
arie
duet
cor
uvertură
audiție

b. pian
acordeon
orgă
vioară
violă
violoncel
contrabas
harpă
tobă
flaut
clarinet
oboi
corn
fluier
nai
cimpoi
bucium

c. compozitor
interpret
dirijor
orchestră
solist
cîntăreț (de...)
cîntăreață (de...)
tenor
bariton
bas
soprană
pianist
violonist
flautist
naist

GRAMATICĂ

I. VERB

MODUL CONJUNCTIV, TIMPUL PERFECT

1. FORMĂ

Afirmativ

Să fi venit și el, ne-am fi distrat mai bine.
Nu cred să fi rezolvat Ionel singur o problemă atît de grea.
Să fi spus el, oare, asta?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Trebuia să fi plecat şi noi mai devreme!

Era bine să-l fi reparat atunci.

SĂ + FI + participiu

Negativ

Trebuia să NU fi lipsit atît de la cursuri!

SĂ + NU + FI + participiu

NOTĂ:

Să nu MAI fi ştiut cum să ajungă aici?

Trebuia să MAI fi aşteptat puţin!

SĂ + (NU) + MAI + FI + participiu

2. POZIŢIA FORMELOR PRONOMINALE NEACCENTUATE

Să TE fi dus acolo, l-ai fi cunoscut pe autor.

Era bine să-L fi aşteptat şi pe el.

Să nu MI-L fi adus la timp, n-aş fi terminat lucrarea.

SĂ + (NU) + pron. neacc. + FI + part.

3. VALORI

a. Potenţial. Dubitativ

Cine să-l fi aşteptat la gară aşa de tîrziu? (= Cine ar fi putut să-l aştepte?)

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Ce să-i fi scris? (= Ce puteam să-i scriu?)

Cum să fi răspuns? (= Cum puteam să răspundem?)

Unde să te fi dus pe vremea asta? (= Unde puteai să te duci?)

Cuv. interog. + conj.perf.

Să se fi supărat vecinul? (= Oare s-a supărat? Mă tem că s-a supărat)

Să nu fi auzit el telefonul? (= Nu sînt sigur dacă l-a auzit sau nu)

b. Condițional. Concesiv

Să fi avut timp, i-aș fi telefonat (= Dacă aș fi avut timp..., dacă aveam timp...)

Să fi fost viscol, și tot m-aș fi dus (= chiar dacă ar fi fost viscol...)

NOTĂ:

a. Cu verbe impersonale: trebuie, e posibil, poate ...

E posibil să fi ajuns.

b. Cu verbele a ști, a crede (negativ):

Nu cred să fi ajuns.

Nu știu să se fi mutat.

c. Valoare de reproș:

Să te fi măritat la timp!

II.PRONUME

A. DE ÎNTĂRIRE

- Ești sigur că a primit telegrama?

- Da, eu ÎNSUMI i-am dat-o.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- Crezi că Radu şi George ştiu de spectacol?
- Ei ÎNŞIŞI mi-au adus invitaţia.

- Nu cred că Maria ştie data plecării.
- Ba da, ea ÎNSĂŞI mi-a comunicat-o.

Decanul ÎNSUŞI i-a aprobat reexaminarea.

m.	f.		
ÎNSU-	ÎNSĂ-	mi	1
		ţi	2
		şi	3
ÎNŞI-	ÎNSE-	ne	4
		vă	5
		şi	6

NOTĂ:

a. Însuşi profesorul ne-a dat voie să plecăm.

însuşi, înşişi
însăşi, înseşi } + subst. cu art. hot.

Profesorul însuşi ne-a dat voie să plecăm .

subst. cu art. hot. + { însuşi, înşişi
însăşi, înseşi

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

b. L-ai văzut tu însuți?

Pe ea însăși vreau s-o văd.

Nici vouă înșivă nu v-a convenit.

pron. pers. accent. + ÎNSUMI ...

c. Ei înșiși ne-au invitat. = Chiar ei ne-au invitat.

Mi-a telefonat mie însumi. = Mi-a telefonat chiar mie.

B. PERSONAL DE POLITEȚE

1. PERS. 2

DUMNEATA ești fratele Ioanei?

Pe DUMNEATA te-am așteptat!

Florile sînt pentru DUMNEATA, mamă!

Aceasta este camera DUMITALE?

DUMITALE nu ți-a scris nimeni?

	m.	f.
N.Ac.	DUMNEATA	
G.D.	DUMITALE	

NOTĂ:

DUMNEATA n-ai auzit telefonul?

DUMNEATA + verb , p. 2

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

2. PERS. 3

singular

masculin

DUMNEALUI ne-a chemat aici.

Noi îl aşteptăm pe DUMNEALUI.

Casa DUMNEALUI este alături de a mea.

Adresaţi-vă DUMNEALUI!

feminin

DUMNEAEI se ocupă de repartizarea camerelor.

Aceasta e valiza DUMNEAEI.

plural

De obicei, DUMNEALOR nu întîrzie.

DUMNEALOR le plac mult florile.

Vreau să vorbesc cu DUMNEALOR.

Trimiteţi bagajele DUMNEALOR la gară!

		m.	f.
Sg.	N.Ac. G.D.	DUMNEALUI	DUMNEAEI
Pl.	N.Ac. G.D.	DUMNEALOR	

NOTĂ:

DÎNSUL s-a specializat în chimie.

DÎNŞII vor lucra în laborator.

	m.	f.
Sg.	DÎNSUL	DÎNSA
Pl.	DÎNŞII	DÎNSELE

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

III. NUMERAL

MULTIPLICATIV

Lucrînd pămîntul cu tractoare au cîştigat ÎNZECIT.

Nu au reparat la timp instalaţiile şi au plătit ÎNTREIT.

ÎN- + num. card.+ -IT

NOTĂ:

a. 2 îndoit
3 întreit
4 împătrit
10 înzecit
100 însutit
1000 înmiit

b. Valoare adjectivală
eforturi înzecite
cîştig îndoit

c. îndoit = dublu; de două ori mai mult
întreit = triplu; de trei ori mai mult

EXERCIŢII

1. MODEL: De ce n-ai învăţat mai bine? || Să fi învăţat şi tu mai bine?

De ce nu ne-au mai aşteptat puţin?

De ce nu v-aţi pregătit mai serios pentru examen?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

De ce <u>n-ai căutat</u> cărțile acelea la anticariat?

De ce <u>nu mi-ai spus</u> adevărul?

De ce <u>nu și-au făcut</u> casă?

De ce <u>nu i-au anunțat</u> și pe colegii lor?

De ce <u>n-ați respectat</u> programul?

De ce <u>nu și-au ajutat</u> prietenii?

2. <u>MODEL</u>: <u>Dacă ar fi venit</u>, l-aș fi invitat la masă.	<u>Să fi venit</u>, l-aș fi invitat la masă.

<u>Dacă m-ar fi întrebat</u>, le-aș fi spus părerea mea.

<u>Dacă ați fi trecut</u> pe la Bicaz, ați fi urcat și voi pe Ceahlău?

<u>Dacă n-aș fi fost ocupată</u>, aș fi venit și eu.

<u>Dacă n-ar fi fost chemat</u>, s-ar fi supărat.

<u>Dacă ai fi dat</u> ieri telegrama, astăzi ar fi primit-o.

<u>Dacă n-ar fi vrut</u> să te vadă, nu te-ar fi căutat la birou.

<u>Dacă am fi plătit</u> imediat, ne-ar fi costat mai puțin.

<u>Dacă nu v-ați fi întors</u> la timp, nu ne-ați mai fi găsit aici.

3. <u>MODEL</u>: Trenul trebuia <u>să sosească</u> la ora două.	<u>Să fi sosit</u> oare la ora două?

Maria trebuia <u>să-și susțină</u> teza săptămîna trecută.

Ion trebuia <u>să termine</u> proiectul acum cîteva zile.

Profesorul trebuia <u>să ne aducă</u> lucrările.

Expoziția de pictură trebuia <u>să se deschidă</u> ieri.

Trebuia <u>să obțină</u> aprobarea decanului.

Trebuia <u>să-și verifice</u> mașina.

Georgeta trebuia <u>să primească</u> rolul acela.

Dan trebuia <u>să plece</u> într-o excursie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

4. MODEL:	Trebuia (a pleca) cu maşina!	Trebuia să fi plecat cu maşina!

Era mai bine (a nu discuta) cu alţii despre asta!
Trebuia (a se întoarce) pînă acum!
Trebuia (a învăţa) rolul pe dinafară!
Nu era rău (a-şi ajuta) colegul!
Era bine (a afla) din timp programul de vară.
Trebuia(a se muta) de mult din casa aceea!
Trebuia (a se înţelege) cu ei asupra orarului!
Nu era mai bine (a sta de vorbă) mai întîi cu părinţii lui?

5. MODEL:	Unde (a învăţa) să danseze?	Unde să fi învăţat să danseze?

Cine (a-l ajuta) să se pregătească?
Cum (a şti) că o să se supere?
De ce (a pleca) mai devreme?
Cînd (a se obişnui) cu clima aceea?
Ce (a-i spune) Maria?
Care (a fi) mai bun dintre ei?
Cine (a avea dreptate)?
Cît (a mai aştepta) în gară?

6. MODEL:	Să fi avut timp, (a repeta) rolul.	Să fi avut timp, aş fi repetat rolul. Să fi avut timp, repetam rolul.

Să fi avut nevoie, (a cere) ajutorul lor.
Să fi înţeles lecţia, Maria (a nu mai veni) la consultaţii.
Să fi primit veşti la timp, Ştefan (a nu mai telefona).

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Să fi mîncat prea multă înghețată, (a-l durea) gîtul.

Să fi avut talent, (a se face) pictor.

Să fi citit romanul, (a înțelege) mai bine filmul.

Să fi avut loc, (a-l lua) și pe Dan în mașină.

Să fi fost sănătos, (a nu o mai chema) pe mama.

7. MODEL: Chiar eu l-am văzut pe fratele tău coborînd din avion.	Eu însumi (însămi) l-am văzut pe fratele tău coborînd din avion.

Chiar ei ne-au anunțat că nu vor veni la teatru.

Chiar tu le-ai adus invitațiile?

Chiar el a obținut premiul întîi?

Chiar Maria ne-a căutat la facultate.

Chiar profesorul a lăudat-o.

Am vorbit chiar cu Adrian despre ipoteza voastră.

Chiar voi ați susținut această teorie?

Chiar noi am dovedit contrariul.

8. MODEL: ... ... ne-a telefonat.	Nouă înșine (însene) ne-a telefonat.

M-a întrebat ... ... cum să procedeze.

... ... te-a remarcat de multe ori la seminar.

O să-ți dea eprubetele ... ...

Am rugat-o ... ... să reia experiențele.

... ... v-au demonstrat că teoria e greșită.

... ... le-au comunicat decizia.

... ... nu ne-au mai consultat.

... ... îi încredințase conducerea atelierului.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

9. MODEL: - Cine ți-a deschis? | - Insuși Radu.
- Radu însuși.
- Chiar Radu.

Pe cine ai văzut în parc?

Cui au trimis probele?

Al cui este portretul acesta?

Pentru cine ați comandat eșantioanele?

De la cine ați aflat vestea aceasta?

Cine trebuia să prezinte concluziile?

Cui au înaintat raportul?

Pe cine ai întîlnit în tren?

1o. MODEL: Dumneavoastră m-ați căutat? | Dumneata m-ai căutat?

N-am cunoscut preocupările dumneavoastră.

Pe dumneavoastră vă întreb!

Dumneavoastră v-a plăcut concertul?

Care e părerea dumneavoastră?

Vă cedăm dumneavoastră locul acesta.

Florile sînt pentru dumneavoastră.

Dumneavoastră vă mai trebuie cerneala roșie?

Dumneavoastră n-ați putea să mă ajutați?

11. MODEL: Lui nu i-am pretinde asta. | Dumnealui nu i-am pretinde asta.

Eu nu știu, vorbiți cu el!

Unde sînt actele ei?

Ele au sosit aseară.

Lor le-am repartizat camera din stînga.

Exemplarul acesta e al lui.
Lăsați cererile pe biroul ei!
Viorile sînt ale lor.
Ei să fi fost?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LECTIA 41

R E C A P I T U L A R E

PĂMÎNTUL ROMÂNESC

Dacă ar putea privi cineva de sus de tot, așa încît să cuprindă dintr-odată tot pămîntul românesc, ar rămîne vrăjit de armonia și frumusețea lui. În mijloc, se ridică podișul Transilvaniei, nu prea înalt (circa 500 de metri), înconjurat din toate părțile de munți care-i alcătuiesc o uriașă cunună. Munții nu formează masive năpraznice, cu ghețari uriași și zăpezi veșnice, ca în alte părți ale lumii, ci dau putință omului să-i locuiască pînă sus, pe plaiurile netede, unde mergi ca pe șes. Mărginind coroana munților, se întind înălțimi mai domoale, dealurile, acoperite de vii sau livezi de pomi; aceste dealuri formează, în unele locuri, o zonă mai largă (de pildă, în Oltenia), în altele mai strîmtă, ca în răsăritul Munteniei sau în Țara Crișurilor. Dealurile se isprăvesc, la rîndul lor, prin cîmpii întinse, cît vezi cu ochii, lăcașul grînelor. Bărăganul și Burnazul par că nu se mai termină; la fel cîmpia Tisei. Rîuri numeroase izvorăsc din Transilvania și, străbătînd brîul de munți, se îndreaptă spre Dunăre - fluviul venerat al strămoșilor noștri, daco-geții - și spre afluenții ei cei mari.

Variat și armonios alcătuit, pămîntul românesc cuprinde toate formele de relief: de la țărmul neted al mării, formînd plaje întinse ce coboară pe nesimțite sub apă - exemplul tipic e Mamaia - și de la delta în continuă construcție a Dunării, pînă la plaiurile și crestele munților.

Pe lîngă armonie și frumusețe, o altă caracteristică a pămîntului patriei este bogăția. Rare sînt locurile, nu numai în Europa, dar în întreaga lume, care să cuprindă laolaltă atîtea bogății. Cea mai mare este, fără îndoială, pămîntul negru, minunat pentru agricultură; muncit cu socoteală, el dă recolte îmbelșugate, care, cu ajutorul irigației pot deveni recolte record. Toate cerealele - de la porumb și grîu pînă la orez - reușesc; de asemenea, toate legumele și plantele industriale. Pășunile și fînețele din luncile rîurilor, din cîmpie și de la munte nutresc turme de oi și cirezi de vite mari. Albinele - o caracteristică a pămîntului carpato-dunărean - au provocat uimirea lui Herodot, "părintele istoriei", acum aproape două milenii și jumătate. La fel, peștele, a cărui abundență a fost relevată de mulți călători din evul me-

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

diu. Pe dealuri, livezile de pomi și viile se țin lanț. Pădurile de brad, fag și stejar acoperă încă o bună parte a țării. Iar în adîncul pămîntului e tot așa de multă bogăție ca și pe fața lui. Sarea pardosește o mare parte din regiunea deluroasă și, pe alocuri, formează masive întregi. Cărbunele de tot soiul - de la turbă pînă la antracit - se află și el în mari cantități. Aurul și argintul se scot de mai bine de trei mii de ani din Munții Apuseni; tot astfel arama, din dealurile Olteniei și ale Dobrogei. Fierul se găsește și el în unele locuri din Banat și Transilvania și, în cantități mai mici, în Oltenia, Muntenia și Moldova. Să adăugăm apoi păcura sau țițeiul, a cărui exploatare intensă datează din ultimul secol, dar care era cunoscut la noi încă din vremea dacilor și romanilor, apoi gazul metan, minereul de uraniu, izvoarele minerale și termale, în sfîrșit, materialele de construcție - începînd cu calcarul și granitul și isprăvind cu marmura - și ne vom da seama de nesfîrșita bogăție a pămîntului românesc, care cuprinde tot ce e trebuincios vieții omului - de la hrană, îmbrăcăminte și locuință, pînă la îngrijirea sănătății și la podoabe.

(Constantin C.Giurescu, Dinu C.Giurescu, Istoria românilor, București, 1971)

RETINETI

a. circa = aproximativ, cam
b. de pildă = de exemplu
c. pe lîngă = în afară de   Pe lîngă română, a învățat și franceza.
d. fără îndoială = cu siguranță
e. de tot soiul = de tot felul, foarte variat.

f. începînd cu ... și sfîrșind (isprăvind) cu ...

ANIMALE DOMESTICE

cal, iapă, mînz
bou, vacă, vițel
porc, scroafă, purcel
berbec, oaie, miel
țap, capră, ied

ANIMALE SĂLBATICE

lup	cerb
urs	rîs
vulpe	veveriță
iepure	arici
căprioară	
capră neagră	

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

PĂSĂRI

cocoş, găină, pui	fazan	barză	pelican
rățoi, rață	porumbel	cioară	lebădă
gîscan, gîscă	vrabie	ciocîrlie	pescăruş
curcan, curcă	rîndunică	privighetoare	

PEŞTI

crap	morun
somn	nisetru
şalău	cegă
biban	păstrugă
ştiucă	
păstrăv	
scrumbie	
țipar	

INSECTE

fluture
albină
viespe
muscă
țînțar
gîndac

POMI FRUCTIFERI. FRUCTE

măr - măr	cais - caisă
păr - pară	gutui - gutuie
prun - prună	nuc - nucă
cireş - cireaşă	piersic - piersică
vişin - vişină	castan - castană

alună	căpşună
fragă	strugure
zmeură	pepene
mură	afină

COPACI

brad	plop
fag	tei
stejar	salcie
mesteacăn	salcîm

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

CEREALE	PLANTE INDUSTRIALE
grîu	cînepă
porumb	in
secară	floarea-soarelui
orz	soia
ovăz	sfeclă de zahăr
mei	rapiță
orez	

LEGUME

cartof	castravete	mazăre	sfeclă	ridiche
ceapă	morcov	mărar	conopidă	spanac
roșie	dovlecel	țelină	varză	leuștean
vînătă	usturoi	pătrunjel	praz	
ardei	fasole	hrean	salată verde	

SUBSTANȚE MINERALE UTILE

sulf (S)	fier (Fe)	aur (Au)
grafit (C)	crom (Cr)	argint (Ag)
sare gemă (NaCl)	nichel (Ni)	uraniu (U)
gips ($CaSO_4$)	cupru (Cu)	radiu (Ra)
azbest	zinc (Zn)	platină (Pt)
chihlimbar	aluminiu (Al)	
bazalt	magneziu (Mg)	
argilă	mercur (Hg)	
nisip		
marmură		

turbă	petrol (țiței)
lignit	gaz metan
huilă	smoală
antracit	asfalt

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

EXERCIȚII

1.a. MODEL: ... frate i-ai scris? | Cărui frate i-ai scris?

... copil este bicicleta?

... vecin l-au căutat?

... absolvenți li s-au dat diplomele?

... muncitoare este copilul cel mic?

Cu ... specialiști ați vorbit?

... inginer a făcut această descoperire?

... chimiști le-ați cerut avizul?

... fetiță o cheamă Ruxandra?

b. MODEL: Cărui frate i-ai scris? | Căruia (dintre frați) i-ai scris?

2. MODEL: M-am întîlnit cu un prieten... îi place fotbalul. | M-am întîlnit cu un prieten căruia îi place fotbalul.

Ai citit cartea ... ți-a dăruit-o unchiul tău?

Are un coleg ... frate este medic.

Vărul meu,... i-am scris ieri, va veni la București luna viitoare.

M-am întîlnit cu un prieten ... nu-l văzusem de mult timp.

Colegii noștri, ... li se stricase mașina, n-au putut prinde trenul.

Sanda, ... soră e colegă cu noi, vrea să se facă profesoară.

Arhitecții aceștia, ... proiect l-am văzut și eu, au obținut premiul întîi.

Mihaela și Maria,... le-a fost frig în excursie, s-au îmbolnăvit.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

3. MODEL: Am văzut ... film ... l-ai văzut şi tu.	Am văzut acelaşi film pe care l-ai văzut şi tu.

Nu le-am dat invitaţii ... colegi ... le-aţi dat şi voi.

A tradus ... carte ... am tradus-o şi eu în română.

S-au întors cu ... tren ... au plecat.

A lăudat lucrările ... studente ... le dăduse nota zece.

A interpretat ... cîntec ... l-a cîntat şi data trecută.

Au cumpărat ... ediţie ... aţi cumpărat-o şi voi.

O să mă adresez ... instituţii ... v-aţi adresat şi voi.

Ai fotografiat ... clădire ... am fotografiat-o şi eu.

4. MODEL: Fiecare om are dreptul să muncească.	Toţi oamenii au dreptul să muncească.

Aţi vorbit despre asta cu fiecare coleg?

Nu l-am întrebat pe fiecare cunoscut ce părere are.

O să controlez fiecare priză.

L-a aşteptat la fiecare tren.

A prescris medicamente adecvate fiecărei bolnave.

Fiecare interpret a fost aplaudat.

La 1 iunie vor aduce daruri fiecărui copil.

Trebuie să verificăm fiecare calcul.

5. MODEL: - I-aţi cunoscut pe toţi?	- Da, l-am cunoscut pe fiecare (în parte).

- Le-aţi anunţat pe toate?
- I-aţi informat pe toţi?
- Ai vorbit cu toţi?
- I-ai ascultat pe toţi?
- Le-aţi analizat pe toate?
- Te-ai gîndit la toate?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- Le-ai desenat pe toate?
- V-aţi consultat cu toţi?

6. MODEL: Ai găsit ... locuri libere?	mult	Ai găsit multe locuri libere?
Ai citit... volumele?	tot	Ai citit toate volumele?

O să aibă ... zile libere?

Ai pus ... zahărul?

Te-ai sfătuit cu ... colegi?

Cînd ai să aranjezi ... cărţile?

De ce nu publică ... scrisorile poetului?

Vrea să viziteze ... muzee?

De ce vreţi să cumpăraţi ... eprubete?

O să cînte ... ariile pe care le ştie?

7. MODEL: Ai folosit tot cuponul? ‖ Ai folosit întregul cupon?

Tot colectivul s-a adunat pentru a-l sărbători pe George.

Au verificat toată instalaţia de apă.

Am chemat la conferinţă tot institutul.

Toată grupa s-a dus să-l viziteze la spital.

A străbătut cu bicicleta toată Europa.

Tot oraşul a ieşit în întîmpinare.

Am învăţat pe de rost toată poezia.

Are nevoie de toată bucata de stofă.

8. MODEL: Am cumpărat	cîţiva	vin	Am cumpărat multă pîine.
	mult...	pîine	

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Au invitat	cîţiva	prieteni
O să vizităm	cîteva	muzee
Ai primit	mult...	scrisori
Trebuie să citesc	puţin...	articole
A băut	destul...	ceai
O să prăjesc		ouă
A pregătit		prăjituri
A primit		cadouri

9.a MODEL: - Cîte articole ai citit? ‖ - Am citit toate articolele.

Pentru cîte colege ai oprit locuri?
La cîţi ingineri li s-a arătat noul proiect?
Cu cîţi prieteni au fost la pescuit?
La cîte cunoştinţe a trimis fotografii?
Cîtor specialişti le-a arătat descoperirea?
La cîte sesiuni ştiinţifice aţi participat?
Cîţi muncitori au venit la miting?
Colectivele cîtor secţii au participat la consfătuire?

b. MODEL: Am citit toate articolele. | Am citit cîteva articole.

lo. MODEL: - ... sticle de bere să cumpăr? | - Cîte sticle de bere să cumpăr?
- Cumpără ... vrei! | - Cumpără oricîte vrei!

- ... timp poate rămîne aici?
- Să rămînă ... vrea!

- ... colegi să invit?
- Invită ... crezi!

- ... cărţi ai să-mi aduci?
- O să-ţi aduc ... îţi trebuie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- ... prieteni să trimitem felicitări?
- Să trimitem ... vrei!

- ... mîncare să pregătească?
- Să pregătească .... !

- ... ouă are voie să mănînce?
- Are voie să mănînce ...

- ... apă minerală să bem?
- Beţi ... vreţi!

- ... pîine încape în sacoşa aceea?
- Încape...

11. MODEL:

Nu oricine poate să facă experienţa asta.	Nu orice laborant poate să facă experienţa asta.
Nu se poate recomanda oricui medicamentul acesta.	Nu se poate recomanda oricărui bolnav medicamentul acesta.

Oricine m-a ascultat mi-a dat dreptate.

Tabloul acesta ar plăcea oricui.

Anunţă pe oricine întîlneşti!

Nu pot să merg în vizită la oricine.

Crezi că poţi să dăruieşti oricui discul ăsta?

Nu poate să se asocieze cu oricine.

Asta n-o poate spune oricui.

Nu asculta sfaturile oricui!

12. MODEL:

- Maria te-a anunţat?	Nu, altcineva.
- Vrei să bei ceai?	- Nu, aş bea altceva.

- Lui Valentin i-ai telefonat?
- Pe Mioara o aşteaptă?
- Vrea să cumpere flori?

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

- În sertar sînt albume?
- Cîinele cel negru e al Silviei?
- Cu Ștefan te-ai plimbat?
- Șerban ne-a invitat?
- Tot lui i s-a dat premiul?

13. MODEL:

- N-a venit nimeni pînă acum?	- Ba da, a venit cineva de la Radio.
- N-ai cumpărat nimic?	- Ba da, am cumpărat ceva.

- Nu știi nimic despre ea?
- Nu i-ați dat nimănui adresa Ilenei?
- N-a venit nimeni în audiență?
- N-a spus nimic despre asta?
- N-o să invite pe nimeni la masă?
- N-ai scris nimic pînă acum?
- N-ai citit nimănui poeziile dumitale?
- Nu vreți să vorbiți cu nimeni?

14. MODEL:

Trebuie să discut cu ... despre acest subiect.	cineva... altcineva...	Trebuie să discut cu cineva despre acest subiect.

Am povestit ... întîmplarea aceasta.	cineva...
N-a venit sora ta, a venit...	altcineva...
Vino repede aici, vreau să-ți spun...!	ceva
Cred că sună ... la ușă.	altceva
Nu i-am luat discuri, i-am luat ...	
Trebuia să-l oferi ..., nu lui Radu.	
Aș fi vrut să cumpăr ..., nu mărgele.	
Numai eu văzusem accidentul; ... nu mai era acolo.	

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

15. MODEL: Premiul ... nu s-a acordat.	Premiul întîi nu s-a acordat.

N-am terminat de citit nici capitolul ...
Azi dimineaţă am văzut ... muguri care au apărut.
Este pentru ... oară cînd am discutat cu el despre această problemă.
Nu te poţi adresa ... venit.
Clasa ... am făcut-o în satul natal.
... zile ale lui aprilie au fost călduroase, apoi a plouat.
Ziua ei e pe ... octombrie.
Anişoara este acum studentă în anul ...

16. MODEL: (3) pom din dreapta a fost plantat de mine.	(Cel de-) al treilea pom din dreapta a fost plantat de mine.

Am discutat şi eu cu (2) candidat.
(3) exemplar nu l-am verificat.
La (5) reprezentaţie n-am mai jucat ei.
(2) distribuţie n-a fost mai bună decît prima.
Trebuie să-l consultăm şi (2) doctor.
Despre (4) capitol o să discutăm mîine.
Au aplaudat-o şi (3) concurentă.
S-a încheiat şi (4) etapă.

17. MODEL: A lipsit în (1) zi de şcoală.	A lipsit în prima zi de şcoală.

Ionel e (2) din clasă.
Încă n-am terminat volumul (3).
Etajul (4) e cel mai confortabil.
Avem locuri în rîndul (1o).

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Sora ta e în clasa (5)?

(2) excursie a fost mai frumoasă decît (3).

Pune revistele pe (6) raft!

Ana stătea, de obicei, în banca (1).

18. <u>MODEL</u>:

- Poeziile <u>cîtor colege</u> au fost premiate?	- Au fost premiate poeziile <u>a două colege</u>.
- <u>Cîtor studenți</u> li s-au acordat burse?	- S-au acordat burse <u>la zece studenți</u>.

- <u>Cîtor muncitori</u> li s-a înmînat brevet de inventator?
- <u>Cîtor persoane</u> li s-au adresat?
- Proiectele <u>cîtor ingineri</u> au fost acceptate?
- <u>Cîtor pacienți</u> li s-au făcut analizele?
- <u>La cîte familii</u> li s-au dat locuințe noi?
- <u>Cîtor turiști</u> li s-au rezervat camere?
- Familiile <u>cîtor agronomi</u> s-au mutat în acest bloc?
- <u>Cîtor copii</u> li s-a făcut vaccinul?

19. <u>MODEL</u>:

Conform... alineat al regulamentului, are dreptul să se prezinte la examen.	Conform <u>celui de-al doilea</u> alineat al regulamentului, are dreptul să se prezinte la examen.

Mulțumită ... cercetător experiența a reușit.

A fost salvat datorită ... intervenții chirurgicale.

Conform ... dispoziții a Ministerului, sesiunea de examene se va prelungi.

Potrivit ... ipoteze, această planetă ar cunoaște forme de viață.

Nici ... concurent nu i s-a acordat vreo medalie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

I-au dat flori şi ... dirijor.

Au executat construcţia conform ... proiect.

Ne-am adresat ... reprezentant.

2o. MODEL: Am doi frați. | Amîndoi (frații) sînt studenţi.
... sînt studenţi.

A cumpărat două bilete ... au costat 2o de lei.

Maria are doi băieţi ... le place fotbalul.

Această piesă a fost montată de doi regizori. Mi-au plăcut spectacolele...

Luna aceasta au sosit doi specialişti din Anglia. I-am invitat ... să ne ţină cîte o conferinţă.

Vecinul meu are doi nepoţi. Îi iubeşte pe ... la fel de mult.

Am doi prieteni în Bucureşti. O să merg pe munte cu ...

S-a construit două hoteluri noi. Camerele ... sînt ultramoderne.

Ion are două surori ... le scrie mereu.

21. MODEL: Cei doi vecini ai mei s-au mutat din cartier. | Amîndoi vecinii mei s-au mutat din cartier.

Au luat un interviu celor două sportive medaliate.

Soţiile celor doi prieteni ai mei sînt doctoriţe.

Ei pleacă la munte cu cei doi copii ai lor.

Le-am trimis celor două surori ii româneşti.

O să fac lucrarea împreună cu cei doi colegi de birou.

Alexandru a adus celor doi nepoţei jucării mecanice.

Am văzut această piesă cu cele două distribuţii.

Fermele celor două cooperative au fost evidenţiate.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

22. MODEL: Am vorbit cu amîndoi specialiștii.	Am vorbit cu ambii specialiști.

Mi-au plăcut amîndouă romanele.
A cerut ajutor amînduror vecinilor.
Am urmărit amîndouă emisiunile.
Au schimbat mobila în amîndouă birourile.
Deschide ferestrele amînduror camerelor!
Le-a găsit acasă pe amîndouă verișoarele.
Ai vorbit cu părinții amînduror copiilor?
I-am cunoscut pe amîndoi dramaturgii.

23. MODEL: Am citit cartea asta (2).	Am citit cartea asta de două ori.
Cînd l-am întîlnit (1), nu l-am recunoscut.	Cînd l-am întîlnit prima oară, nu l-am recunoscut.

(1) n-a reușit la examen.
Trebuie să iei medicamentul ăsta (3) pe zi.
Cînd l-am invitat (2) era bolnav.
L-am sunat (5) la telefon și tot nu l-am găsit.
(1) n-a vrut să participe la discuții.
Nu e suficient să repeți lecția numai (1).
Mergem la teatru (2) pe lună.
Am vizitat muzeul acesta (3).

24. MODEL: cel puțin	A pictat cel puțin zece tablouri.

de tot	cel mult
peste tot	mai mult
cu totul	cel puțin

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

tot una	pe puţin
cu toate că	puţin cîte puţin
cu toate acestea	nici mai mult, nici mai puţin
înainte de toate	în primul rînd

25. MODEL:

Ea a interpretat cîntecul altui compozitor.	Ea l-a interpretat pe al altui compozitor.

A notat dorinţele fiecăruia.

Eu am vizitat atelierele tuturor sculptorilor de aici.

A ascultat părerile amîndurora.

Au evidenţiat colectivul primului institut.

Am trimis cărţile dumitale prin poştă.

O să viziteze familiile unora dintre ei.

Publică operele oricărui poet consacrat.

Examinează radiografiile cîtorva pacienţi.

26. MODEL:

Te rog pe ... să-mi arăţi planul lucrării.	dumneata... dumneavoastră	Te rog pe dumneata să-mi arăţi planul lucrării.

... este tot student?	dumneata...
... rămîi, pe ... o să-i programez pentru altă dată.	dumneavoastră
Te rog să mă scuzi; n-am ştiut că e locul...	dînsul...
Vrem să vorbim cu tovarăşul profesor;	dumnealui...
... cînd are consultaţii?	
... pe ce stradă te-ai mutat?	
Dacă... nu puteţi să-i conduceţi teza de doctorat, o să se adreseze...	

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Pe ... te-am recunoscut; pe ... n-am recunoscut-o.
... ați ales temele pentru lucrările de diplomă?

27. MODEL: Asteptati în sala aceea! | Asteaptă în sala aceea!

Încercati pantofii acestia!
Plecati mai devreme!
Chemati un taxi!
Întrebati unde este farmacia!
Asezati lucrurile în dulap!
Turnati vinul în pahare!
Jucati șah cu noi!
Sculați copiii la ora șapte!

28. MODEL: De ce nu termini acum lucrarea? || Termin-o acum!

De ce n-ai scris mamei?
Mi-ai făcut cafeaua?
De ce nu mi-ai adus cărțile?
I-ai împachetat lucrurile?
Ai căutat-o pe Ileana la telefon?
N-ai făcut toate exercițiile?
De ce nu i-ai oferit florile?
Ai multumit colegilor?

29. MODEL: (a se plimba) o oră, apoi (a pleca) la institut. || Se plimbase o oră, apoi plecase la institut.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Niciodată (a nu-i plăcea) să joace tenis.

Cîndva (a fi) un sportiv talentat.

La restaurant (a se duce) împreună cu fratele ei.

Ei (a se întoarce) mai repede decît noi.

Înainte de a pleca (a da) o petrecere.

Nu l-am mai găsit, pentru că între timp (a se muta) în provincie.

În tinerețe (a voi) să se facă agronom.

(a pleca) fără să anunțe pe cineva.

3o. <u>MODEL</u>: (a ajunge) la timp, (a vedea) telejurnalul. ‖ <u>Dacă aş fi ajuns</u> (<u>dacă ajungeam</u>, <u>să fi ajuns</u>) la timp, <u>aş fi văzut</u> (<u>vedeam</u>) telejurnalul.

(a pleca) cu avionul, (a sosi) mai repede.

(a lua) medicamentele, (a se însănătoşi) în cîteva zile.

(a învăța) croitoria, (a-şi face) singură rochiile.

(a nu cheltui) toți banii, (a-i ajunge) şi pentru cadouri.

(a avea) voce frumoasă, (a cînta).

(a fi) mai tînăr, (a se angaja) pe şantier.

(a-şi sărbători) ziua de naştere, (a-şi invita) toți prietenii.

(a şti adresa) exact, (a nu se rătăci) printre blocuri.

31. <u>MODEL</u>: Mai ai (a scrie)? ‖ Mai ai <u>de scris</u>?

Am avut (a termina) o lucrare.

Cît mai aveți (a culege)?

Mai are ceva (a spune)?

Nu mai am nimic (a adăuga).

S-au apucat (a semăna).

Ați terminat (a recolta) sfecla de zahăr?

Aveau (a învăța) mult pentru examene.

Ai avut (a rezolva) multe probleme.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

32. MODEL: E mai uşor de spus decît de făcut. | E mai uşor să se spună decît să se facă.

A fost greu de răspuns la întrebarea aceea.
Nu era uşor de aflat cine a spart geamul.
Nu e imposibil de descoperit cauza accidentului.
E bine de ştiut dinainte orarul trenurilor.
Nu era greu de găsit un specialist în petrol.
A fost uşor de observat fenomenul acesta.
Era bine de ştiut de la început cine va participa.
Nu e prea greu de modificat componenţa echipei de fotbal.

33. MODEL: Întîi mănînc şi apoi mă odihnesc puţin. | După ce mănînc, mă odihnesc puţin.

Întîi învăţ, apoi scriu exerciţiile.
Acum fac curat în cameră şi după aceea o să plec în oraş.
Întîi mergem la mare şi după aceea mergem la munte.
Întîi mănînci fructe şi după aceea iei gustarea?
Acum îi face tratament, pe urmă o să-l opereze.
Întîi îşi va cumpăra casă, apoi îşi va cumpăra maşină.
Acum se duce la bibliotecă, după aceea o să vină la noi.
Întîi le scriu părinţilor, după aceea le scriu prietenilor.

34. MODEL: Sînt obosit, de aceea nu merg la cinema. | Nu merg la cinema pentru că (fiindcă, deoarece, din cauză că) sînt obosit.

E bolnav, de aceea lipseşte.
N-a primit nici o scrisoare de acasă; din cauza asta e îngrijorat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Am pierdut caietul de notițe, de aceea sînt supărat.

Am întîrziat cinci minute, de aceea am pierdut trenul.

Li s-a stricat mașina; din cauza asta au luat taxiul.

Ţi-ai schimbat coafura, de aceea nu te-am recunoscut imediat.

S-a stricat vremea; de aceea am renunțat la excursie.

A fost mult timp bolnav; din cauza asta nu s-a prezentat la examen.

Bun de tipar 17.02.981 Apărut febr.81

Tiraj 2787 Coli tipar (Fasc.) 13

Tipar executat sub comanda nr. 142/981
Tipografia Universității București

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

VERIFICAT
1987

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Lei 17,95

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro